

**ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ:

**Η ΕΜΠΟΡΙΑ ΤΩΝ ΣΠΑΡΑΓΓΙΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟ
ΑΧΕΛΩΟΣ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ**

ΚΟΥΚΗ ΣΠΥΡ. ΑΚΡΙΒΗ

ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ: ΛΟΥΜΟΥ ΑΓΓΕΛΙΚΗ

ΚΑΛΑΜΑΤΑ 2008

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	4
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ.....	6
«Το σπαράγγι στον Ελληνικό Χώρο»	6
1.1. Η καλλιέργεια του σπαραγγιού	6
1.1.1. Γενικά	6
1.1.2. Καλλιεργητικές εργασίες	8
α) Προετοιμασία Εδάφους για Φύτεψη	8
β) Χάραξη-Φύτεψη	8
γ) Σκέπασμα Ριζωμάτων	9
δ) Αρδευση.	9
ε) Καλλιεργητικές Φροντίδες	9
στ) Συγκομιδή	10
1.2 Το Σπαράγγι στην Ελλάδα	10
1.3 Η καλλιέργεια στο Νομό Αιτωλοακαρνανίας	13
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ.....	15
2. Σκοπός και στόχος της έρευνας.....	15
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ.....	16
« Ταυτότητα και σύντομο ιστορικό του Συνεταιρισμού »	16
3.1 Ιδρυση του συνεταιρισμού	16
3.1.1 Σύσταση - Επωνυμία – Έδρα	16
3.1.2.Σκοπός	17
3.1.3. Δραστηριότητες και διάρκεια Συνεταιρισμού.....	17
3.1.4. Μέλη του Συνεταιρισμού.....	18
3.1.5. Συνεταιρική Μερίδα-Ευθύνη	19
3.1.6. Όργανα του Συνεταιρισμού.....	19
3.2. Δομή Διοίκησης του Συνεταιρισμού	20
3.2.1. Οργανόγραμμα του Συνεταιρισμού.....	20
Διάγραμμα 1 Οργανόγραμμα Συνεταιρισμού.....	20
3.2.2 Διοίκηση της επιχείρησης.....	21
3.2.3 Τμήμα διοίκησης	23

3.2.4 Τμήμα παραγωγής.....	23
3.2.5 Τμήμα αποθήκης.....	23
3.3 Προσωπικό.....	24
3.3. Πάγιες εγκαταστάσεις -Εξοπλισμός.....	24
3.3.1 Κτιριακές Εγκαταστάσεις- Δυναμικότητα παραγωγικού εξοπλισμού.....	24
3.3.2. Διαδικασία επεξεργασίας.....	26
3.3.3 Μεταφορικά μέσα.....	29
3.4. Σύστημα Ανάλυσης Επικινδυνότητας και Κρίσιμα Σημεία Ελέγχου.....	30
3.4.1. Εφαρμογή.....	30
3.4.2. Προσδιορισμός κινδύνων.....	32
3.4.3. Αξιολόγηση κινδύνων (hazard assessment).....	37
3.4.4. Εφαρμογή κατά στάδιο επεξεργασίας.....	39
3.4.5. Ενημέρωση.....	43
3.6. Επενδύσεις και Ευρωπαϊκά Προγράμματα.....	43
3.6.1. Αγροτική Ανάπτυξη-Ανασυγκρότηση της Υπαίθρου 2000-2006.....	44
3.6.2. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ο.Π. Σπαραγγιού ΚΑΝ. 2200/96.....	44
3.6.2.1. Στόχοι του Επιχειρησιακού Προγράμματος.....	46
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ.....	49
Παραγωγή και Διακίνηση σπαραγγιών.....	49
4.1 Έκταση και Παραγωγή.....	49
4.2. Τιμή πώλησης και Αξία Παραγωγής.....	52
4.3. Εξωτερική αγορά, Κατανάλωση και Ζήτηση.....	55
4.4. Στρατηγική του συνεταιρισμού.....	56
4.5. Προβλήματα – προοπτικές του κλάδου.....	57
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	59
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	61
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι.....	62
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ.....	69

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο Νομός Αιτ/νίας είναι κατεξοχήν αγροτικός νομός με κύρια απασχόληση των κατοίκων της την γεωργία. Μια περιοχή όπου το κύριο προϊόν καλλιέργειας μέχρι πρότινος ήταν ο καπνός αλλά λόγω των χαμηλών εμπορικών τιμών όσο και της πρόσφατης αναθεώρησης της Κ.Α.Π. η καλλιέργεια αυτή οδηγείται ήδη στην εγκατάλειψη και με αποτέλεσμα τη δραστική μείωση των καλλιεργούμενων εκτάσεων και τη αναζήτηση εναλλακτικών γεωργικών παραγωγών από τους γεωργούς της περιοχής. Το γεγονός αυτό ώθησε τους γεωργούς της περιοχής στην καλλιέργεια του σπαραγγιού στο πλαίσιο της αναζήτησης εναλλακτικών καλλιεργειών για την στήριξη του αγροτικού τους εισοδήματος. Η καλλιέργεια του σπαραγγιού ευνοείται στην περιοχή λόγω των κλιματικών και εδαφικών συνθηκών που επικρατούν στην ευρύτερη περιοχή της Αιτωλοακαρνανίας.

Η εργασία αυτή αναφέρεται κατά πρώτον στον τρόπο καλλιέργειας και φροντίδας του σπαραγγιού καθώς επίσης και γενικότερες πληροφορίες για την παραγωγή του. Κυρίως όμως αναφέρονται διεξοδικά στις δραστηριότητες του αγροτικού συνεταιρισμού « Ο Αχελώος » ο οποίος από το 1998 όπου είναι και το έτος ίδρυσης του δραστηριοποιείται στην διάδοση της καλλιέργειας του σπαραγγιού στα μέλη και στην συσκευασία και διακίνηση της παραγωγής σπαραγγιού των μελών του.

Έτσι, στην εργασία αυτή μελετείται ο αγροτικός Συνεταιρισμός Παραγωγών Σπαραγγιού και λοιπών λαχανικών « ο Αχελώος » ο οποίος δραστηριοποιείται στην αγορά του σπαραγγιού εδώ και μια εξαετία, ο συνεταιρισμός διανύει μια περίοδο εντυπωσιακής ανάπτυξης και έχει μια σημαντική παρουσία και συμβολή ,στην ανάπτυξη της τοπικής παραγωγής του προϊόντος ιδιαίτερα σε μια περιοχή που υπάρχει μεγάλη αναγκαιότητα για αναδιάρθρωση των καλλιεργειών. Ο Συνεταιρισμός έχει έδρα στην Νεάπολη Αγρινίου.

Ο συνεταιρισμός έχει πραγματοποιήσει σημαντικές επενδύσεις με τη βοήθεια Κοινοτικών Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων. Έτσι έχει εκσυγχρονίσει το συσκευαστήριο λαχανικών που βρίσκεται στην Γουριά Μεσολογγίου και επίσης έχει κατασκευάσει ένα σύγχρονο συσκευαστήριο λαχανικών στην Νεάπολη Αγρινίου. Ο συνεταιρισμός προμηθεύεται το σπαράγγι από τα μέλη του με σκοπό την επεξεργασία – τυποποίηση του προϊόντος και τέλος την εξαγωγή στην ευρωπαϊκή αγορά και πιο συγκεκριμένα στην αγορά της Γερμανίας. Ο συνεταιρισμός είναι όπως όλοι οι συνεταιρισμοί μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και στόχος του είναι η επίτευξη των καλύτερων τιμών για τους παραγωγούς μέλη του έτσι ώστε να ενισχύσει σημαντικά το εισόδημά τους .

Για την συγγραφή της εργασίας χρησιμοποιήθηκε βιβλιογραφία από τη βιβλιοθήκη του Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας καθώς από την Εθνική Βιβλιοθήκη του Αγρινίου . Οι πληροφορίες σχετικά με τον συνεταιρισμό Αχελώος προέρχονται από τα αρχεία του συνεταιρισμού και από προσωπική συνέντευξη με τους υπευθύνους του συνεταιρισμού.

Η έρευνα για τη λειτουργία και διοίκηση του συνεταιρισμού με βοήθησε στην καλύτερη κατανόηση και στον εμπλουτισμό των γνωστικών μου οριζόντων πάνω στο αντικείμενο τόσο της συνεταιριστικής ιδέας όσο και της πρακτικής εφαρμογής της.

Τέλος θα ήθελα τέλος να ευχαριστήσω όλους όσους βοήθησαν για την υλοποίηση της εργασίας αυτής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

«Το σπαράγγι στον Ελληνικό Χώρο»

1.1. Η καλλιέργεια του σπαραγγιού .

1.1.1. Γενικά

Το σπαράγγι ήταν γνωστό και καλλιεργούνταν από την αρχαιότητα. Ο Ιπποκράτης ήταν αυτός που ιδιαίτερα μελέτησε τις θεραπευτικές του ιδιότητες το 450 π.Χ. ενώ αργότερα το 300 π.Χ. ο Θεόφραστος ύμνησε το σπαράγγι στο έργο του «Ιστορία των Φυτών». Ο Διοσκορίδης τον πρώτο αιώνα μ.Χ. μελέτησε και κατέγραψε το σπαράγγι και τις ιδιότητες του. Οι Ρωμαίοι ήταν οι πρώτοι που προώθησαν την καλλιέργεια και την εντάξανε στο διαιτολόγιό τους. Μετά την Δύση του Ρωμαϊκού κράτους έμεινε επί αιώνες λησμονημένο , για να κινηθεί πάλι το ενδιαφέρον των Ευρωπαίων κατά τον 15 αιώνα (Αχελώος 2008).

Σήμερα το σπαράγγι καλλιεργείται εκτός από την Ευρώπη και την Ασία από όπου και κατάγεται όλες τις ηπείρους.

Το καλλιεργούμενο σπαράγγι ποτέ δεν ήταν λαχανικό ευρείας κατανάλωσης, οπωσδήποτε όμως είναι ενδιαφέρον γιατί αποτελεί υγιεινή και εύγευστη τροφή, χρησιμοποιούμενο ως σαλάτα ή παρασκευασμένο με αυγά κ.λπ. Επίσης προσφέρεται από την βιομηχανία σε κονσέρβες αλλά και ως κατεψυγμένο προϊόν ή και με την μορφή σκόνης για σούπες . Στο σπαράγγι αποδίδονται και φαρμακευτικές ιδιότητες . Υποστηρίζεται ότι λόγω της περιεχόμενης σε αυτό ασπαραγίνης επιδρά ευνοϊκός στην καρδιά και τους νεφρούς. Το σπαράγγι είναι φυτό που αγαπά το φως. Η καλλιέργεια ευνοείται σε περιοχές με έντονη ηλιοφάνεια και θερμό κλίμα..

Μεγάλη σημασία πρέπει να δίνεται στην επιλογή του κατάλληλου εδάφους για την εγκατάσταση της καλλιέργειας, καθώς αυτό αποτελεί καθοριστικό παράγοντα επιτυχίας της καλλιέργειας.

Το ριζικό σύστημα του σπαραγγιού είναι ευαίσθητο σε ασφυκτικές συνθήκες που εμφανίζονται σε εδάφη βαριά , συνεκτικά που δεν αερίζονται κανονικά και δεν στραγγίζουν ικανοποιητικά , κατά την διάρκεια κυρίως της χειμερινής περιόδου.

Εξάλλου σε τέτοια εδάφη μπορεί να έχουμε προβλήματα με την μη έγκαιρη κατασκευή των σαμαριών, λόγω υπερβολικής υγρασίας την περίοδο εκείνη, όπως επίσης προβλήματα κακής ποιότητας σαμαριού λόγω του μη ψιλοχωματισμένου χώματος που αποτελεί το σαμάρι.. Στα εδάφη αυτά η ποιότητα των βλαστών δεν είναι καλή αφού οι παραγόμενοι βλαστοί είναι παραμορφωμένοι και χρώματος βιολέ.

Ακόμη τα εδάφη αυτά παρουσιάζουν αυξημένο κίνδυνο προσβολών από φουζάριο , φυτόφθορα και από άλλες ασθένειες του ριζικού συστήματος (Παναγόπουλος, 2000). Για τους παραπάνω λόγους τα βαριά εδάφη με κακή στράγγιση πρέπει να αποφεύγονται για την εγκατάσταση νέων φυτειών σπαραγγιού.

Ιδανικά εδάφη για την καλλιέργεια θεωρούνται:

- Τα ελαφρά εδάφη, πλούσια σε οργανική ουσία, με καλή στράγγιση και αερισμό, που θερμαίνεται εύκολα, επιτρέπουν στο ριζικό σύστημα να αναπτυχθεί ελεύθερα, οι βλαστοί να αναπτύσσονται κανονικά, ελεύθερα και χωρίς παραμορφώσεις έτσι ώστε αυτοί να είναι ευθείς και χωρίς κάμψεις.

- Εδάφη με περιεκτικότητα σε άμμος + υλός >70%.

- Εδάφη με σχετικά χαμηλή ηλεκτρική αγωγιμότητα. Σε εδάφη αλατούχα μπορεί να αναπτυχθεί η καλλιέργεια χωρίς όμως να παράγει τη μέγιστη παραγωγή. Ηλεκτρική αγωγιμότητα πάνω από 6 mhos / cm μπορεί να δημιουργήσει προβλήματα.

- Το pH πρέπει να είναι από 6,2 έως 6,5. Η καλλιέργεια μπορεί να αναπτυχθεί και σε υψηλότερο pH μέχρι και 8, το οποίο όμως δεν είναι και το ιδανικό.

- Εδάφη με μη αδιαπέραστο εδαφικό ορίζοντα.

- Η περιεκτικότητα σε Ca πρέπει να είναι χαμηλή αφού το στοιχείο αυτό δεσμεύει το Βόριο που είναι απαραίτητο για την ανάπτυξη του σπαραγγιού.

Προκειμένου να διαπιστωθεί η καταλληλότητα ενός εδάφους για φύτευση νέας φυτείας σπαραγγιού πρέπει να λαμβάνονται υπ' όψη τα παρακάτω :

1. Το ιστορικό της συμπεριφοράς του χωραφιού στις διάφορες καλλιεργητικές εργασίες.
2. Η τοπογραφία του χωραφιού (μήκος , ύπαρξη στραγγιστικών τάφρων και καλή λειτουργία τους , το σχετικό υψόμετρο του χωραφιού σχετικά με τα διπλανά κτήματα) .
3. Τα αποτελέσματα εδαφολογικής ανάλυσης σχετικά με την μηχανική σύσταση του εδάφους και την περιεκτικότητα σε P, K, Mg, Ca καθώς και του B, στοιχείου που θεωρείται κρίσιμο για την καλλιέργεια.
4. Ιστορικό προηγούμενων καλλιεργειών. Χωράφια που την προηγούμενη χρονιά καλλιεργήθηκαν με πατάτες, καρότα, παντζάρια, φασόλια και μηδική πρέπει να αποφεύγονται γιατί εγκυμονούν κινδύνους για ριζοκτόνια, φουζάριο, φυτόφθορα και άλλες ασθένειες Σε έδαφος που είχε προηγηθεί καλλιέργεια σπαραγγιού υπήρξαν αποτυχίες στην επαναφύτευση. Στην αρχή το πρόβλημα αποδόθηκε στην παρουσία παθογόνων μυκήτων που εγκαταστάθηκαν στο έδαφος λόγω της καλλιέργειας όπως *Fusarium oxysporum*, *Rhizoctonia violacea* κτλ. Όμως παρά την απολύμανση που ακολούθησε υπήρξαν πάλι

αποτυχίες. Το γεγονός αυτό οδήγησε στο συμπέρασμα ότι και άλλες αιτίες εκτός των παθογόνων είναι υπεύθυνες για τις αποτυχίες, όπως ουσίες που εκκρίνονται από το σπαράγγι, συσσωρεύονται στο έδαφος και προκαλούν αυτοτοξικότητα και αλληλοπάθεια. Έτσι, σε σχετικό πείραμα που έγινε στη Γαλλία, από το Ινστιτούτο Πειραματικών Ερευνών, μελετήθηκε η συμπεριφορά διαφόρων ποικιλιών κατά την επαναφύτευση της καλλιέργειας. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι ποικιλίες όπως η Desto και Dargiane παρουσίασαν πολύ μεγάλη ευαισθησία ενώ πιο ανθεκτικές εμφανίστηκαν οι ποικιλίες Gemlin και Vemlin. Για το λόγο αυτό και μέχρι που να δημιουργηθούν ανθεκτικές ποικιλίες συνίσταται να μην γίνεται επαναφύτευση σπαραγγιού πριν περάσουν τουλάχιστον 10-15 χρόνια. Επιλογή γενοτύπων. Πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη βαρύτητα στην ποιότητα, παραγωγικότητα, πρωιμότητα καθώς επίσης και η αντοχή τους στις διάφορες μυκητολογικές ασθένειες όπως είναι η σκωρίαση, το στεμφύλιο και οι ασθένειες του ριζικού συστήματος. Τις δύο τελευταίες δεκαετίες δημιουργήθηκαν νέοι γενότυποι με ανθεκτικότητα στις μυκητολογικές ασθένειες. Ακόμα με την παραγωγή ομοζύγων αρσενικών φυτών έγινε και παραγωγή αρσενικών υβριδίων 100% με μεγαλύτερη παραγωγικότητα (Παναγόπουλος, 2000).

1.1.2. Καλλιεργητικές εργασίες

α) Προετοιμασία Εδάφους για Φύτεψη .

- -Βαθιά κατεργασία με νύχι ,για σπάσιμο αδιαπέραστου εδαφικού ορίζοντα.
- -Απαιτούμενες διορθωτικές λιπάνσεις που βασίζονται σε προηγούμενη

εδαφολογική ανάλυση.

- -Όργωμα σε βάθος περίπου 30 εκ.

β) Χάραξη-Φύτεψη .

• -Αποστάσεις φυτών ανάλογα με την ποικιλία. Περίπου 2,2-2,5 μέτρα μεταξύ των γραμμών και 3-3,5 φυτά/μέτρο πάνω στην γραμμή φύτευσης.

- -Προσοχή στα όρια διπλανών χωραφιών.
- -Χάραξη των αυλακιών προς την κατεύθυνση των τοπικών ανέμων, γιατί κάτι

τέτοιο βοηθά στον καλύτερο αερισμό της φυτείας, με ευνοϊκή επίδραση στην αντιμετώπιση της σκωρίασης και του στεμφύλιου, καθώς επίσης και στο γεγονός ότι τα φυτά είναι λιγότερο εκτεθειμένα στην μηχανική επίδραση του ανέμου. Βάθος αυλακιού περίπου 25-30 εκ. και πλάτος 40-50 εκ. Η φύτευση σε πολύ μεγάλο βάθος έχει ως αποτέλεσμα να οψιμίζει η παραγωγή και έτσι η συγκομιδή γίνεται όψιμα στο τέλος της περιόδου παραγωγής. Το φαινόμενο είναι

ιδιαίτερα έντονο τα πρώτα χρόνια της παραγωγής, γιατί ο δίσκος του ριζώματος (μάνα) είναι σε ψυχρότερο έδαφος, ενώ φύτευση του ριζώματος σε μικρό βάθος προωμίζει την παραγωγής και τη συγκομιδή αντίστοιχα. Όμως το μικρό βάθος φύτευσης μειώνει την διάρκεια ζωής της φυτείας, γιατί ο δίσκος ανεβαίνει γρήγορα στα επιφανειακά στρώματα του εδάφους και δημιουργούνται προβλήματα στο σαμάρωμα , το δε ρίζωμα γερνάει γρήγορα .

γ) Σκέπασμα Ριζωμάτων .

- -Με το ελάχιστο δυνατό χώμα ώστε το ρίζωμα να ζεσταθεί πιο γρήγορα, να χτυπήσει αμέσως και να βγει ο βλαστός έξω γρήγορα χωρίς να ζοριστεί καθόλου.
- -Ταυτόχρονα μπορεί να γίνει και η εφαρμογή του κοκκάδους εντομοκτόνου όπου κρίνεται αναγκαίο .

δ) Αρδευση.

- -Ακολουθεί πότισμα για να έρθουν σε επαφή ρίζωμα – χώμα
- -Προτιμότερο το πότισμα με καταιονισμό γιατί έτσι το χώμα δεν πιάνει εύκολα κρούστα.
- -Σε περίπτωση κατάκλισης πρέπει να είναι το χώμα μόνιμα νοτισμένο μέχρι να βγουν έξω οι βλαστοί.

ε) Καλλιεργητικές Φροντίδες .

Οι βασικότερες καλλιεργητικές φροντίδες είναι:

- -Πρόληψη ασθενειών και άλλων εχθρών
- -Βοτανίσματα τσαπίσματα χειρός με μεγάλη προσοχή για αποφυγή ζημιάς στους νέους βλαστούς.
- -Τακτικές αρδεύσεις κάθε 8-10 μέρες .
- -Προσπάθεια για όσο το δυνατό λιγότερα περάσματα με μηχανήματα με σκοπό την αποφυγή της συμπίεσης του εδάφους.
- -Μηχανική καταστροφή χόρτων πρέπει να γίνεται με καλλιεργητή, ποτέ με φρέζα γιατί καταστρέφονται τα ριζίδια των φυτών.
- -Ισορροπημένη λίπανση.
- -Οι γραμμές φύτευσης δεν πρέπει να γεμίζουν με χώμα παρά μόνο ίσως στο τέλος Αυγούστου.
- Ειδικά την πρώτη χρονιά προσπαθούμε για την όσο το δυνατό καλύτερη ανάπτυξη της φυτείας, γιατί είναι πολύ καθοριστική για τα επόμενα χρόνια.
- -Κόψιμο και σπάσιμο των στελεχών όταν αυτά ξεραθούν .

- -Αξιολόγηση της υποδομής που δημιούργησαν τα ριζώματα σε μάτια και απόφαση για πιθανή συγκομιδή την δεύτερη χρονιά.
- -Νύχι με οβίδα στα 70 εκ από την μάνα με σκοπό την αποσυμπίεση του εδάφους και την καλύτερη του στράγγιση.
- -Κατεργασία με ρίτερ ή ότι άλλο κριθεί αναγκαίο.

στ) Συγκομιδή

Η συγκομιδή κατά την έναρξη της περιόδου πραγματοποιείται μια φορά κάθε τρεις ημέρες. Με το πέρασμα των ημερών και την αύξηση της θερμοκρασίας γίνεται μια φορά κάθε δύο μέρες, και καθημερινά όταν αυξηθούν οι θερμοκρασίες.

Η συγκομιδή γίνεται χειρωνακτικά. Οι νεαροί βλαστοί πρέπει να βρίσκονται σε σπαργή. Τα σπαράγγια κόβονται σε βάθος 19-23 εκ. με ειδικά μαχαίρια. Η συγκομιδή του λευκού σπαραγγιού γίνεται όταν η κορυφή φανεί στην επιφάνεια του εδάφους, ενώ τα πράσινα σπαράγγια πρέπει να φτάσουν τα 22-27εκ. πάνω από την επιφάνεια του εδάφους. Τα απαραίτητα εξαρτήματα για τη συγκομιδή είναι τα ειδικά μαχαίρια και ο κουβάς στον οποίο τοποθετούνται τα συγκομισθέντα σπαράγγια. Τα συγκομισθέντα σπαράγγια μπαινούν στα πλαστικά τελάρα στα οποία έχει ήδη τοποθετηθεί ειδικό μαύρο πλαστικό φύλλο, σκοπός του οποίου είναι η προστασία των βλαστών του σπαραγγιού από το φως και τις υψηλές θερμοκρασίες, δηλαδή γίνεται διατήρηση της υγρασίας και της σπαργής των βλαστών. Μετά τα πλαστικά τελάρα με τα σπαράγγια από το χωράφι μεταφέρονται στον τόπο στον οποίο θα γίνει η κοπή, η πρώτη διαλογή και το πλύσιμο. Μετά το πλύσιμο τοποθετούνται ομοιόμορφα πλέον σε πλαστικά τελάρα και είναι έτοιμα να οδηγηθούν στους χώρους συσκευασίας, διαλογής και τυποποίησης για περαιτέρω επεξεργασία.(Αγγίδης, 1999).

1.2 Το Σπαράγγι στην Ελλάδα .

Η καλλιέργεια του Σπαραγγιού αναπτύχθηκε στην Ελλάδα κατά τη δεκαετία του 1980, πρώτα στην Κεντρική και Ανατολική Μακεδονία Ν. Πέλλας, Ν. Ημαθίας , Ν. Καβάλας και αλλού. Το μεγαλύτερο μέρος της παραγωγή σπαραγγιού πραγματοποιείται και σήμερα στις παραπάνω περιοχές, όπου παράγεται περίπου το 50 % της Ελληνικής παραγωγής. Από τα μέσα της δεκαετίας του 1990 η καλλιέργεια του σπαραγγιού επεκτάθηκε στην Αιτωλ/νία σε αντικατάσταση της καλλιέργειας του καπνού που αντιμετώπιζε και αντιμετωπίζει προβλήματα διάθεσης του προϊόντος, ιδιαίτερα μετά την αντικαπνική εκστρατεία για τις βλαβερές συνέπειες του καπνίσματος. (Α.Σ. Αχελώος, 2000).

Στην Ελλάδα παράγεται κυρίως το λευκό και το βιολέ σπαράγγι. Η περίοδος συγκομιδής εκτίνεται από αρχές τις Φεβρουαρίου μέχρι τα μέσα Μαΐου ανάλογα με τις επικρατούσες καιρικές συνθήκες κατά τη συγκεκριμένη καλλιεργητική περίοδο. Ακόμη κατά την τελευταία δεκαετία παρατηρείται ότι η καλλιέργεια του σπαραγγιού επεκτείνεται κατ' έτος τόσο σε έκταση όσο και σε όγκο της παραγωγής.

Η παραγωγική ζωή της φυτείας του σπαραγγιού κυμαίνεται από 10 έως 14 χρόνια, ανάλογα με την περιοχή καλλιέργειας, το έδαφος και την ποικιλία. Ήδη υπολογίζεται ότι μέσα στα επόμενα χρόνια, περίπου 40.000 στρέμματα θα πρέπει σταδιακά να αντικατασταθούν με νέες καλλιεργήσιμες εκτάσεις αφού ολοκληρώνεται ο κύκλος ζωής τους .

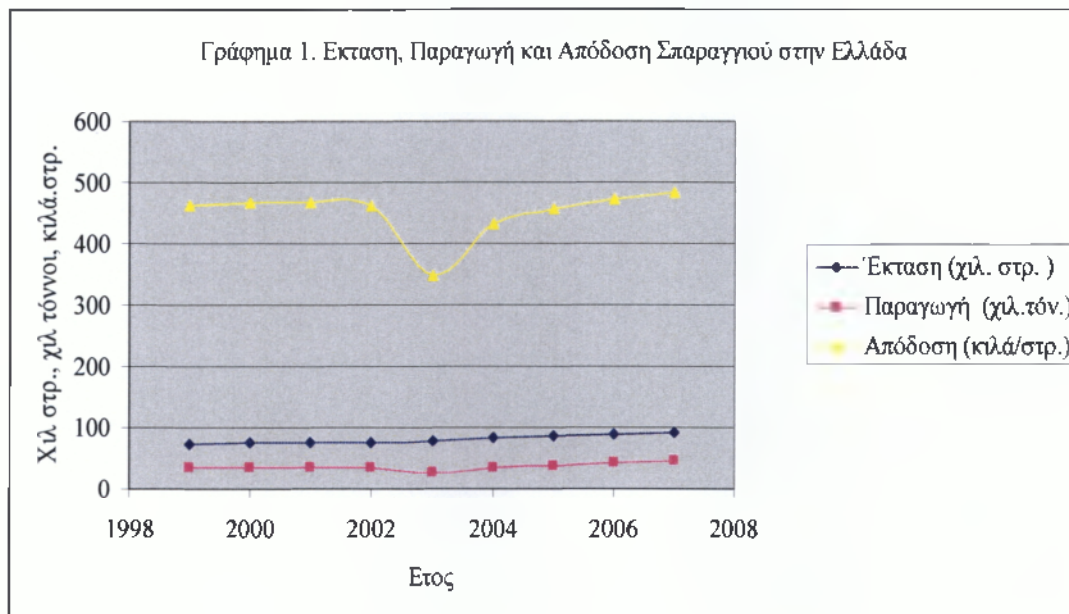
Η απόδοση ανά στρέμμα μιας νέας φυτείας σπαραγγιού εκτιμάται ότι για τον πρώτο χρόνο είναι το 30 %, για το δεύτερο χρόνο το 80% και το τρίτο χρόνο το 100 % της μέγιστης απόδοσης (Αγγίδης, 1999).

Η Αιτωλ/νία αποτελεί μια δυναμική παραγωγική περιοχή πολύ ελπιδοφόρα λόγω της πρώιμης συγκομιδής, που ευνοείται από τις τοπικές καιρικές συνθήκες και το κατάλληλο έδαφος της. Έτσι, στην περιοχή Αιτωλ/νίας η διάρκεια της παραγωγικής περιόδου είναι μεγαλύτερη, γεγονός που την αναδεικνύει σε έναν υπολογίσιμο προμηθευτή της κεντρικής αγοράς του Μονάχου ιδιαίτερα κατά τους μήνες αιχμής, Μάρτιο και Απρίλιο.

Πίνακας 1.1. Έκταση, Παραγωγή και Απόδοση Σπαραγγιού στην Ελλάδα

Έτος	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Έκταση (χιλ. στρ.)	74	75	77	77	79	83	85,2	89	93
Δείκτης	100,0	101,4	104,1	104,1	106,8	112,2	115,1	120,3	125,7
Παραγωγή (χιλ.τόν.)	34,25	35	36,1	35,5	27,45	35,9	39	42	45
Δείκτης	100,0	102,2	105,4	103,6	80,1	104,8	113,9	122,6	131,4
Απόδοση (κιλά/στρ.)	463	467	469	461	347	433	458	472	484
Δείκτης	100,0	100,8	101,3	99,6	75,1	93,5	98,9	102,0	104,5

ΠΗΓΗ: Υπουργείο Γεωργίας



Επεξεργασία στοιχείων Πίνακα 1.1.

Η έκταση του σπαραγγιού από 74 χιλ στρέμματα κατά το 1999 αυξήθηκε σε 93 χιλ στρέμματα κατά το 2007, δηλαδή αυξήθηκε κατά 25,7% του συνόλου (Πιν 1.1.).

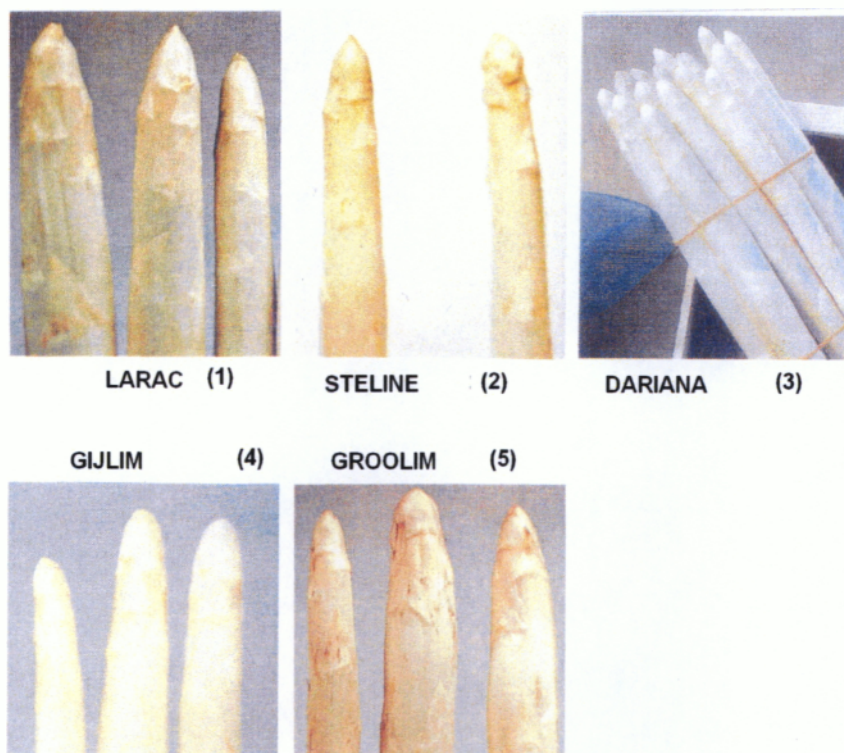
Κατά την περίοδο 1999 έως 2007 παρατηρείται μία συνεχής αύξηση της καλλιεργούμενης έκτασης, ιδιαίτερα μετά το 2004 (Γράφημα 1). Η αύξηση της παραγωγής ακολούθησε την αύξηση της έκτασης με εξαίρεση το έτος 2003 όπου παρατηρείται μείωση της παραγωγής κατά 20,0% περίπου σε σχέση με το 1999 (Πιν. 1 και Γραφ. 1) λόγω ιδιαίτερα δυσμενών καιρικών συνθηκών κατά το έτος αυτό. Τα αίτια της μείωσης παραγωγής ήταν οι έντονες βροχοπτώσεις και οι απότομες μεταβολές θερμοκρασίας, οι οποίες δεν ευνόησαν την ομαλή ανάπτυξη της φυτείας, ώστε να αποδώσει την επιθυμητή παραγωγή. Χαρακτηριστικό είναι ότι η έκταση κατά το έτος αυτό ήταν αυξημένη κατά 6,8% και η απόδοση ανά στρ. ήταν μειωμένη κατά 25,0% περίπου σε σχέση με την απόδοση του έτους 1999.

Η απόδοση (κιλά/στρ.) παρουσιάζει μείωση έως το έτος 2003 και στη συνέχεια υπάρχει μία σχετική μικρή αύξηση των αποδόσεων. Παρατηρείται ότι η απόδοση του σπαραγγιού παραμένει σχετικά σταθερή, αφού κατά το εξεταζόμενο χρονικό διάστημα η αύξηση ήταν 4,5% για την περίοδο 1999 - 2007.

1.3 Η καλλιέργεια στο Νομό Αιτωλοακαρνανίας

Από τα μέσα της δεκαετίας του 1990 η καλλιέργεια του σπαραγγιού επεκτάθηκε στην Αιτωλ/νία ως εναλλακτική καλλιέργεια σε σχέση με τον καπνό. Οι ευνοϊκές εδαφοκλιματικές συνθήκες στην Παραχελωίτιδα περιοχή, δηλαδή τα ελαφρά και αμμώδη εδάφη, το ήπιο κλίμα αλλά και οι νέες ποικιλίες έχουν ως αποτέλεσμα την πρωιμότητα της παραγωγής. Η πρωιμότητα αυτή προσφέρει ένα συγκριτικό πλεονέκτημα στην περιοχή για την διάθεση του προϊόντος στην αγορά του εξωτερικού (Α.Σ.Αχελώος,2000).

Το σπαραγγί είναι μια δυναμική καλλιέργεια που απαιτεί ελαφρά αμμώδη εδάφη και για τον λόγο αυτό μπορεί να αξιοποιηθεί κατά τον καλύτερο τρόπο τα ελαφρά αμμώδη εδάφη της Παραχελωίτιδος Ζώνης και άλλων περιοχών του Νομού με pH 6 - 7,5.



Εικόνα 1. Ποικιλίες σπαραγγιού

Πηγή: Αρχείο Α.Σ. Αχελώος

Στην Αιτωλοακαρνανία το 1999 καλλιεργήθηκαν 1200 στρέμματα και η παραγωγή σπαραγγιών ανήλθε στους 620 τόνους περίπου . Το σύνολο της παραπάνω παραγωγής εξήχθηκε σε χώρες της κεντρικής Ευρώπης (κυρίως Γερμανία και Γαλλία) ως νωπό προϊόν (Α.Σ.Αχελώο,2001).

Στον Ν. Αιτωλ/νίας καλλιεργείται κυρίως λευκό σπαράγγι και συγκεκριμένα οι ποικιλίες: Lagas (εικ. 1.1), Steline (εικ.1.2), Dariana (εικ. 1.3) και τα τελευταία τρία χρόνια οι Ολλανδικές ποικιλίες Gijlim (εικ. 1.4) και Groolim (εικ. 1.5).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

2. Σκοπός και στόχος της έρευνας

Το σπαράγγι είναι ένα λαχανικό με μεγάλη κατανάλωση στην ευρωπαϊκή αγορά. Η περιοχή της Αιτωλοακαρνανίας έχει τις προϋποθέσεις για την παραγωγή πρώιμου σπαραγγιού, δηλαδή σε μία περίοδο όπου η παραγωγή του είναι περιορισμένη στην Ευρώπη και για το λόγο αυτό παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την περιοχή αυτή, ιδιαίτερα κατά την τωρινή περίοδο αυτή όπου η παραδοσιακή καλλιέργεια του καπνού μειώνεται δραστικά.

Κύριος αντικειμενικός στόχος της εργασίας αυτής είναι η έρευνα του τομέα εμπορίας του σπαραγγιού σε μία περιοχή με σημαντικές δυνατότητες παραγωγής όπως ο νομός Αιτωλοακαρνανίας. Ο κύριος και σχεδόν μοναδικός φορέας εμπορίας στην περιοχή είναι ο συνεταιρισμός 'ΑΧΕΛΩΟΣ' και για το λόγο αυτό θεωρήθηκε ότι η έρευνα για το συνεταιρισμό αυτό θα δώσει χρήσιμα στοιχεία για την ανάπτυξη της εμπορίας των γεωργικών προϊόντων των συνεταιρισμών.

Αντικείμενο της έρευνας αποτελεί: α) η διεξοδική ανάλυση των δραστηριοτήτων που σχετίζονται με το σπαράγγι από τον συνεταιρισμό 'ΑΧΕΛΩΟΣ' κατά την τελευταία πενταετία. Για το λόγο αυτό αναλύονται διεξοδικά τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του προϊόντος, οι τιμές διάθεσης του, τα κανάλια διακίνησης του, η πολιτική διάθεσης και προώθησης του όπως και ο κύκλος εργασιών του συνεταιρισμού από τη δραστηριότητα αυτή.

Ο απώτερος σκοπός της έρευνας είναι η αξιολόγηση των δραστηριοτήτων του συνεταιρισμού, η συμβολή του στην εμπορία του σπαραγγιού στο Νομό Αιτωλοακαρνανίας καθώς και πρόταση μέτρων πολιτικής για την καλλίτερη προώθηση του προϊόντος αυτού.

Τα δεδομένα της διακίνησης του σπαραγγιού προέρχονται από τα αρχεία του συνεταιρισμού και αφορούν στο χρονικό διάστημα 1999-2007.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

« Ταυτότητα και σύντομο ιστορικό του Συνεταιρισμού »

3.1 Ίδρυση του συνεταιρισμού .

Το 1995 συστήθηκε μια ομάδα παραγωγών - καλλιεργητών σπαραγγιού απο 24 άτομα που άρχισε τη συνεργασία της σε θέματα καλλιέργειας και διακίνησης(ως κοινοπραξία) η οποία αυτή ομάδα οδήγησε στην ίδρυση του Συν/σμού το 1998.

Ο συν/σμος έλαβε νομική μορφή και υπόσταση το 1998. συγκεκριμένα στις 6/10/98 εγκρίθηκε στο Ειρηνοδικείο Παραχελωτίδος το καταστατικό του Αγροτικού Συνεταιρισμού ειδικού σκοπού με την επωνυμία "ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΣΠΑΡΑΓΓΙΟΥ & ΛΟΙΠΩΝ ΛΑΧΑΝΙΚΩΝ" Κοιν. Γουριάς, επαρχίας Μεσολογγίου ,Νομού Αιτ/νίας « Ο ΑΧΕΛΩΟΣ » Η νομική μορφή της επιχείρησης είναι Αγροτικός Συνεταιρισμός περιορισμένης ευθύνης .

Στις 3/3/2003 το καταστατικό του συν/σμού τροποποιήθηκε, βάσει του νόμου 2810/2000, με την υπ' αριθ. 7/3-3-2003 απόφαση του Ειρηνοδικείου Αγρινίου με την οποία απόφαση η έδρα του συνεταιρισμού μεταφέρεται στην Νεάπολη Αιτ/νίας καθώς και η μερίδα των μελών του καθορίζεται σε 7.560,00 € προκειμένου ο συν/σμός να προχωρήσει σε καινούργιες επενδύσεις.

Τα ιδρυτικά μέλη του Συν/σμού ήταν 24 και τα περισσότερα ήταν από την ευρύτερη περιοχή της Γουριάς Μεσολογγίου , για το λόγο αυτό εκτός από την έδρα του Συν/σμού και η πρώτη μονάδα επεξεργασίας εγκαταστάθηκε στην Γουριά Μεσολογγίου . Σήμερα λειτουργεί και δεύτερη μονάδα στη Νεάπολη Αγρινίου και τα μέλη ανέρχονται σε 91 που προέρχονται τα περισσότερα από την ευρύτερη περιοχή Νεάπολης Αγρινίου .

3.1.1 Σύσταση - Επωνυμία – Έδρα

Συνιστάται Αγροτικός Συνεταιρισμός, με την επωνυμία **«ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΣΠΑΡΑΓΓΙΟΥ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΛΑΧΑΝΙΚΩΝ ΝΟΜΟΥ ΑΙΤ/ΝΙΑΣ** με διακριτικό τίτλο **«Ο ΑΧΕΛΩΟΣ»** και με έδρα τη Νεάπολη του Νομού Αιτωλ/νίας όπου είναι εγκατεστημένη και η Διοίκησή του. Για τις συναλλαγές του Συνεταιρισμού με το εξωτερικό θα χρησιμοποιείται η επωνυμία του Συνεταιρισμού με πιστή μετάφραση σε οποιαδήποτε γλώσσα.

Ο Συνεταιρισμός έχει περιφέρεια τη γεωγραφική περιοχή του νομού Αιτ/ωιας, όπου και δραστηριοποιούνται όλα τα μέλη του συνεταιρισμού.

3.1.2.Σκοπός.

Ο Συνεταιρισμός αποσκοπεί, με την ισότιμη συνεργασία και την αμοιβαία βοήθεια των συνεταιίρων μελών του στην οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη και προαγωγή τους, μέσω μιας συνιδιοκτήτης και δημοκρατικά διοικούμενης επιχείρησης.

Για την επίτευξη των σκοπών του ο Συνεταιρισμός αναπτύσσει οποιοσδήποτε δραστηριότητες, με τις οποίες καλύπτει ολόκληρο το φάσμα της παραγωγής, μεταποίησης και εμπορίας των αγροτικών προϊόντων, και ειδικότερα του σπαραγγιού, καταναλωτικών προϊόντων γενικά καθώς και της προμήθειας και εμπορίας γεωργικών εφοδίων και της κατασκευής, προμήθειας και εμπορίας μέσω αγροτικής παραγωγής και της παροχής υπηρεσιών.

Για την εκπλήρωση των σκοπών του ο Συνεταιρισμός μπορεί :

α) Να μετέχει σε Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών.

β) Να συμπράττει σε κοινές επιχειρήσεις με καταναλωτικούς ή άλλους συνεταιρισμούς, νομικά πρόσωπα του δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα, με κοινωφελείς Οργανισμούς, με επιχειρήσεις Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.), με συνεταιριστικές οργανώσεις άλλων χωρών και με φυσικά ή νομικά πρόσωπα στο πλαίσιο της διακρατικής και διεπαγγελματικής συνεργασίας.

γ) Να συνιστά ή μετέχει σε εταιρίες του Εμπορικού Νόμου ή του Αστικού Κώδικα, που έχουν αντικείμενό τους δραστηριότητα, που εμπίπτει στους σκοπούς του Συνεταιρισμού.

δ) Στον Συν/σμό μπορούν να συγκροτούνται και να λειτουργούν «Ομάδες Παραγωγών» για τα προϊόντα που παράγονται από τα μέλη του συν/σμού όπως σπαραγγί κ.λ.π..

Ο Συνεταιρισμός εκπροσωπείται στις Διεπαγγελματικές Οργανώσεις, οι οποίες συνιστώνται σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου 2732/1999 σε εθνικό επίπεδο από την ΠΑΣΕΓΕΣ, ή από άλλη αντιπροσωπευτική Συνεταιριστική Οργάνωση.

3.1.3. Δραστηριότητες και διάρκεια Συνεταιρισμού.

Οι δραστηριότητες του συν/σμού είναι οι εξής :

1. Η ίδρυση και λειτουργία υποκαταστημάτων, παραρτημάτων ή γραφείων στο εσωτερικό και το εξωτερικό.

2. Η επεξεργασία, μεταποίηση και εμπορία προϊόντων και ειδικά του σπαραγγιού, μέσω της Ομάδας Παραγωγών.

3. Η πρακτόρευση στην περιφέρειά του των ασφαλιστικών εταιριών, των οποίων η πλειονότητα των μετοχών ανήκει σε Συνεταιριστικές Οργανώσεις.

4. Η πρακτόρευση στην περιφέρειά του, Οργανισμών ασφάλισης ή αγροτικής παραγωγής και κεφαλαίου.

5. Η παροχή τεχνικής βοήθειας στα μέλη.
6. Η δημιουργία συνεταιριστικών επιχειρήσεων, για την προμήθεια στα μέλη καταναλωτικών αγαθών.
7. Η εκτέλεση εγγειοβελτιωτικών έργων και έργων αγροτικής οδοποιίας.
8. Η παρέμβαση και η λήψη κάθε μέτρου προστασίας των αγροτικών προϊόντων των μελών του και τρίτων.
9. Η παροχή συνεταιριστικής εκπαίδευσης.
10. Η ίδρυση και λειτουργία αγροτουριστικών μονάδων, η ανάπτυξη του οικοτουρισμού, του κοινωνικού τουρισμού και αγροτουριστικών εργασιών.
11. Κάθε δραστηριότητα για τη βελτίωση της κοινωνικής και πολιτιστικής κατάστασης των μελών του και του βιοτικού τους επιπέδου.
12. Ο Συν/σμός θα φροντίζει για απόκτηση κάθε είδους μηχανικού ή τεχνικού εξοπλισμού και μέσων μεταφοράς είτε για κοινή χρήση είτε για διάθεση στα μέλη του , και ειδικότερα για την αγορά, εγκατάσταση τεχνικών μέσων (διαλογητήρια, τυποποιητές, ψυγεία, μεταφορικά μέσα, κονσερβοποιεία κ.λ.π..)
13. Ο Συν/σμός μπορεί να αναλαμβάνει, ύστερα από απόφαση του Δ.Σ. , με αποζημίωσή του (προμήθεια), όλες τις εργασίες που προβλέπουν οι οικείες διατάξεις της Εθνικής και Κοινοτικής Νομοθεσίας, καθώς και εργασιών υπέρ τρίτων (συγκέντρωση-επεξεργασία - τυποποίηση - εξαγωγή προϊόντων που ασχολείται ο Συν/σμός).

Η χρονική διάρκεια του Συνεταιρισμού είναι απεριόριστη .

3.1.4. Μέλη του Συνεταιρισμού

Σήμερα τα μέλη του συν/σμου ανέρχονται σε 91 που προέρχονται τα περισσότερα από την ευρύτερη περιοχή Νεάπολης Αγρινίου κ τα υπόλοιπα μέλη από την περιοχή Γουριάς Μεσολογγίου .

Επισυνάπτεται στο παράρτημα 2 κατάσταση με τα μέλη – μετόχους του συνεταιρισμού

Μέλη του Αγροτικού Συνεταιρισμού μπορούν να γίνουν φυσικά πρόσωπα , εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στο καταστατικό του συν/σμου και δεν συντρέχει από τον νόμο περίπτωση αποκλεισμού τους από το Συνεταιρισμό.

Δεν μπορεί να γίνει μέλος του Συνεταιρισμού όποιος :

- α) Αντιστρατεύεται με οποιονδήποτε τρόπο τα συμφέροντα του Συνεταιρισμού.
- β) Τελεί υπό απαγόρευση ή δικαστική αντίληψη ή έχει καταδικαστεί αμετάκλητα για κακούργημα εκ δόλου ή πλημμέλημα, σε βάρος της περιουσίας Αγροτικού Συνεταιρισμού.

γ) Μέλη του Αγροτικού Συνεταιρισμού μπορούν να γίνουν νομικά πρόσωπα, που έχουν ως καταστατικό σκοπό τους την άσκηση επιχείρησης αγροτικής παραγωγής, η οποία εξυπηρετείται από τις δραστηριότητες του Συνεταιρισμού και η οποία δεν είναι ανταγωνιστική προς εκείνη του Συνεταιρισμού.

3.1.6 Συνεταιρική Μερίδα-Ευθύνη

Κάθε μέλος συμμετέχει στο Συνεταιρισμό υποχρεωτικά με μια υποχρεωτική συνεταιρική μερίδα και έχει μια ψήφο.

Η υποχρεωτική συνεταιρική μερίδα ορίζεται σε επτά χιλιάδες πεντακόσια εξήντα (7.560) ευρώ . Η συνεταιρική μερίδα καταβάλλεται σε τρεις (3) ισόποσες ετήσιες δόσεις.

Η αύξηση ή η μείωση του ύψους της συνεταιρικής μερίδας γίνεται με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης.

Η μεταβίβαση των συνεταιρικών μερίδων είναι δυνατή μόνο με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Συνεταιρισμού, σε άλλα μέλη του Συνεταιρισμού ή σε πρόσωπο, που έχει τις προϋποθέσεις του άρθρου 5 του παρόντος Καταστατικού.

Η καλλιέργεια του σπαραγγιού πραγματοποιείται υπό την επίβλεψη του υπεύθυνου γεωπόνου του συνεταιρισμού. Ο συνεταιρισμός από την πλευρά του έχει την ευθύνη προϊόντος από την παραλαβή έως την διάθεση του στις αγορές του εσωτερικού και ιδιαίτερα του εξωτερικού και συγκεκριμένα στην αγορά της Γερμανίας. Ο συνεταιρισμός τυποποιεί το σπαράγγι σύμφωνα με τις ευρωπαϊκές κοινοτικές προδιαγραφές και έχει ως κύριο αντικειμενικό σκοπό την εξεύρεση αγοραστών και την επίτευξη της καλύτερης τιμής πώλησης του προϊόντος .

Στόχος του συνεταιρισμού είναι η διακίνηση ενός προϊόντος ικανού να ανταγωνιστεί τα προϊόντα των ξένων χωρών και να εξασφαλίσει ένα ικανοποιητικό γεωργικό εισόδημα στους παραγωγούς μέλη του.

3.1.5. Όργανα του Συνεταιρισμού

Όργανα του Συνεταιρισμού είναι :

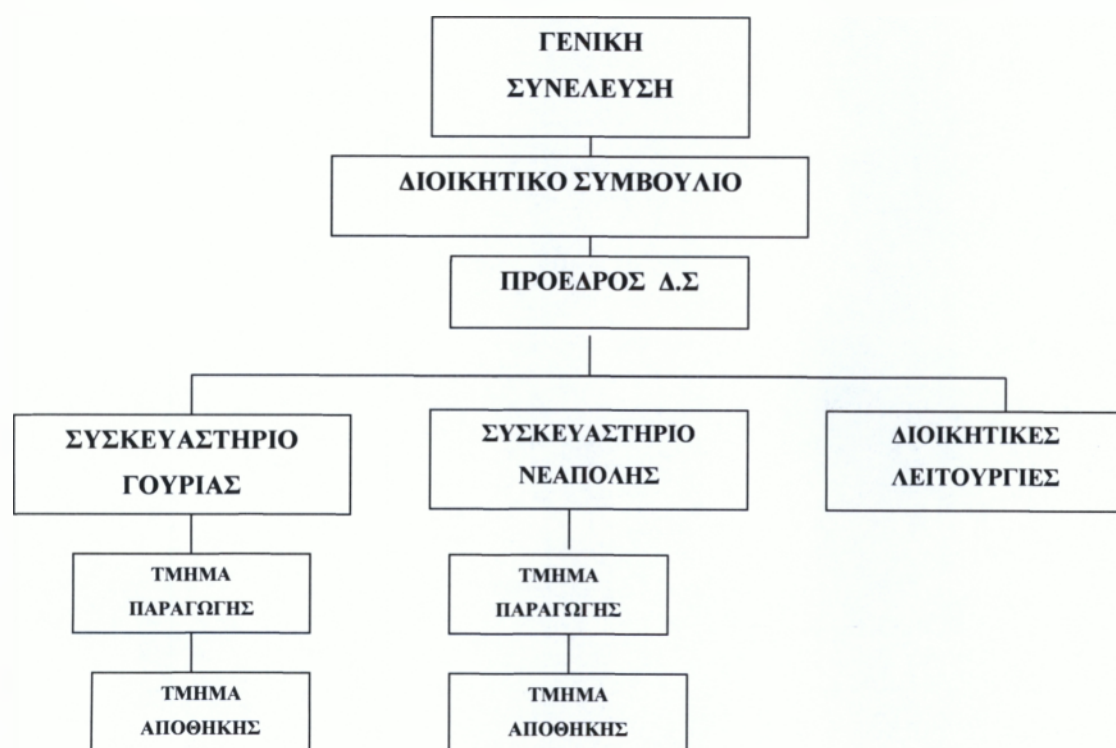
- Η Γενική Συνέλευση
- Το Διοικητικό Συμβούλιο 5μελες (εκλεγμένο από την Γενική Συνέλευση των μελών).
- Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου

3.2. Δομή Διοίκησης του Συνεταιρισμού

3.2.1. Οργανόγραμμα του Συνεταιρισμού

Η οργανωτική δομή του συνεταιρισμού είναι κατά λειτουργία και εξυπηρετεί άριστα τους στόχους της επιχείρησης

Το οργανόγραμμα του συν/σμού παρουσιάζεται στο διάγραμμα 1. Η Γενική Συνέλευση είναι το κυρίαρχο όργανο διοίκησης και το Διοικητικό Συμβούλιο με τον πρόεδρο του Συνεταιρισμού είναι τα ανώτατα διοικητικά όργανα τα οποία διαχειρίζονται τα δύο (2) συσκευαστήρια του συνεταιρισμού και έχουν την ευθύνη για τις διοικητικές υπηρεσίες.



Διάγραμμα 1 Οργανόγραμμα Συνεταιρισμού

3.2.2 Διοίκηση της επιχείρησης

Η διοίκηση του Συνεταιρισμού γίνεται από τα παρακάτω όργανα :

- Γενική Συνέλευση των μελών.
- Διοικητικό Συμβούλιο 5μελές (εκλεγμένο από τη Γενική Συνέλευση των μελών).
- Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου .

Η Γενική Συνέλευση αποτελεί το ανώτατο Όργανο του Συνεταιρισμού και απαρτίζεται από όλα τα μέλη του, που έχουν εγγραφεί στο μητρώο του και διατηρούν την ιδιότητα του μέλους. Στη Γενική Συνέλευση μετέχουν όλα τα μέλη, που έχουν εκπληρώσει όλες τις ληξιπρόθεσμες οικονομικές τους υποχρεώσεις προς τον Συνεταιρισμό.

Στη Γενική Συνέλευση κάθε μέλος έχει μια ψήφο. Συνεταίρος που έχει πρόσθετες υποχρεωτικές μερίδες μπορεί να διαθέτει περισσότερες της μιας ψήφους και μέχρι τρεις .

1. Η Γενική Συνέλευση αποφασίζει για κάθε θέμα, για το οποίο δεν προβλέπεται άλλο αρμόδιο Όργανο.

2. Στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Γενικής Συνέλευσης ανήκουν :

- α) Η τροποποίηση του καταστατικού.
- β) Η συγχώνευση ή μετατροπή ή παράταση της διάρκειας και η διάλυση του Συνεταιρισμού.
- γ) Η εκλογή και η ανάκληση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των αντιπροσώπων σε Συνεταιριστικές Οργανώσεις ανώτερου βαθμού.
- δ) Η έγκριση του Ισολογισμού και του Λογαριασμού «Αποτελέσματα Χρήσης», και ο καθορισμός του τρόπου διάθεσης των πλεονασμάτων χρήσης.
- ε) Η μεταβολή του ύψους των συνεταιρικών μερίδων.
- στ) Η επιβολή εισφοράς στα μέλη του Συνεταιρισμού. Η επιβάρυνση των μελών από τυχόν ζημίες.
- ζ) Η έγκριση του προγράμματος επιχειρηματικής δράσης και ανάπτυξης του Συνεταιρισμού και ο αντίστοιχος προϋπολογισμός.
- η) Η έγκριση του ετήσιου Προϋπολογισμού Εσόδων και Εξόδων.
- θ) Η απαλλαγή από κάθε ευθύνη των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.
- ι) Η ψήφιση Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας και του Κανονισμού Υπηρεσιακής Κατάστασης Προσωπικού.
- ια) Η απόφαση για την αγορά, την ανέγερση, την υποθήκευση, την ανταλλαγή και την πώληση ακινήτων του Συνεταιρισμού, (η έγκριση ίδρυσης, επέκτασης, εκσυγχρονισμού και μίσθωσης βιοτεχνίας ή βιομηχανίας καθώς και η έγκριση για την σύναψη δανείου για τους σκοπούς αυτούς).

ιβ) Η απόφαση για την επιδίωξη αναγνώρισης του Συνεταιρισμού ως Ομάδας Παραγωγών, για συγκρότηση και λειτουργία από τα μέλη του Συνεταιρισμού Κλαδικών Οργανώσεων Παραγωγής Αγροτικού Συνεταιρισμού (Κ.Ο.Π.Α.Σ.), που αντιστοιχούν στους κλάδους παραγωγής και στα βασικά προϊόντα ή δραστηριότητες του Συνεταιρισμού, και για Ομάδες Κοινής Εκμετάλλευσης (Ο.Κ.Ε.).

ιγ) Ο ορισμός των ελεγκτών του άρθρου 17 του Ν. 2180/2000 για την επόμενη οικονομική χρήση και ο καθορισμός της αμοιβής τους.

ιδ) Ο καθορισμός του ανώτατου ποσού και των όρων για τα δάνεια που μπορεί να συνάψει ο Συνεταιρισμός ή να χορηγήσει στα μέλη του.

ιε) Η απόφαση για συμμετοχή του Συνεταιρισμού σε κοινές επιχειρήσεις, σε νομικά πρόσωπα του δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα, σε κοινωφελείς Οργανισμούς, σε Επιχειρήσεις Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, σε Συνεταιριστικές Οργανώσεις ανώτερου βαθμού, σε Συνεταιριστικές Εταιρείες, και η αποχώρησή του από αυτές .

ιστ) Η απόφαση για κάθε άλλο θέμα, που ειδικές διατάξεις του νόμου ή του παρόντος καταστατικού ορίζουν αρμόδια τη Γενική Συνέλευση

Η Διοίκηση του Συνεταιρισμού ασκείται από το Διοικητικό Συμβούλιο, που αποτελείται από πέντε (5) μέλη. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση του Συνεταιρισμού. Η διάρκεια της θητείας του Διοικητικού Συμβουλίου είναι τρία (4) χρόνια .

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου δικαιούνται να μετάσχουν στην ψηφοφορία για τα θέματα της απαλλαγής από την ευθύνη τους, μόνο με τις ψήφους που διαθέτουν τα ίδια.

Κάθε μέλος μπορεί να εκχωρήσει δι' εξουσιοδοτήσεως του το δικαίωμα ψήφου σε άλλο μέλος του συν/σμού.

Τα νομικά πρόσωπα συμμετέχουν στην Γενική Συνέλευση του Συνεταιρισμού δια του νομίμου εκπροσώπου τους ή από ειδικά για το σκοπό αυτό εξουσιοδοτημένο πρόσωπο.

Το Διοικητικό Συμβούλιο εκπροσωπεί το Συνεταιρισμό δικαστικά και εξώδικα και αποφασίζει για όλα τα θέματα που αφορούν τη διοίκηση και διαχείρισή του μέσα στα πλαίσια του νόμου , του καταστατικού και των αποφάσεων της Γενικής Συνέλευσης .

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ. διοικεί το Συνεταιρισμό στα πλαίσια των αποφάσεων του Δ.Σ. και της Γ.Σ. και εκπροσωπεί το Συνεταιρισμό ενώπιον κάθε αρχής .

Για την παραγωγική λειτουργία της επιχείρησης υπάρχει :

- Υπεύθυνος αποθήκης (παραλαβής πρωτογενούς προϊόντος , παράδοση ετοιμών)
- Υπεύθυνος παραγωγής (επεξεργασίας και τυποποίησης)
- Υπεύθυνος Διοικητικής λειτουργίας (ο Πρόεδρος Δ.Σ.)

3.2.3 Τμήμα διοίκησης

Ο Συν/σμός έχει οργανωμένο λογιστήριο , τηρεί βιβλία Γ' κατηγορίας , διαθέτει μηχανοργάνωση και εκτός του υπεύθυνου λογιστηρίου , συνεργάζεται και με εξωτερικό λογιστή σε μόνιμη βάση με σύμβαση έργου .

Με την οργάνωση των πωλήσεων των δικτύων διανομής και του μάρκετινγκ καθώς και με τα θέματα προμήθειας των υλικών συσκευασίας , ασχολείται ο λογιστής του συν/σμού σε συνεργασία με τον πρόεδρο και τα μέλη του Δ.Σ. του συν/σμού .

3.2.4 Τμήμα παραγωγής

Στο τμήμα παραγωγής γίνεται η επεξεργασία, ο διαχωρισμός και η κατάταξη του προϊόντος κατά κατηγορία και ποιότητα με τις μηχανές κοπής – διαλογής που λειτουργεί με αυτόματο σύστημα ηλεκτρονικά ελεγχόμενο και υποστηριζόμενο από Η/Υ. Η ποιότητα του προϊόντος προστατεύεται και με την αποθήκευση στους ψυκτικούς θαλάμους σε κατάλληλες συνθήκες θερμοκρασίας και υγρασίας , επίσης στο χώρο παραγωγής υπάρχει ειδικός φωτισμός για την προστασία του προϊόντος από την επίδραση του φωτός και τη χρωματική του αλλοίωση .

Η επιχείρηση εφαρμόζει Σύστημα Διασφάλισης Ποιότητας κατά το πρότυπο EN ISO 9001:2000 καθώς και Σύστημα Ασφάλειας Υγιεινής Προϊόντων HACCP από τον Αύγουστο του 2001.

Το έτοιμο προϊόν φορτώνεται καθημερινά για εξαγωγή και το απόθεμα ουσιαστικά είναι μιας ημέρας. Η προμήθεια των υλικών συσκευασίας γίνεται λίγο πριν την έναρξη της συγκομιδής και αφορά ολόκληρη την προβλεπόμενη παραγωγή

3.2.5 Τμήμα αποθήκης

Το τμήμα αποθήκης έχει ως έργο :

α) Την παραλαβή του πρωτογενούς προϊόντος (ζύγιση – υδρόψυξη-αποθήκευση στους ψυκτικούς θαλάμους - προώθηση στο τμήμα παραγωγής) και

β) Την παραλαβή και αποθήκευση των ετοιμών προϊόντων (αποθήκευση στους ψυκτικούς θαλάμους - ζύγιση - φόρτωση στα μεταφορικά μέσα) καθώς και αποθήκη υλικών συσκευασίας .

Το έτοιμο προϊόν φορτώνεται καθημερινά για εξαγωγή και το απόθεμα ουσιαστικά είναι μιας ημέρας .Η προμήθεια των υλικών συσκευασίας γίνεται λίγο πριν την έναρξη της συγκομιδής και αφορά ολόκληρη την προβλεπόμενη παραγωγή . Δεν υπάρχει καμιά δυσκολία στην παρακολούθηση των αποθεμάτων αφού τα υλικά συσκευασίας ουσιαστικά είναι δύο και τα έτοιμα προϊόντα δεν παραμένουν στην αποθήκη περισσότερο από μια ημέρα .

3.3 Προσωπικό

α) Μόνιμο

Η επιχείρηση απασχολεί δυο άτομα σε μόνιμη βάση έναν Γεωπόνο πτυχιούχο Α.Ε.Ι. που είναι υπεύθυνος για την παραγωγή του προϊόντος εφαρμόζοντας Ολοκληρωμένη Διαχείριση Παραγωγής και έναν λογιστή πτυχιούχο Τ.Ε.Ι. (Διοίκησης Επιχειρήσεων-Marketing) με 20ετή προϋπηρεσία σε συν/κή οργάνωση ο οποίος έχει και την παρακολούθηση και ευθύνη όλης της λειτουργίας των συσκευαστηρίων.

β) Εποχιακή απασχόληση

Την περίοδο συγκομιδής, επεξεργασίας και τυποποίησης του προϊόντος που διαρκεί τρεις μήνες περίπου, η επιχείρηση απασχολεί 80 άτομα σε μια βάρδια. Η επιλογή του εποχιακού προσωπικού γίνεται με αυστηρά κριτήρια προκειμένου ο συν/σμός να εξασφαλίσει την καλή φήμη για την σταθερή ποιότητα της συσκευασίας.

Ακολουθεί εκπαίδευση του προσωπικού και όλοι οι εργαζόμενοι είναι εφοδιασμένοι με βιβλιάρια υγείας από την αρμόδια υγειονομική υπηρεσία.

3.3. Πάγιες εγκαταστάσεις -Εξοπλισμός

3.3.1 Κτιριακές Εγκαταστάσεις- Δυναμικότητα παραγωγικού εξοπλισμού

Ο Συν/σμός διαθέτει δύο (2) μονάδες για την επεξεργασία του σπαραγγιού. Στις μονάδες αυτές πραγματοποιείται όλη η απαραίτητη διαδικασία για την παραγωγή έτοιμου προϊόντος προς πώληση στον καταναλωτή δηλαδή γίνεται η συγκέντρωση, η τυποποίηση η συσκευασία και ο έλεγχος του τελικού προϊόντος.

Την πρώτη μονάδα επεξεργασίας σπαραγγιού, κατασκευάστηκε το έτος 1998, σε ιδιόκτητο οικόπεδο έκτασης 4.174 μ², στη Γουριά στην περιοχή Μεσολογγίου δυναμικότητας 1.000 κιλών/ώρα (Χάρτης 1).



Εικόνα . 1:Χάρτης με τα δύο συσκευαστήρια



Εικόνα . 2: Οι σύγχρονες εγκαταστάσεις του Συνεταιρισμού στο Δήμο Νεάπολης

Η επένδυση του μηχανολογικού εξοπλισμού της μονάδας εντάχθηκε στο αναπτυξιακό νόμο 2601/98 έτσι η συμμετοχή της επιχορήγησης του δημοσίου ήταν 30% της επένδυσης (Απ. Υπαγ. ΔΙΣΑΔΕ/3679/Π09/1/50/Ν.2601/98/30-12-99) και η υπόλοιπη επένδυση 70% ήταν ίδια κεφάλαια του συνεταιρισμού. Η μονάδα αυτή συσκευασίας λειτουργεί και σήμερα και εξυπηρετεί την παραγωγή της Παραχελωίτιδας ζώνης.

Η μονάδα διαθέτει:

1. Έναν υδροψύκτη, δυναμικότητας 2400 κιλά/1 ώρα.
2. Δύο ψυκτικούς θαλάμους 120 μ²
3. Αίθουσα διαλογής 360 μ²
4. Μία ηλεκτρονική μηχανή διαλογής
5. Αποθηκευτικό χώρο 200 μ²

Επισημαίνεται ότι η μονάδα αυτή χρειάζεται ένα σχετικό εκσυγχρονισμό για να ανταποκρίνεται στις σύγχρονες ανάγκες της αγοράς ως προς την τυποποίηση και τον έλεγχο του προϊόντος.

Η δεύτερη μονάδα συσκευασίας (Εικόνα 1.) καλύπτει επιφάνεια 1910 μ² κατασκευάστηκε το έτος 2003, στο Δήμο Νεάπολης στη θέση Τσάμπρακας πλησίον του οδικού άξονα Αντιρρίου – Ιωαννίνων, Η μονάδα αυτή έχει εγκατασταθεί σε ιδιόκτητο οικόπεδο έκτασης 6.172 μ², καλύπτει έκταση 1.910 μ², είναι πλήρως εκσυγχρονισμένη και η δυναμικότητας της είναι 15000 κιλά/8 ώρες. Η κατασκευή της μονάδας εντάχθηκε στο αναπτυξιακό νόμο στο πλαίσιο του μέτρου 2.1 Καν. Ε.Ο.Κ. 1257/99

Η μονάδα διαθέτει:

1. Διάδρομο πρόψυξης.
2. Δύο ηλεκτρονικές μηχανές διαλογής
3. Δύο ηλεκτρονικές μηχανές ζύγισης.
4. Αίθουσα διαλογής 800 μ²
5. Αποθηκευτικό Έναν υδροψύκτη δυναμικότητας 7000 κιλών/ώρα.
6. Τέσσερις ψυκτικούς θαλάμους 80 μ² ο καθένας, σύνολο 320 μ² ψυκτικό χώρος
7. χώρο 600 μ²

3.3.2. Διαδικασία επεξεργασίας

Η συγκέντρωση του προϊόντος από τα χωράφια των παραγωγών πραγματοποιείται με φορτηγό ψυγείο για να μην υποβαθμίζεται το προϊόν. Το φορτηγό αυτό το διαθέτει ο συνεταιρισμός για την εξυπηρέτηση των μελών του

Το προϊόν μετά την παράδοση από τον παραγωγό ζυγίζεται και κωδικοποιείται. Κάθε παραγωγός έχει και έναν κωδικό που ακολουθεί το προϊόν του από την ώρα της παράδοσής του στο συσκευαστήριο μέχρι την πώληση του προϊόντος και την οικονομική εκκαθάρισή του παραγωγού από τον συνεταιρισμό. Το σπαράγγι αμέσως μετά τοποθετείται στον υδροψύκτη όπου διαβρέχεται με νερό 4°C για μισή ώρα περίπου, προκειμένου να διατηρηθεί στη αρχική του μορφή φρέσκο μέχρι να καταναλωθεί. Η μέθοδος αυτή εφαρμόστηκε τα τελευταία χρόνια με σημαντικά πλεονεκτήματα γιατί δεν υποβαθμίζεται το προϊόν ποιοτικά μέχρι να φτάσει στον καταναλωτή.

Ο ένας ψυκτικός θάλαμος χρησιμοποιείται για την αποθήκευση του προϊόντος που παραδίδουν οι παραγωγοί καθημερινά. Το προϊόν συντηρείται σε θερμοκρασία 1-2 οC και σχετική υγρασία 90 βαθμών. Στο δεύτερο ψυκτικό θάλαμο αποθηκεύεται το επεξεργασμένο προϊόν, αμέσως μετά την διαλογή του και στη συνέχεια τυποποιείται. Μετά την τυποποίηση και την συσκευασία σε παλέτες πάλι εισέρχεται στον τρίτο ψυκτικό θάλαμο ως έτοιμο πλέον για φόρτωση σε φορτηγά ψυγεία θαλάμους για την προώθηση στους χώρους πώλησης. Παρατηρείται ότι σε όλες τις φάσεις της επεξεργασίας το προϊόν δεν μένει για κανένα λόγο εκτός ψυγείου διότι υποβαθμίζεται ποιοτικά. Στον τέταρτο ψυκτικό θάλαμο αποθηκεύονται τα ριζώματα του σπαραγγιού για τις νέες φυτεύσεις που γίνονται χωρίς την άνοιξη. Τα ριζώματα είναι εισαγόμενα από το εξωτερικό.

Οι μηχανές διαλογής διαχωρίζουν το σπαράγγι στις εξής οκτώ κατηγορίες:

- I. ΛΕΥΚΟ 20+
- II. ΛΕΥΚΟ 16+
- III. ΛΕΥΚΟ 12+
- IV. ΒΙΟΛΕ 20+
- V. ΒΙΟΛΕ 16+
- VI. ΒΙΟΛΕ 12+
- VII. ΚΟΡΥΦΕΣ
- VIII. ΒΙΟΛΕ ii 16-20

Όσες και οι διεθνείς προδιαγραφές για την εξαγωγή του. Οι μηχανές αυτές διαθέτουν Η/Υ και μικροκάμερα ανάλυσης χρωμάτων και μέτρησης μήκους και διαμέτρου. Με αυτή την διαδικασία καταγράφεται η ποιοτική κατάταξη του προϊόντος κάθε παραγωγού, με την εισαγωγή του κωδικού του, προκειμένου να έχουμε τα πλήρη στοιχεία του προϊόντος για την οικονομική του εκκαθάριση.

Φάση	Ενέργεια	Χρησιμοποιούμενος εξοπλισμός
1	Παραλαβή και ζύγιση σπαραγγιών	Ηλεκτρονικές Ζυγαριές
2	Μεταφορά στον υδροψύκτη	Καρότσια, Περονοφόρο όχημα μεταφοράς φορτίων
3	Πρόψυξη σπαραγγιών στους 4°C	Υδροψύκτης
4	Μεταφορά στους ψυκτικούς θαλάμους Α' υλών	Καρότσια ,
5	Προσωρινή αποθήκευση	Ψυκτικός θάλαμος
6	Μεταφορά στη μηχανή Κοπής – διαλογής – μέτρησης	Καρότσια, Περονοφόρο όχημα μεταφοράς φορτίων
7	Κοπή – διαλογή σπαραγγιών	Ηλεκτρονικές μηχανές κοπής – διαλογής
8	Αυτόματη μέτρηση παραγωγής/παρτίδα – παραγωγό	Μηχανή κοπής – διαλογής
9	Προσωρινή αποθήκευση σε τελάρα , (κατά μέγεθος και ποιότητα προϊόντος)	Τελάρα
10	Μεταφορά στη μηχανή Ζύγισης – δεσίματος	Καρότσια, Περονοφόρο όχημα μεταφοράς φορτίων
11	Ζύγιση – δέσιμο Τυποποίηση κατά βάρος	Αυτόματη μηχανή Ζύγισης – δεσίματος
12	Μεταφορά στους πάγκους εργασίας	Καρότσια μεταφοράς
13	Συσκευασία σε χαρτοκιβώτια ή ζύγιση- συσκευασία χύμα σε καλαθάκια	Πάγκοι εργασίας, - Ζυγαριές
14	Συσκευασία παλέτας	Τσερκομηχανές
15	Μεταφορά στο ψυκτικό θάλαμο	Περονοφόρο όχημα μεταφοράς φορτίων
16	Προσωρινή αποθήκευση	Ψυκτικός θάλαμος
17	Μεταφορά προϊόντων στο χώρο φόρτωσης	Περονοφόρο όχημα μεταφοράς φορτίων
18	Ζύγιση έτοιμων συσκευασμένων προϊόντων	Ζυγαριές
19	Φόρτωση στο μεταφορικό μέσο	Περονοφόρο όχημα μεταφοράς φορτίων
20	Μεταφορά στους Πελάτες	Φορητό ψυγείο

Διάγραμμα 1. Διαδικασία επεξεργασίας σπαραγγιού

Πηγή: Α.Σ Αχελώος

Οι ηλεκτρονικές μηχανές ζύγισης διαθέτουν αυτόματο ζυγιστικό σύστημα που ζυγίζει το προϊόν σε συσκευασία του μισού κιλού και συγχρόνως δένει αυτό αυτόματα. Ακολουθεί το τύλιγμα από το προσωπικό και η τοποθέτηση τους σε χαρτοκιβώτια των έξι κιλών και ακολούθως σε παλέτες των ογδόντα οκτώ χαρτοκιβώτιων έτοιμες για μεταφορά.

Η παραγωγική διαδικασία για την επεξεργασία του προϊόντος δηλαδή οι ενέργειες σε κάθε φάση επεξεργασίας αναλύονται στο Διάγραμμα 1. Ακόμη αναφέρεται και ο χρησιμοποιούμενος εξοπλισμός

3.3.3 Μεταφορικά μέσα

Η επιχείρηση διαθέτει δύο περνοφόρα οχήματα (εσωτερικής μεταφοράς και ανύψωσης φορτίων τύπου CLARK) για το χώρο επεξεργασίας και τυποποίησης των σπαραγγίων τα οποία καλύπτουν τις ανάγκες των δυο συσκευαστηρίων .

Η επιχείρηση δεν διαθέτει ίδια μεταφορικά μέσα για τη διάθεση των προϊόντων της, για το λόγο αυτό συνεργάζεται με εταιρείες μεταφορών που διαθέτουν φορτηγά ψυγεία για την προώθηση των προϊόντων της στο εξωτερικό .Η αγορά ειδικών φορτηγών ψυγείων (Εικόνα 2) κρίθηκε ασύμφορη από την επιχείρηση αφού θα απασχολούνταν μόνο για 3 μήνες το έτος (την περίοδο λειτουργίας των συσκευαστηρίων) και θα ήταν σε αδράνεια τους υπόλοιπους 9 μήνες .



Εικόνα 2. Φορτηγό ψυγείο μεταφοράς νωπών λαχανικών (φωτογραφία από το χώρο φόρτωσης)

3.4. Σύστημα Ανάλυσης Επικινδυνότητας και Κρίσιμα Σημεία Ελέγχου

3.4.1. Εφαρμογή

Ο σκοπός του συστήματος αυτού είναι η διενέργεια της ανάλυσης επικινδυνότητας που αποσκοπεί στον προσδιορισμό των κινδύνων που απαιτούν έλεγχο, το βαθμό ελέγχου που απαιτείται για τη διασφάλιση της ασφάλειας των τροφίμων και τον απαιτούμενο συνδυασμό προληπτικών μέτρων ελέγχου.

Το Πεδίο εφαρμογής είναι όλοι οι κίνδυνοι που εμπλέκονται στο Σύστημα Διαχείρισης Ασφάλειας Τροφίμων(ΣΔΑΤ) και έχουν άμεσο ή έμμεσο αντίκτυπο στην ασφάλεια των τροφίμων.

Η όλη διαδικασία της ανάλυσης κινδύνων απαρτίζεται από 7 στάδια που περιγράφονται στο διάγραμμα 2. Στο ίδιο διάγραμμα απεικονίζεται και η σύνδεση των σταδίων αυτών.

Κατά το πρώτο στάδιο γίνεται η αναγνώριση κινδύνων (hazard identification) και προσδιορισμός αποδεκτών επιπέδων κινδύνου

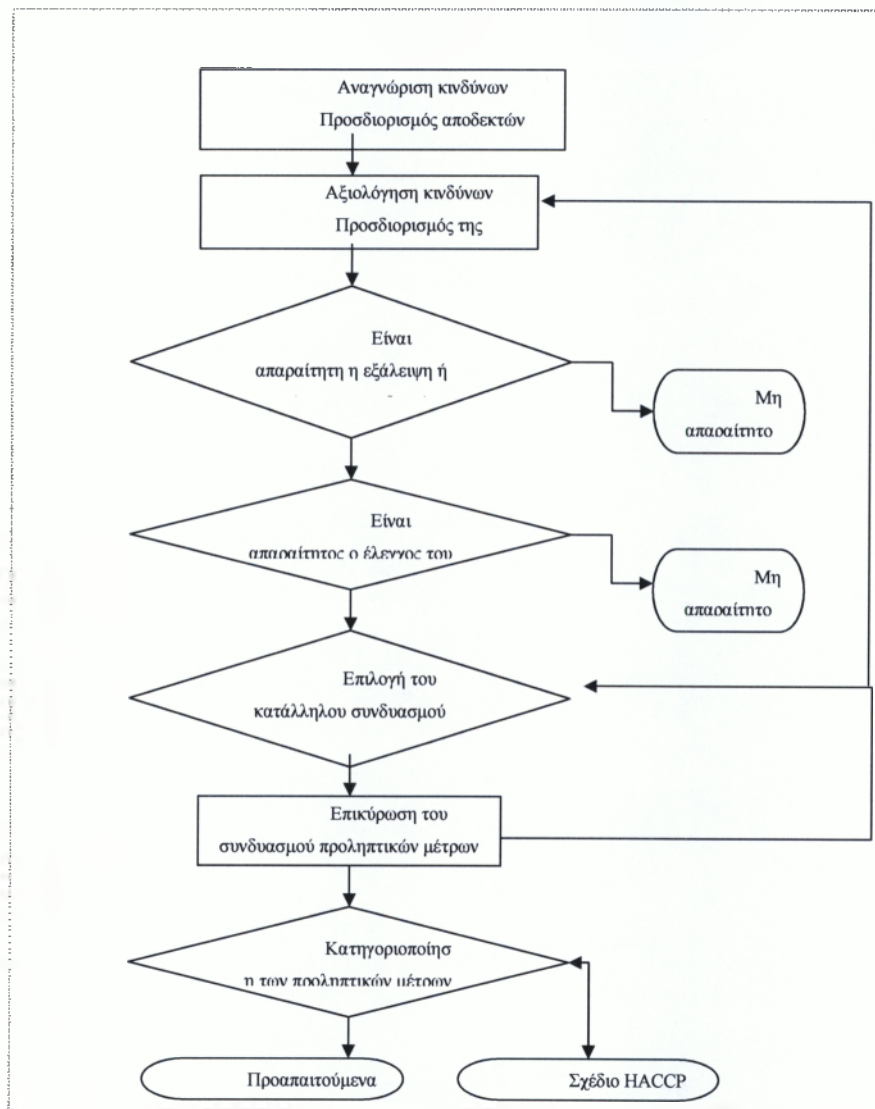
Κατά το στάδιο αυτό, όλοι οι κίνδυνοι που αναμένεται να εμφανιστούν για το είδος του προϊόντος, της διεργασίας και των εγκαταστάσεων παραγωγής αναγνωρίζονται και καταγράφονται από την Ομάδα Ασφάλειας Τροφίμων. Η αναγνώριση βασίζεται:

- Στα δεδομένα που συνέλεξε η ομάδα ασφάλειας τροφίμων
- Στην εμπειρία των μελών της ομάδας
- Στις εξωτερικές πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένων των επιδημιολογικών και ιστορικών δεδομένων
- Στην πληροφόρηση από την αλυσίδα τροφίμων σχετικά με τους κινδύνους που μπορεί να επηρεάσουν την ασφάλεια των τελικών προϊόντων.

Το στάδιο κατά το οποίο κάθε κίνδυνος ενδεχομένως να παρουσιαστεί καταγράφεται στο διάγραμμα ροής.

Κατά την αναγνώριση κινδύνων εξετάζονται:

- Τα στάδια που προηγούνται και ακολουθούν την εξεταζόμενη λειτουργία



Διάγραμμα 2. Ανάλυση κινδύνων

-Ο εξοπλισμός παραγωγής και ο περιβάλλον χώρος και

-Το προηγούμενο και το επόμενο στάδιο της αλυσίδας τροφίμων

Στις περιπτώσεις όπου οι αρμόδιες αρχές έχουν ήδη καθιερώσει ανώτατα όρια, κριτήρια ή προδιαγραφές για το τελικό προϊόν αναφορικά με ένα συγκεκριμένο κίνδυνο, τότε αυτόματα ο κίνδυνος αυτός αναγνωρίζεται για το εν λόγω προϊόν.

Για κάθε αναγνωρισμένο κίνδυνο προσδιορίζεται, όποτε είναι δυνατόν, το αποδεκτό επίπεδο κινδύνου στο τελικό προϊόν. Το αποδεκτό επίπεδο κινδύνου αναφέρεται στο επίπεδο ενός συγκεκριμένου κινδύνου στο τελικό προϊόν που είναι απαραίτητο να επιτευχθεί ώστε να διασφαλιστεί η ασφάλεια των τροφίμων στο επόμενο στάδιο της αλυσίδας τροφίμων. Το αποδεκτό επίπεδο κινδύνου προσδιορίζεται λαμβάνοντας υπόψη:

-τις ισχύουσες νομικές και κανονιστικές διατάξεις, ή προδιαγραφές τελικών προϊόντων στη χώρα πώλησης

-τις απαιτήσεις πελατών που συνιστούν το επόμενο στάδιο της αλυσίδας τροφίμων και την προβλεπόμενη χρήση από τον πελάτη

την επιστημονική βιβλιογραφία και επαγγελματική εμπειρία

Τα αποτελέσματα του προσδιορισμού και η αιτιολόγησή τους καταγράφεται από την Ομάδα Ασφάλειας Τροφίμων.

3.4.2. Προσδιορισμός κινδύνων

Οι αναγνωρισμένοι κίνδυνοι για τα σπαράγγια είναι:

A. Βιολογικοί κίνδυνοι: Στην κατηγορία των βιολογικών κινδύνων υπάγονται όλοι οι κίνδυνοι που οφείλονται στην παρουσία μικροοργανισμών. Οι κυριότεροι βιολογικοί κίνδυνοι είναι:

1. Τα βακτήρια – Παθογόνοι μικροοργανισμοί που μεταδίδονται στα τρόφιμα με το έδαφος, νερό, αέρα, φυτά, σκεύη, νερό, τους χειριστές των τροφίμων, τον εντερικό σωλήνα ανθρώπων και ζώων (π.χ. *Listeria monocytogenes*, *Staphylococcus aureus*, *Escherichia coli*, *Clostridium botulinum*, *Salmonella spp.*, *Bacillus cereus*, *Yersinia enterocolitica*, *Shigella spp.*)

2. Μύκητες και Ζύμες – *Aspergillus spp.*, *Penicillium spp.*, *Fusarium spp.*, κλπ

3. Ιοί – Rotavirus, Norwalk, Hepatitis, Astrovirus, Enterovirus κλπ.

4. Πρωτόζωα και παράσιτα – ταινίες (*Taenia solium*), *Trichinella spiralis*, *Giardia lamblia*, *Cryptosporidium*, *Cyclospora*, *Entamoeba histolytica*, *Nematodes*, κλπ – εμφανίζονται κυρίως στο νερό.

Δεδομένου ότι τα βακτήρια ανιχνεύονται στο έδαφος, μπορούν εύκολα να μολύνουν τα σπαράγγια. Τα παρακάτω παθογόνα βακτήρια έχουν συσχετισθεί με την πρόκληση τροφικών δηλητηριάσεων από νωπά φρούτα και λαχανικά, όχι μόνο για τα σπαράγγια:

Shigella, *Salmonella spp.*, *Escherichia coli* (pathogenic), *Listeria monocytogenes*, *Clostridium species* (Πηγή: αρχείο Συνεταιρισμού).

Ο μόνος παθογόνος μικροοργανισμός που ανιχνεύτηκε σε σπαράγγι ήταν η *Aeromonas hydrophila* (Πηγή: αρχείο Συνεταιρισμού).

Παράλληλα έχουν ενοχοποιηθεί τα παράσιτα *Cryptosporidium spp.*, *Cyclospora spp.* και οι ιοί *Hepatitis A*, *Norwalk-like virus*.

Ένας μεγάλος αριθμός παθογόνων βακτηρίων έχει συσχετιστεί με την πρόκληση τροφολοιμώξεων και τροφοτοξινώσεων από την κατανάλωση φρούτων και λαχανικών. Βακτήρια όπως *Clostridium botulinum*, *Bacillus cereus*, *Listeria monocytogenes* ανιχνεύονται στο έδαφος και επομένως εύκολα μολύνουν τα προϊόντα. Άλλα παθογόνα βακτήρια, όπως εντεροπαθογόνα στελέχη *Escherichia coli*, *Campylobacter spp.*, *Shigella spp.*, *Salmonella spp.* αποικούν στον εντερικό σωλήνα ανθρώπων και ζώων. Αυτά μπορούν να επιμολύνουν τα σπαράγγια μέσω των λυμάτων που ρίχνονται στους αγρούς, της άρδευσης με μολυσμένο νερό, της οργανικής λίπανσης και της παρουσίας ζώων στον αγρό. Παράλληλα, επιμόλυνση μπορεί να συμβεί και κατά τη διάρκεια χειρισμού των προϊόντων στη συγκομιδή και τη συσκευασία όταν τα άτομα είναι φορείς ασθενειών που μεταδίδονται με τα τρόφιμα. Ο αριθμός των μικροοργανισμών που απαιτούνται για την πρόκληση τροφικής δηλητηρίασης ποικίλλει και εξαρτάται από το είδος του παθογόνου. Κατ' αυτόν τον τρόπο, η αποφυγή μικροβιολογικής μόλυνσης είναι ο πιο σημαντικός παράγοντας για τη διασφάλιση της υγιεινής και ασφάλειας των σπαραγγιών. Παράλληλα, απαιτείται να ελέγχονται όλες εκείνες οι συνθήκες που ευνοούν την ανάπτυξη των μικροοργανισμών ώστε να αποτραπεί ο πολλαπλασιασμός τους σε επικίνδυνα για τη δημόσια υγεία επίπεδα.

B. Χημικοί κίνδυνοι: Οι κυριότεροι χημικοί κίνδυνοι είναι:

B1 Φυσικά απαντώμενες χημικές ουσίες

Οι μυκοτοξίνες (αφλατοξίνες, φουμονισίνες, οχρατοξίνες, ζεαραλενόνες, κλπ.), Αλκαλοειδή και Φυτοαιμογλουτινίνες

B2 Πρόσθετες χημικές ουσίες

Τα αγροχημικά όπως λιπάσματα εντομοκτόνα, μυκητοκτόνα, ζιζανιοκτόνα, αντιβιοτικά και ορμόνες και τα Βαρέα μέταλλα (Pb, Zn, As, Hg, Cd, Cn, κλπ)

Πρόσθετα που δεν ικανοποιούν τις απαιτήσεις του Κώδικα Τροφίμων και Ποτών – π.χ. συντηρητικά, χρωστικές, θετικά πρόσθετα, ενισχυτές γεύσεως, κλπ.

Υλικά συσκευασίας που δεν είναι κατάλληλα για τρόφιμα

Απορρυπαντικά και απολυμαντικά, χημικά καταπολέμησης τρωκτικών, ψυκτικά υγρά, κ.α.

Για τα σπαράγγια ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα υπολείμματα Φυτοπροστατευτικών Προϊόντων (ΦΠΠ), τα βαρέα μέταλλα κάδμιο και μόλυβδος, περιορισμένα οι μυκοτοξίνες και τα υπολείμματα απορρυπαντικών και απολυμαντικών ουσιών.

Γ. Φυσικοί κίνδυνοι: Φυσικοί κίνδυνοι είναι κάθε ξένο σώμα στα τρόφιμα που μπορεί να προκαλέσει τραυματισμό ή βλάβη στην υγεία του καταναλωτή ή ασθένεια. Οι κυριότεροι φυσικοί κίνδυνοι είναι κομμάτια ξύλων, κομμάτια γυαλιών, μέταλλα, κόκαλα, έντομα, τρωκτικά, πέτρες, αντικείμενα προσωπικού και τμήματα εξοπλισμού.

Αυτά μπορούν να προκόψουν από τις πρώτες και βοηθητικές ύλες κυρίως σε όλα τα στάδια της παραγωγικής διαδικασίας και ο έλεγχος τους συνίσταται κυρίως στην αποτελεσματική καθαριότητα, στην εφαρμογή προγραμμάτων καταπολέμησης τρωκτικών και εντόμων και στην ορθή εφαρμογή υγιεινής και βιομηχανικής πρακτικής.

Το χρησιμοποιούμενο νερό

Η χρήση του νερού εμπλέκεται σε πολλά στάδια της παραγωγικής διαδικασίας των κηπευτικών προϊόντων τόσο στον αγρό όσο και στο συσκευαστήριο και περιλαμβάνει άρδευση, εφαρμογή ΦΠΠ, πλύσιμο, κλπ. Σε οποιαδήποτε στιγμή το νερό έρχεται σε επαφή με τα νωπά προϊόντα εμπεριέχει και τον κίνδυνο μετάδοσης σε αυτά παθογόνων μικροοργανισμών, ιών και παρασίτων.

Το νερό μπορεί να είναι φορέας πολλών παθογόνων μικροοργανισμών εντερικής προέλευσης (όπως *Shigella spp.*, *Salmonella spp.*, *Vibrio cholerae*, *Escherichia coli*, εφόσον έχει μολυνθεί από λύματα ή κόπρανα) ιών (Hepatitis A, Norwalk) και παρασίτων (*Cryptosporidium parvum*, *Cyclospora cayetanensis*, *Gardia lamblia*, *Toxoplasma gondii*) και μπορεί να μεταδώσει σοβαρές ασθένειες στους καταναλωτές. Για το λόγο αυτό συνίσταται η αποκλειστική χρησιμοποίηση νερού το οποίο να προέρχεται από το τοπικό δίκτυο ύδρευσης που είναι απαλλαγμένο από τέτοιους κινδύνους.

Συσχετίζοντας τους κινδύνους που έχουν αναφερθεί με το διάγραμμα ροής σχήμα 1, η αναγνώριση κινδύνων ανά στάδιο διεργασίας παρουσιάζεται στο διάγραμμα 3.

Στάδιο επεξεργασίας	Κίνδυνος Φυσικός = Φ, Μικροβιολογικός = Μ, Χημικός = Χ	Κρίσιμα σημεία ελέγχου (CCP)
1. Παραλαβή πρώτων υλών και ζύγισμα	Μ – Υπερώριμοι ή Τραυματισμένοι βλαστοί που έχουν υποστεί ήψη, λύση της συνέχειάς της επιδερμίδας και ευνοούν την ανάπτυξη μικροοργανισμών λόγω υψηλής θερμοκρασίας και κακού χειρισμού του προϊόντος Μ - Επιμόλυνση καρπών με παθογόνους μικροοργανισμούς από το ροσωπικό (<i>Salmonella</i> ,) – Μη τήρηση κανόνων υγιεινής Χ – Ύπαρξη MRL's, νιτρικών, βαρέων μετάλλων, μυκοτοξινών άνω των επιτρεπτών ορίων στον καρπό Χ – Κακή χρήση ΦΠΠ, Υπολείμματα ΦΠΠ Φ – Ξένες ύλες (χώμα, πέτρες, μέταλλα, ξύλα)	OPRP ¹ ^{MXΦ} OPRP2 OPRP3
2. Παραλαβή υλικών συσκευασίας	Χ – Ακατάλληλα υλικά συσκευασίας για τρόφιμα, ακατάλληλη-φθαρμένη συσκευασία Φ – Παρουσία ξένων σωμάτων	CCP ¹ ^{XΦ}
3. Αποθήκευση υλικών συσκευασίας	Φ – Παρουσία ξένων υλών, εντόμων, σκόνης στους αποθηκευτικούς χώρους	CCP ² ^{MΦ}
4. Υδρόψυξη	Μ – Εισαγωγή παθογόνων μικροοργανισμών από το νερό	
5. Κοπή – Διαλογή – Τυποποίηση	Μ – Επιμόλυνση από εργαζομένους Μ- Επιμόλυνση από υλικά μηχανήματος Χ – Επιμόλυνση από υλικά μηχανήματος (λιπαντικά, κλπ) Χ – Υπολείμματα καθαριστικών/απολυμαντικών ουσιών	CCP ³ ^{MX}
6. Συσκευασία	Φ – Ξένες ύλες – εισαγωγή υλών από φθαρμένη συσκευασία στο προϊόν ή συσκευασία που περιέχει ξένα σώματα ή ακάθαρτη συσκευασία	CCP ⁴ ^Φ
7. Αποθήκευση/συντήρηση παραγμάτων	Μ –Μικροβιολογική αλλοίωση προϊόντος και ανάπτυξη παθογόνων βακτηρίων λόγω ακατάλληλης θερμοκρασίας αποθήκευσης Φ,Μ- Επιμόλυνση από ατελή καθαρισμό αποθηκευτικών χώρων (σκόνη, υψηλό φορτίο μικροοργανισμών)	CCP ⁵ ^{MΦ}
8. Μεταφορά διανομή -διάθεση	Μ – Αύξηση μικροβιακής χλωρίδας σε επικίνδυνα επίπεδα λόγω μη τήρησης της αλυσίδας ψύξης Μ- Επιμόλυνση από τα μεταφορικά μέσα ή από το προσωπικό	CCP ⁶ ^M
Χρησιμοποιούμενο νερό-	Χ – Νερό μολυσμένο με βαρέα μέταλλα, νιτρικά, κλπ. Μ – Νερό που περιέχει παθογόνους μικροοργανισμούς εντερικής προελεύσεως ή παράσιτα (π.χ. <i>Giardia lamblia</i> , <i>Salmonella spp.</i> , <i>Escherichia coli</i> , <i>Shigella spp.</i> , κολοβακτηριοειδή)	

Διάγραμμα 3 Αναγνώριση κινδύνων κατά στάδιο επεξεργασίας

Πίνακας 3.1. Αποδεκτά όρια κινδύνων

Κριτήριο	κίνδυνοι	
	επιθυμητό	Απαράδεκτο / δυνητικώς μη ασφαλή
OMX (30°C / 48h)	-	-
Enterobacteriaceae	<100	-
Salmonella spp.	Απουσία ανά 25g	Παρουσία ανά 25g
Campylobacter spp.	Απουσία ανά 25g	Παρουσία ανά 25g
E. coli O157:H7	Απουσία ανά 25g	Παρουσία ανά 25g
V. cholerae	Απουσία ανά 25g	Παρουσία ανά 25g
V. parahaemoliticus	<20	>1000
L. monocytogenes	Απουσία ανά 25g	Παρουσία ανά 25g
S. aureus	<20	>10000
C. perfringens	<20	>10000
Bacillus spp.	<1000	>100000
Ξένο αντικείμενο	Ξένο αντικείμενο	Ξένο αντικείμενο
Υπολείμματα καθαριστικών / απολυμαντικών ουσιών/λιπαντικών	Απουσία	Παρουσία
Μόλυβδος	<0,1 ppm	>0,1 ppm
Κάδμιο	<0,05 ppm	>0,05 ppm
Υπολείμματα ΦΠΠ	Όπως ορίζονται στη νομοθεσία: 76/895, 86/362, 86/363 και 90/642	Όπως ορίζονται στη νομοθεσία: 76/895, 86/362, 86/363 και 90/642

Πηγή: FSA, 2001

Τα αποδεκτά επίπεδα αναγνωρισμένων κινδύνων για τα τελικά προϊόντα αναφέρονται στον πίνακα 3.1

3.4.3. Αξιολόγηση κινδύνων (hazard assessment)

Η αξιολόγηση των κινδύνων είναι απαραίτητη προκειμένου να προσδιοριστεί για κάθε καταγεγραμμένο, αναγνωρισμένο από την ομάδα ασφάλειας τροφίμων κίνδυνο, εάν η εξάλειψή του ή η μείωσή του σε αποδεκτά επίπεδα είναι απαραίτητη για την παραγωγή ασφαλούς τελικού προϊόντος και εάν απαιτείται έλεγχός του για να διευκολύνεται η επίτευξη των καθορισμένων αποδεκτών επιπέδων κινδύνου.

Κατά τη διεξαγωγή της αξιολόγησης κινδύνων λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα:

Η προέλευση του κινδύνου (πώς και από πού μπορεί να εισαχθεί στο προϊόν και το περιβάλλον παραγωγής του)

Η πιθανότητα εμφάνισης του κινδύνου (ποιοτική / ποσοτική εκτίμηση, π.χ. συχνότητα εμφάνισης και τυπικά επίπεδά του κινδύνου, στατιστική κατανομή επιπέδων κινδύνου, ανώτατα δυνατά επίπεδα κινδύνου)

Η φύση του κινδύνου όπως η ικανότητα να πολλαπλασιάζεται, να παράγει τοξίνη.

Η σοβαρότητα των αρνητικών επιπτώσεων στην ανθρώπινη υγεία που μπορεί να προκαλέσει ο κίνδυνος

Όλη η απαιτούμενη πληροφόρηση για τη διεξαγωγή της αξιολόγησης κινδύνων προέρχεται εκτός της ομάδα ασφάλειας τροφίμων από επιστημονική βιβλιογραφία και βάσεις δεδομένων, νομικές και κρατικές αρμόδιες αρχές και εξωτερικοί σύμβουλοι

Κατά τη διάρκεια αξιολόγησης της πιθανότητας εμφάνισης κινδύνων από την Ομάδα, λαμβάνονται πάντα υπ' όψιν τα στάδια πριν και μετά τη συγκεκριμένη διεργασία, ο εξοπλισμός της διεργασίας, καθώς επίσης και όλα τα μέτρα που λαμβάνονται πριν και μετά την εν λόγω διεργασία.

Η ομάδα ασφάλειας τροφίμων δύναται να αποφασίσει ότι δεν απαιτείται έλεγχος συγκεκριμένων κινδύνων παρότι αυτοί αναγνωρίστηκαν κατά τη διαδικασία της αναγνώρισης κινδύνων. Η περίπτωση αυτή βρίσκει εφαρμογή αποκλειστικά όταν η εισαγωγή ή εμφάνιση ενός ήδη αναγνωρισμένου κινδύνου συμμορφώνεται με τα ανώτατα επίπεδα των κινδύνου αυτού χωρίς την ανάγκη παρέμβασης της εταιρίας. Η ομάδα ασφάλειας τροφίμων δεν ελέγχει αναγνωρισμένους κινδύνους όταν έχουν εφαρμοστεί αποτελεσματικά και επαρκή προληπτικά μέτρα σε άλλα στάδια της αλυσίδας τροφίμων, η πιθανότητα εισαγωγής ή εμφάνισης ενός κινδύνου είναι τόσο χαμηλή ώστε τα αποδεκτά επίπεδα του θα ικανοποιούνται πάντοτε.

(Αρχείο Συνεταιρισμού)

Η τιμή pH και η μεγάλη περιεκτικότητα σε υγρασία των σπαραγγιών ευνοεί την ανάπτυξη των βακτηρίων, τα οποία είναι οι κυριότεροι μικροοργανισμοί που προκαλούν την αλλοίωσή τους. Η σχετικά υψηλή τιμή οξειδοαναγωγικού δυναμικού και η απουσία ρυθμιστικών

ουσιών καθιστούν τους αερόβιους και προαιρετικά αναερόβιους μικροοργανισμούς κυρίαρχους στη μικροχλωρίδα των προϊόντων έναντι των αναερόβιων μικροοργανισμών. Για το λόγο αυτό τα βακτήρια που προκαλούν αλλοιώσεις ανήκουν στο γένος *Erwinia*.

Τα βακτήρια που προκαλούν σήψη των σπαραγγιών είναι κυρίως η *Erwinia carotovora* και ακολουθούν ορισμένες ψευδομανάδες όπως είναι η *Pseudomonas marginalis*. Βακτήρια των γενών *Bacillus* και *Clostridium* έχουν δευτερεύοντα ρόλο στη σήψη τους.

Η ακριβής δράση των παραπάνω βακτηρίων δεν είναι πλήρως γνωστή αλλά θεωρείται ότι παράγουν πηκτινάσες και υδρολύουν την πηκτίνη προκαλώντας έτσι το μαλάκωμα και τη σήψη τους. Εν συνεχεία διεισδύουν στους φυτικούς ιστούς και ζυμώνουν τα περιεχόμενα σάκχαρα.

Οι μύκητες από την άλλη αποτελούν σημαντικό αίτιο αλλοιώσεως των σπαραγγιών. Ο μύκητας *Botrytis cinerea* αναπτύσσεται παρουσία υψηλής θερμοκρασίας και υγρασίας και παράγει ένα γκριζο μυκήλιο. Ο μύκητας *Geotrichum candidum* μεταδίδεται σε αυτά από το έδαφος και αναπτύσσεται στα σημεία τραυματισμού της επιδερμίδας τους. Ο μύκητας *Rhizopus stolonifera* μεταδίδεται με τα έντομα και εισχωρεί στα προϊόντα από τα τραυματισμένα σημεία της επιδερμίδας. Ο μύκητας παράγει ένα βαμβακώδες μυκήλιο με μικρά μαύρα στίγματα.

Βέβαια, είναι πιθανόν να μολυνθούν τα προϊόντα κατά το χειρισμό (παραλαβή, τυποποίηση, κλπ.) τους με παθογόνους μικροοργανισμούς, σε περίπτωση ανεπάρκειας καθαρισμού ή εάν οι χειριστές πάσχουν από ασθένεια ικανή να μεταδοθεί με τα τρόφιμα. Οι μικροοργανισμοί αυτοί είναι κυρίως εντερικής προέλευσης και ανήκουν στην οικογένεια *Enterobacteriaceae* (π.χ. *Salmonella spp.*, *Shigella spp.*, *E. coli*).

Όσον αφορά στους κινδύνους από τα παράσιτα που αναφέρθηκαν στην αρχή, τα σπαράγγια μπορούν να αποτελέσουν μέσο μετάδοσης αυτών επειδή καταναλώνονται χωρίς οποιαδήποτε προηγούμενη επεξεργασία. Τη μεγαλύτερη ευθύνη φέρει το νερό που τυχόν έχει μολυνθεί με κόπρανα ή μολυσμένους χειριστές τροφίμων.

Οι ιοί δεν αναπτύσσονται στα τρόφιμα και επομένως τα σπαράγγια μπορούν απλά να επιμολυνθούν από μολυσμένο νερό ή χειριστές τροφίμων. Η μολυσματική δόση για τον άνθρωπο είναι πολύ μικρή, 10 σωματίδια ιών, με αποτέλεσμα να επιβάλλεται αποτελεσματικός έλεγχος του χρησιμοποιούμενου νερού.

Οι μυκοτοξίνες δεν αποτελούν σημαντικούς χημικούς κινδύνους των σπαραγγιών. Αυτές παράγονται κυρίως από γένη *Aspergillus*, *Penicillium* και *Fusarium* και παρουσιάζουν μεταλλακτική, οξεία τοξική και καρκινογενετική δράση. Για την αποτροπή ανάπτυξης των μυκοτοξινών συνιστάται έλεγχος των προσυλλεκτικών τακτικών, της συγκομιδής και της αποθήκευσης των προϊόντων. Η επιμελής καθαριότητα αποτρέπει την επιμόλυνση με μύκητες,

ενώ η τήρηση χαμηλής θερμοκρασίας και χαμηλής υγρασίας αποτρέπουν την ανάπτυξη μυκοτοξινών σε όλα τα προαναφερθέντα στάδια.

Παράλληλα, σημαντικός χημικός κίνδυνος των σπαραγγιών είναι τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα (οργανοχλωριωμένα, οργανοφωσφορικά, κλπ.) που χρησιμοποιούνται για την προστασία της φυτικής παραγωγής κατά την καλλιεργητική περίοδο. Τα υπολείμματα των ουσιών αυτών έχουν μεγάλο χρόνο ημιζωής, και η κατανάλωσή τους μαζί με τα προϊόντα έχει συσσωρευτική επίδραση στον ανθρώπινο οργανισμό.

Συγχρόνως, τα βαρέα μέταλλα αποτελούν χημικό κίνδυνο για τα σπαράγγια, ιδιαίτερα σε περίπτωση εδάφους με μεγάλη περιεκτικότητα στα στοιχεία αυτά ή σε περίπτωση χρησιμοποίησης νερού επιβαρυσμένου με μεγάλο φορτίο βαρέων μετάλλων, καθώς επίσης και εάν η επιχείρηση βρίσκεται κοντά σε πηγές μόλυνσης όπως βιομηχανικές περιοχές, αυτοκινητόδρομους.

Τέλος, θα πρέπει να αναφερθούν και οι χημικοί κίνδυνοι που οφείλονται στα υπολείμματα απορρυπαντικών και απολυμαντικών ουσιών καθώς επίσης και λιπαντικών των μηχανημάτων παραγωγής.

3.4.5. Εφαρμογή κατά στάδιο επεξεργασίας

Στάδιο 1,2: Παραλαβή πρώτων υλών και ζύγισμα, Παραλαβή και Αποθήκευση Υλικών Συσκευασίας

Για να επιτευχθούν ικανοποιητικά αποτελέσματα από την καλλιέργεια έως και τη συγκομιδή των σπαραγγιών θα πρέπει να έχουν ακολουθηθεί όλες οι διεργασίες του Κώδικα Ορθής Καλλιεργητικής Πρακτικής, όπως χρήση εγκεκριμένων φυτοπροστατευτικών προϊόντων, ορθολογική λίπανση, και σωστές καλλιεργητικές φροντίδες. Η καταγραφή και ο έλεγχος του σταδίου αυτού γίνεται με επισκέψεις σε αγροτεμάχια των παραγωγών από τον επιβλέποντα γεωπόνο, στις καλλιέργειες που ακολουθούν πιστοποιημένα συστήματα ποιότητας (σύστημα AGRO, EUREPGAP). Περαιτέρω, δίνεται έμφαση στην τήρηση της ορθής γεωργικής πρακτικής σε όλους τους παραγωγούς – προμηθευτές, μέσω της διανομής σε αυτούς οδηγιών και λίστας εγκεκριμένων ΦΠΠ από τη γεωτεχνική υπηρεσία της εταιρίας.

Τα τελικά προϊόντα – βλαστοί δεν θα πρέπει να περιέχουν υπολείμματα φυτοπροστατευτικών προϊόντων σε συγκεντρώσεις άνω των μέγιστων επιτρεπόμενων από τη νομοθεσία, ορίων. Η συγκομιδή λαμβάνει χώρα σύμφωνα με τις προδιαγραφές ποιότητας των ευρωπαϊκών κανονισμών περί εμπορίας, και τυχόν τροποποιήσεις. Βαρύτητα πρέπει να δοθεί και στη μεταχείριση των βλαστών κατά τη διάρκεια συγκομιδής για να αποφεύγονται τραυματισμοί, οι οποίοι τους καθιστούν ευπαθείς σε προσβολή από έντομα και ασθένειες. Η συγκομιδή δεν θα

πρέπει να γίνεται από άτομα που φέρουν ασθένειες που μεταδίδονται με τα τρόφιμα καθώς και να πληροί τους βασικούς κανόνες υγιεινής. Περιοδικός έλεγχος της συγκομιδής από τον επιβλέποντα γεωπόνο [στις καλλιέργειες που ακολουθούν πιστοποιημένες διαδικασίες (σύστημα AGRO, EUREPGAP)]. Έλεγχος αναλύσεων υπολειμμάτων σε βλαστούς και εκπαίδευση παραγωγών.

Η μεταφορά των βλαστών στο χώρο διαλογής και συσκευασίας γίνεται με φορτηγό της εταιρίας και δεν υπερβαίνει τα 20 λεπτά σε κλούβες, ή bins (βιομηχανικά).

Γίνεται οπτικός ποιοτικός έλεγχος για τη φυσική κατάσταση της συγκομιζόμενης παραγωγής και το βαθμό ωρίμανσης σύμφωνα με τους κανονισμούς εμπορίας που αναγράφονται στον Κώδικα Τροφίμων και Ποτών από τον Υπεύθυνο Παραγωγής.

Η εταιρία διασφαλίζει ότι τα υλικά συσκευασίας πληρούν τις προϋποθέσεις του Κώδικα Τροφίμων και Ποτών περί των υλικών που έρχονται σε επαφή με τα τρόφιμα και συλλέγει τα αντίστοιχα πιστοποιητικά των προμηθευτών

Στάδιο 3: Αποθήκευση Υλικών Συσκευασίας

Η αποθήκευση των υλικών συσκευασίας πρέπει να γίνεται σε χώρο που αποτρέπει την εισαγωγή φυσικών κινδύνων.

Απαιτείται αποτροπή εισαγωγής μικροβιολογικών κινδύνων ώστε να διατηρηθούν τα αποδεκτά επίπεδα κινδύνου στο τελικό προϊόν και εξάλειψη χημικών κινδύνων

Στάδιο 4: Υδρόψυξη

Οι εργασίες είναι:

-Ταχεία μείωση της θερμοκρασίας με νερό θερμοκρασίας έως 4°C

-Μείωση του επιφανειακού μικροβιολογικού φορτίου κατά 90% (βιβλιογραφία) εφόσον το νερό είναι υγειονομικά εξασφαλισμένο

-Απαιτείται αποτροπή εισαγωγής μικροβιολογικών κινδύνων ώστε να διατηρηθούν τα αποδεκτά επίπεδα κινδύνου στο τελικό προϊόν

Στάδιο 5: Κοπή – Διαλογή – Τυποποίηση

Οι εργασίες είναι:

-Κατηγοριοποίηση βάσει ποικιλίας / κατηγορίας ποιότητας σύμφωνα με τους κανονισμούς περί εμπορίας της Ε.Ε.

-Καλός καθαρισμός μηχανήματος διαλογής, έλεγχος καλής λειτουργίας

-Υγιεινή και συμπεριφορά προσωπικού

-Απαιτείται αποτροπή εισαγωγής ή αύξησης μικροβιολογικών κινδύνων ώστε να διατηρηθούν τα αποδεκτά επίπεδα κινδύνου στο τελικό προϊόν και αποτροπή εισαγωγής χημικών κινδύνων

Στάδιο 6: Συσκευασία – Παλετοποίηση

Στο στάδιο αυτό πραγματοποιείται:

- Συσκευασία τελικού προϊόντος σε χαρτοτελάρια με το χέρι
- Υγιεινή προσωπικού
- Υλικό Συσκευασίας (προδιαγραφές χωρητικότητας και food approved)
- Οπτικός έλεγχος για παρουσία ξένων σωμάτων
- Απαιτείται η εξάλειψη οποιουδήποτε φυσικού κινδύνου

Στάδιο 7: Αποθήκευση – Συντήρηση

Κατά το στάδιο αυτό διενεργείται:

- Έλεγχος καλής λειτουργίας ψυκτικών μηχανημάτων. Θερμοκρασία 0-2°C
- Καθαριότητα ψυκτικών θαλάμων

Είναι μία ειδικά σχεδιασμένη διεργασία ώστε να αποτρέπει την αύξηση μικροβιολογικών κινδύνων και έτσι να διατηρηθούν τα αποδεκτά επίπεδα κινδύνου στο τελικό προϊόν

Στάδιο 8: Μεταφορά – διάθεση

Κατά το στάδιο αυτό γίνεται:

- Η διανομή των συσκευασμένων προϊόντων γίνεται με κατάλληλα φορτηγά αυτοκίνητα τα οποία θα πρέπει να είναι εφοδιασμένα με ψυκτικούς θαλάμους για την καλύτερη διατήρησή τους. Η θερμοκρασία θα πρέπει να κυμαίνεται μεταξύ 0 και 3°C και κάτω από 4°C.

- Οπτικός έλεγχος θερμοκρασίας και κατάστασης μεταφορικών μέσων και υγιεινή κατά τη φόρτωση

Απαιτείται αποτροπή αύξησης μικροβιολογικών κινδύνων ώστε να διατηρηθούν τα αποδεκτά επίπεδα κινδύνου στο τελικό προϊόν(πηγή: Αρχείο Συνεταιρισμού).

4. Επιλογή και αξιολόγηση προληπτικών μέτρων ελέγχου

Η ομάδα ασφάλειας τροφίμων, βάσει της αξιολόγησης των κινδύνων, προβαίνει σε επιλογή του κατάλληλου συνδυασμού προληπτικών μέτρων ελέγχου που προλαμβάνουν,

εξαλείφουν ή μειώνουν τους αναγνωρισμένους κινδύνους στα καθορισμένα αποδεκτά επίπεδα. Κατ' αυτόν τον τρόπο η ομάδα επιλέγει συνδυασμούς προληπτικών μέτρων ελέγχου για κάθε αναγνωρισμένο κίνδυνο χωριστά.

Ακολούθως τα προληπτικά μέτρα ελέγχου που επελέγησαν αξιολογούνται όσον αφορά στην αποτελεσματικότητά τους έναντι των αναγνωρισμένων κινδύνων, χρησιμοποιώντας ως γνώμονα:

- Την επίδραση του προληπτικού μέτρου στον αναγνωρισμένο κίνδυνο αν μειώνει τον κίνδυνο, αποτρέπει τον πολλαπλασιασμό του και/ή ελέγχει τη συχνότητα εμφάνισής του.

- Το βαθμό επίδρασης του μέτρου στα επίπεδα του κινδύνου ποιοτικά ή ποσοτικά. Στην περίπτωση αυτή είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθούν και δεδομένα έντασης προληπτικού μέτρου – αποτελέσματος. Το στάδιο στο οποίο το προληπτικό μέτρο θα εφαρμοσθεί στις παραμέτρους της παραγωγικής διαδικασίας

Με ευθύνη του Συντονιστή Ομάδας Ασφάλειας Τροφίμων, τα προληπτικά μέτρα που επελέγησαν και αξιολογήθηκαν επικυρώνονται πριν την αρχική τους εφαρμογή. Σε περίπτωση που ένα προληπτικό μέτρο ελέγχου δεν μπορεί να επικυρωθεί, τότε δεν εντάσσεται στα προαπαιτούμενα προγράμματα ή το σχέδιο HACCP αλλά μπορεί να ενταχθεί στα προαπαιτούμενα.

Τελικά πραγματοποιείται και η κατηγοριοποίηση των προληπτικών μέτρων ελέγχου σε δύο κατηγορίες:

1^η Κατηγορία Μέτρα που εντάσσονται στα προαπαιτούμενα προγράμματα

2^η Κατηγορία Μέτρα που εντάσσονται στο σχέδιο HACCP

Η κατηγοριοποίησή τους ακολουθεί τις κατωτέρω κατευθυντήριες γραμμές:

- Την επίδραση του προληπτικού μέτρου στο επίπεδο κινδύνου ή τη συχνότητα εμφάνισης

- Την σοβαρότητα των συνεπειών για τη δημόσια υγεία ενός κινδύνου

- Την ανάγκη παρακολούθησης

3.4.6. Ενημέρωση

Όλη η διαδικασία της ανάλυσης κινδύνων ενημερώνεται με ευθύνη του Συντονιστή Ομάδας Ασφάλειας Τροφίμων οποιαδήποτε τροποποίηση και αν πραγματοποιηθεί στις εγκαταστάσεις, στα προϊόντα, τις πρώτες ύλες, τα συστήματα παραγωγής και εξοπλισμό, τις παραγωγικές εγκαταστάσεις, τα προγράμματα καθαρισμού και απολύμανσης, τα συστήματα συσκευασίας, αποθήκευσης και διανομής, την τεχνογνωσία για τους κινδύνους και τα μέτρα ελέγχου, τις απαιτήσεις των πελατών και τα παράπονα ή έπειτα από οποιαδήποτε αλλαγή στις νομικές και κανονιστικές διατάξεις σύμφωνα με τη διαδικασία των νομικών απαιτήσεων (Α.Σ. Αχελώος 2008).

3.5. Επενδύσεις και Ευρωπαϊκά Προγράμματα

Ο συν/σμος έχει ενταχθεί σε δυο επιχειρησιακών προγραμμάτων:

1. Αγροτική Ανάπτυξη-Ανασυγκρότηση της Υπαιθρου 2000-2006 μέτρο 2.1 του Ε.Α.Υ. & Ε.ΠΑ.Α.Υ. καν. Ε.Ο.Κ. 1257/99.
2. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα για την αναγνώριση ως Ομάδας Παραγωγών (Ο.Π.) Σπαραγγιού.

Πίνακας 1 Προϋπολογισμός Επένδυσης για την ίδρυση της Μονάδας Συσκευασίας Σπαραγγιών

Είδος Δαπάνης	ΕΥΡΩ	%
Διαμόρφωση Περιβάλλοντος Χώρου	58.330	3,20
Κτιριακές Εγκαταστάσεις	492.460	27,05
Μεταποίησης & Συσκευασίας	686.570	37,72
Κατάψυξης - Ψύξης	267.820	14,71
Λοιπές Εγκαταστάσεις	36.742	2,01
Εσωτερικής Μεταφοράς	23.333	1,28
Εξοπλισμός Γραφείων ή Χώρων Προσωπικού	5.185	0,28
Λοιπός Εξοπλισμός	23.977	1,31
Ειδικές Εγκαταστάσεις	52.112	2,86
Επενδυτική δαπάνη που συμβάλλει στην προστασία του Περιβάλλοντος	13.206	0,72
Βελτίωση και παρακολούθηση ISO 9001: 2000 και HACCP	41.086	2,25
Γενικά Έξοδα	58.313	3,20
Απρόβλεπτα (μέχρι 10 % της επιλέξιμης δαπάνης)	60.867	3,34
Σύνολο Επένδυσης	1.820.000	100

ΠΗΓΗ: Α.Σ. ΑΧΕΛΩΟΣ 2008

3.5.1. Αγροτική Ανάπτυξη-Ανασυγκρότηση της Υπαίθρου 2000-2006

Ο Συν/σμός στις 02/11/2001 κατέθεσε στο Υπουργείο Γεωργίας, μελέτη νέας επένδυσης με τίτλο «ΙΔΡΥΣΗ ΜΟΝΑΔΑΣ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑΣ ΣΠΑΡΑΓΓΙΩΝ» στη Νεάπολη Αιτ/νίας, στο πλαίσιο του Καν. 1257/99 για την Αγροτική Ανάπτυξη-Ανασυγκρότηση της Υπαίθρου 2000-2006 μέτρο 2.1 του Ε.Α.Υ. & Ε.Π.Α.Α.Υ. (πίνακας 1). Από τη συνολική δαπάνη το μεγαλύτερο μέρος επενδύθηκε στον εξοπλισμό για τη μεταποίηση και συσκευασία του σπαραγγιού.

Από το συνολικό κόστος της επένδυσης η συμμετοχή του συνεταιρισμού ήταν 926 χιλ ευρώ ή το 59,88% και η υπόλοιπη επένδυση 897 χιλ ευρώ ή το 49,125 ήταν επιχορήγηση του Δημοσίου λόγω ένταξης του συνεταιρισμού στο Αναπτυξιακό Πρόγραμμα 2006 μέτρο 2.1 του Ε.Α.Υ. & Ε.Π.Α.Α.Υ. (πίνακας 1).

Από τη συνολική δαπάνη το μεγαλύτερο μέρος επενδύθηκε στον εξοπλισμό για τη μεταποίηση και συσκευασία του σπαραγγιού. Από το συνολικό κόστος της επένδυσης η συμμετοχή του συνεταιρισμού ήταν 926 χιλ ευρώ ή το 59,88% και η υπόλοιπη επένδυση 897 χιλ ευρώ ή το 49,125 ήταν επιχορήγηση του Δημοσίου λόγω ένταξης του συνεταιρισμού στο Αναπτυξιακό Πρόγραμμα.

Τα κεφάλαια της συμμετοχής του συνεταιρισμού προήλθαν από ίδιους πόρους 546 χιλ ευρώ ή το 30,0% της συνολικής επένδυσης και 380 χιλ ευρώ ή το 20,88 από δάνειο από την ΑΤΕ.

Τα ίδια κεφάλαια καλύφθηκαν με την αύξηση της μερίδας των μελών σε 7.560,00 € και τα δανειακά κεφάλαια με μεσοπρόθεσμο δάνειο από την Αγροτική Τράπεζα ύψους 380.000 ευρώ δεκαετούς διάρκειας και κυμαινόμενο επιτόκιο 8,25%.

Στις 10 Δεκεμβρίου 2002 εγκρίθηκε η υπαγωγή της μονάδας στον Αναπτυξιακό Νόμο και υποβλήθηκε από τον συν/σμό η οριστική μελέτη. Αμέσως ξεκίνησαν οι εργασίες και τον Μάρτιο του έτους 2003 ο συν/σμός λειτούργησε το νέο συσκευαστήριο, χωρίς να έχουν πραγματοποιηθεί το σύνολο των προβλεπόμενων εργασιών. Μετά το πέρας της καλλιεργητικής περιόδου αποπερατώθηκαν όλες οι εργασίες και έτσι την 5 Νοεμβρίου του έτους 2004 ο συνεταιρισμός έλαβε το σύνολο της κρατικής επιχορήγησης ύψους 894.000 ευρώ.

Έτσι, από την καλλιεργητική περίοδο του έτους 2005 ο συν/σμός διαθέτει ένα σύγχρονο συσκευαστήριο ανταποκρινόμενο σε όλες τις απαιτήσεις ασφάλειας και υγιεινής συσκευασίας του προϊόντος.

3.5.2. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ο.Π. Σπαραγγιού ΚΑΝ. 2200/96.

Ο Συν/σμός ακολουθώντας πιστά τις δυνατότητες προγραμμάτων της Ευρωπαϊκής

Salsa —griechischer— Spargel

Σχήμα 1. Λογότυπο Συνεταιρισμού

Ένωσης (Ε.Ε) κατέθεσε φάκελο για προαναγνώριση Ομάδας Παραγωγών το 2000 και με την αρ.5577/30-06-2000 εγκρίθηκε ως προαναγνωρισμένη Ο.Π. βάσει του καν. 2200/96 αποκομίζοντας αρκετά μεγάλα ποσά επιδότησης λόγω των εξαγωγών του σπαραγγιού.

Σήμερα ο συν/σμός έχει αναγνωρισθεί ως Ομάδα Παραγωγών με την αρ.10374/27-08-2004 απόφαση της Διεύθυνσης Αγροτικής Ανάπτυξης Ν. Αιτ/νίας και έχει καταθέσει πενταετές επιχειρησιακό πρόγραμμα στα πλαίσια του κοιν. Καν. 1433/03 της Επιτροπής.Ο συν/σμός παράγει και εξάγει επώνυμο ποιοτικό προϊόν με το διακριτικό τίτλο «Alfa Spargel» (Σχήμα 1) με απώτερο στόχο να καθιερωθεί στην απαιτητική ευρωπαϊκή αγορά και κυρίως στη Γερμανία, με το σήμα αυτό ο συνεταιρισμός Α.Σ. ΑΧΕΛΩΟΣ επιδιώκει την επώνυμη και διακριτή αναγνώριση του προϊόντος του.

3.5.2.1. Στόχοι του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Ο συνεταιρισμός λαμβάνοντας υπ' όψη την ευνοϊκή προοπτική που υπάρχει για αύξηση της παραγωγής και ανάπτυξη των επιπέδων εμπορίας του σπαραγγιού γενικότερα αλλά και ειδικότερα στην περιοχή:

1. Η ανάγκη στήριξης του αγροτικού εισοδήματος με μια νέα δυναμική και εναλλακτική μορφή καλλιέργειας μετά την υποχώρηση της καπνοκαλλιέργειας τόσο λόγω των δυσμενών εμπορικών τιμών όσο και λόγω της πρόσφατης αναθεώρησης της Κ.Α.Π. που οδηγεί στην εξαφάνιση της καπνοκαλλιέργειας .

2. Η εμπορική και η δυναμική που εξασφαλίζει στην περιοχή η επί 10ετία καλλιέργεια του σπαραγγιού.

3. Οι αξιόλογες υποδομές που δημιούργησε ο συν/σμός στην Αιτ/νία και οι οποίες εγγυώνται την απρόσκοπτη και δυναμική ανάπτυξη της καλλιέργειας.

Ο συν/σμός και η αναγνωρισμένη Ομάδα Παραγωγών Σπαραγγιού Ν. Αιτ/νίας «Ο ΑΧΕΛΩΟΣ» , θέτουν ως κεντρικό στόχο μέσα στα επόμενα πέντε χρόνια την αύξηση καλλιέργειας σε 7000 στρ. και την αύξηση της παραγωγής και εξαγωγής σε 5.000 τόνους/έτος με αξία εξαγωγών 5.000.000 € ανά έτος. Σήμερα καλλιεργούνται 2.500 στρ. σπαραγγιού δηλαδή ο στόχος είναι ο τριπλασιασμός της καλλιεργουμένης έκτασης.

Ο κεντρικός στόχος θα επιτευχθεί με την υλοποίηση των κάτωθι επί μέρους στόχων όπως άλλωστε αυτοί καθορίζονται από το άρθρο 11 παραγ.1β του Καν.2200/96.

1^{ος} Στοχος : Προγραμματισμός της παραγωγής και προσαρμογή της στη ζήτηση από ποιοτική και ποσοτική άποψη.

Οι συγκεκριμένες ενέργειες και τα συγκεκριμένα μέσα που πρέπει να υπάρχουν για την επίτευξη του στόχου κρίνεται ότι θα πρέπει να είναι:

α. Χρήση πιστοποιημένου πολλαπλασιαστικού υλικού.

Ο συν/σμός εφοδιάζει τα μέλη του με ριζώματα αναλαμβάνοντας την σχετική ευθύνη. Η ποιότητα των ριζωμάτων έχει πρωταρχική σημασία για την εγκατάσταση υγιούς και παραγωγικής φυτείας.

β. Προώθηση και εφαρμογή νέων τεχνολογιών στην παραγωγή προϊόντων, δοκιμαστικές εφαρμογές και πειραματισμοί.

Σε συνεργασία με εξειδικευμένους οργανισμούς, επιστημονικά ιδρύματα και επιχειρήσεις του εσωτερικού και εξωτερικού θα επιδιωχθεί η απόκτηση τεχνογνωσίας τόσο για την καλλιέργεια, τις ποικιλίες, το τελικό προϊόν και την διαχείρισή του από το χωράφι μέχρι την αγορά.

γ. Εκπαιδευτικές επισκέψεις στο εσωτερικό και εξωτερικό τόσο του συμβουλίου όσο και των παραγωγών για ενημέρωση και απόκτηση ιδεών και τεχνογνωσίας.

δ. Ενημερωτικά έντυπα και οδηγίες σχετικά με την καλλιέργεια του προϊόντος και την θέση του στην παγκόσμια αγορά.

2^{ος} Στόχος : Συγκέντρωση της προσφοράς και διάθεση της παραγωγής.

Οι συγκεκριμένες ενέργειες και τα μέσα που απαιτούνται για την επίτευξη του στόχου αυτού είναι:

α. Συνεχής εκσυγχρονισμός των εγκαταστάσεων διαλογής, τυποποίησης του προϊόντος.

β. Αγορά γης για μελλοντική επέκταση των εγκαταστάσεων μας.

γ. Αναβάθμιση των λογισμικών μας προγραμμάτων και ηλεκτρονικών υπολογιστών.

δ. Διαφήμιση και προώθηση του προϊόντος στην ξένη και ντόπια αγορά.

ε. Συμμετοχή σε εκθέσεις στο εσωτερικό και εξωτερικό.

3^{ος} Στόχος: Μείωση του κόστους παραγωγής.

Μείωση κόστους παραγωγής με τη μαζική αγορά μέσων συλλογής του προϊόντος (πλαστικές κλούβες, παλέτες, κ.λ.π.), με μηχανές φύτευσης, ψεκάστικά αυτοκινούμενα μηχανήματα για ελεγχόμενη και αποτελεσματική καταπολέμηση ασθενειών και ζιζανίων των φυτειών και άλλα μέσα που μπορεί να χρησιμοποιηθούν ομαδικά από τους παραγωγούς .

4^{ος} Στόχος: Περιβάλλον

Οι συγκεκριμένες ενέργειες και μέσα που απαιτούνται για την επίτευξη του τέταρτου στόχου είναι:

α. Επενδύσεις για ολοκληρωμένη διαχείριση παραγωγής. Ο συν/σμός και η Ο.Π. ακολουθεί από το 2003 σύστημα ολοκληρωμένης διαχείρισης παραγωγής σύμφωνα με το πρότυπο Agro1 & Agro2 του Agrocet συνεργαζόμενος και καθοδηγούμενος για το σκοπό αυτό από την εταιρία Novacert.

β. Έξοδα απασχόλησης εξειδικευμένου προσωπικού. Στα πλαίσια της δράσης ο συν/σμός μας τόσο για την εφαρμογή του συστήματος ολοκληρωμένης διαχείρισης όσο και για την καθοδήγηση των παραγωγών για όλα τα ζητήματα που αφορούν την καλλιέργεια απασχολεί μόνιμο Γεωπόνο ο οποίος έχει εξειδικευτεί στην συγκεκριμένη καλλιέργεια με συνεχείς επισκέψεις στο εσωτερικό και εξωτερικό και παρακολούθηση κάθε σχετικού σεμιναρίου που αφορά το αντικείμενο.

γ. Πιστοποίηση ποιότητας (ISO-HACCP) ήδη ο συν/σμός μας έχει πιστοποιητικό ISO και HACCP και θα συνεχίσει να τηρεί τους όρους που επιβάλλονται από αυτά τα συστήματα ποιότητας και υγιεινής για να είναι το προϊόν ανταγωνιστικό στην αγορά.

δ. Αναλύσεις εδαφών και νερού, φυλλοδιαγνωστική, έλεγχος για την τήρηση των φυτοϋγειονομικών διατάξεων και ιδιαίτερα της μέγιστης επιτρεπόμενης περιεκτικότητας καταλοίπων στα προϊόντα.

ε. Εξοπλισμός εργαστηρίων για προληπτική παρακολούθηση ασθενειών.

Η διάρκεια του προγράμματος είναι 5 έτη, αρχίζει από 01/01/2005 και λήγει 31/12/2009. Μέσα στο χρονικό αυτό διάστημα προβλέπεται η υλοποίηση των στόχων και επί μέρους δράσεων όπως περιγράφονται παραπάνω με την επιφύλαξη των όποιων τροποποιήσεων ή διαφοροποιήσεων κριθούν αναγκαίες κατά την περίοδο υλοποίησης του προγράμματος.

Μέχρι τώρα το πρόγραμμα προχωρά κανονικά και οι στόχοι υλοποιούνται μέσα στις χρονικές περιόδους όπως αυτό ορίζει.

Στο Παράρτημα 2 αναφέρονται οι επιμέρους δράσεις και το χρονοδιάγραμμα αναλυτικά του επιχειρησιακού προγράμματος της Ο.Π. Σπαραγγιού Ν. Αιτωλοακαρνανίας 'Ο ΑΧΕΛΩΟΣ'.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Παραγωγή και Διακίνηση σπαραγγιών

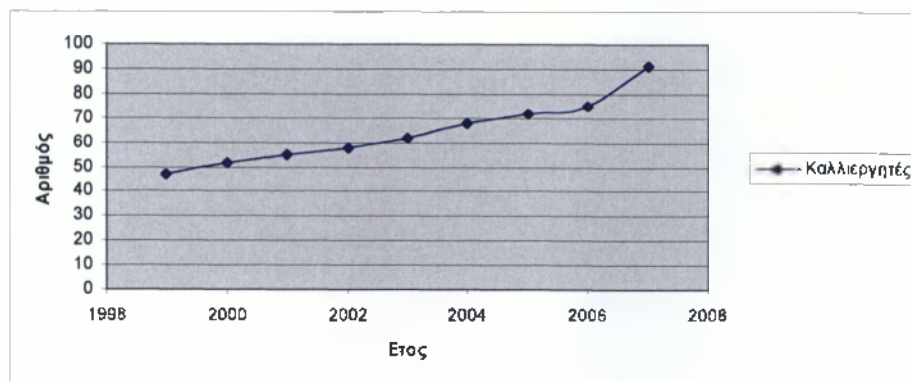
4.1 Έκταση και Παραγωγή

Ο αριθμός των καλλιεργητών οι οποίοι καλλιεργήσαν και παρέδωσαν την παραγωγή τους κατά το έτος 1999, έτος έναρξης λειτουργίας του Συνεταιρισμού, ήταν 47 καλλιεργητές

Πίνακας 4.1. Αριθμός καλλιεργητών, έκταση, παραγωγή, απόδοση και τιμή πώλησης

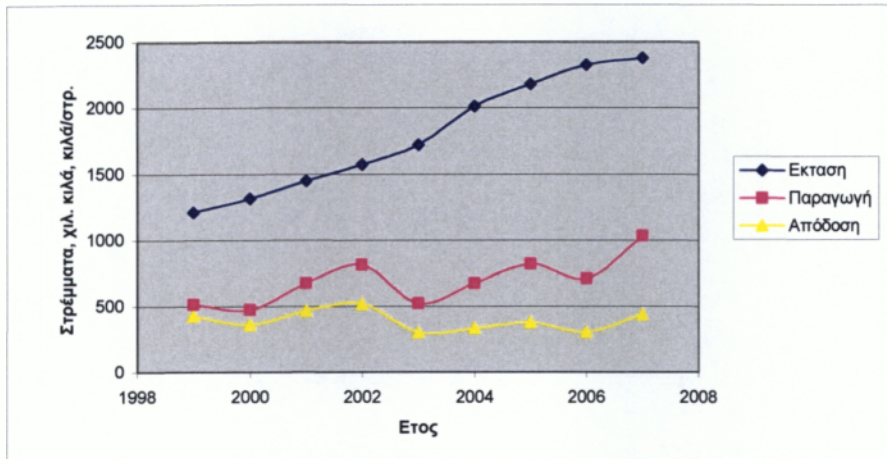
Έτος	Καλλιεργητές		Έκταση		Παραγωγή		Απόδοση		Έκταση/Καλλιεργητή	
	Αριθμός	100=1999	(στρ.)	100=1999	Κιλά	100=1999	(Κιλά/στρ)	100=1999	Στρ.	100=1999
1999	47	100,00	1212	100,0	513.956	100,0	424	100,0	25,8	100,0
2000	52	110,64	1317	108,7	475.107	92,4	361	85,1	25,3	98,2
2001	55	117,02	1451	119,7	674.852	131,3	465	109,7	26,4	102,3
2002	58	123,40	1575	130,0	815.496	158,7	518	122,1	27,2	105,3
2003	62	131,91	1725	142,3	521.551	101,5	302	71,3	27,8	107,9
2004	68	144,68	2012	166,0	674.566	131,2	335	79,1	29,6	114,7
2005	72	153,19	2184	180,2	825.308	160,6	378	89,1	30,3	117,6
2006	75	159,57	2327	192,0	712.120	138,6	306	72,2	31,0	120,3
2007	91	193,62	2379	196,3	1.038.590	202,1	437	103,0	26,1	101,4

ΠΗΓΗ:Συν/σμός "Αχελώος 2008"



Σχεδιάγραμμα 4.1. Αριθμός Καλλιεργητών Σπαραγγιού

Πηγή: Επεξεργασία δεδομένων Πίνακα 4.1.



Σχεδιάγραμμα 4.2. Έκταση, παραγωγή και απόδοση σπαραγγιού

Πηγή: Επεξεργασία δεδομένων Πίνακα 4.1.

(πίνακας 4.1.). Κατά την περίοδο 1999 έως 2007 ο αριθμός των καλλιεργητών παρουσιάζει συνεχή αύξηση (πίνακας 4.1. και σχεδιάγραμμα 4.1.) και κατά το έτος 2007 οι καλλιεργητές είναι 91 σχεδόν διπλάσιος αριθμός σε σχέση με το 1999. Η έκταση παρουσιάζει παρόμοια πορεία αφού κατά το ίδιο χρονικό διάστημα έχει σχεδόν διπλασιαστεί από 1.212 στρέμματα κατά το 1999 σε 2.379 στρέμματα κατά το 2007(πίνακας 4.1. και σχεδιάγραμμα 4.2.).

Η απόδοση ανά στρέμμα κυμαίνεται από 306 κιλά ανά στρέμμα η χαμηλότερη έως 518 κιλά ανά στρέμμα η υψηλότερη (Πίνακας 4.1 και σχεδιάγραμμα 4.2.). Κατά έτος η απόδοση παρουσιάζει σημαντικές μεταβολές, έτσι κατά το έτος 2000 παρουσιάζει σημαντική μείωση 15,0% περίπου σε σχέση με το 1999, κατά τα επόμενα δύο (2) έτη η απόδοση παρουσιάζει συνεχή αύξηση (22,1% για το έτος 2002), κατά το αμέσως επόμενο έτος 2003, η απόδοση μειώνεται δραστικά (29,0% περίπου, κατά τα επόμενα έτη υπάρχει ανάκαμψη της απόδοσης έως το έτος 2005, όπου κατά το επόμενο έτος 2006 η απόδοση μειώνεται σημαντικά στο ίδιο περίπου επίπεδο με την απόδοση του έτους 2003, και μόνο κατά το τελευταίο έτος της εξεταζόμενης

περιόδου η απόδοση είναι περίπου παρόμοια με το έτος 1999, το έτος έναρξης λειτουργίας του συνεταιρισμού.

Η παραγωγή παρουσιάζει σημαντικές μεταβολές από έτος σε έτος (Πίνακας 4.1 και σχεδιάγραμμα 4.2.) που οφείλονται στις σημαντικές μεταβολές της απόδοσης ανά στρέμμα, για το λόγο αυτό ενώ η έκταση παρουσιάζει συνεχή αύξηση η παραγωγή παρουσιάζει αυξημένη παραγωγή κατά τα έτη 2002 και 2005 ως αποτέλεσμα της αυξημένης απόδοσης για το έτος 2002 και της αυξημένης έκτασης για το έτος 2005 αφού η απόδοση ήταν μειωμένη και κατά το τελευταίο έτος ο διπλασιασμός της παραγωγής οφείλεται στον διπλασιασμό της έκτασης αφού η απόδοση είναι παρόμοια με το έτος έναρξης λειτουργίας του συνεταιρισμού .

Η μέση καλλιεργούμενη έκταση κατά το έτος 1999 ήταν 26 περίπου στρέμματα ανά καλλιεργητή. Κατά την περίοδο 1999 έως 2007 παρουσιάζει σχετικές μεταβολές από το ένα έτος στο άλλο (Πίνακας 2.2), έτσι κατά το έτος 2000 παρουσιάζει σημαντική μείωση 8,0% περίπου σε σχέση με το 1999, κατά τα επόμενα έτη η μέση έκταση ανά καλλιεργητή παρουσιάζει συνεχή αύξηση έως το έτος 2006 όπου η μέση έκταση είναι 31 στρέμματα, αύξηση είναι 20,0% περίπου σε σχέση με το έτος 1999. Κατά το επόμενο το έτος 2007 μέση έκταση μειώνεται και είναι παρόμοια με αυτήν του έτους 1999, έτος έναρξης λειτουργίας του συνεταιρισμού.

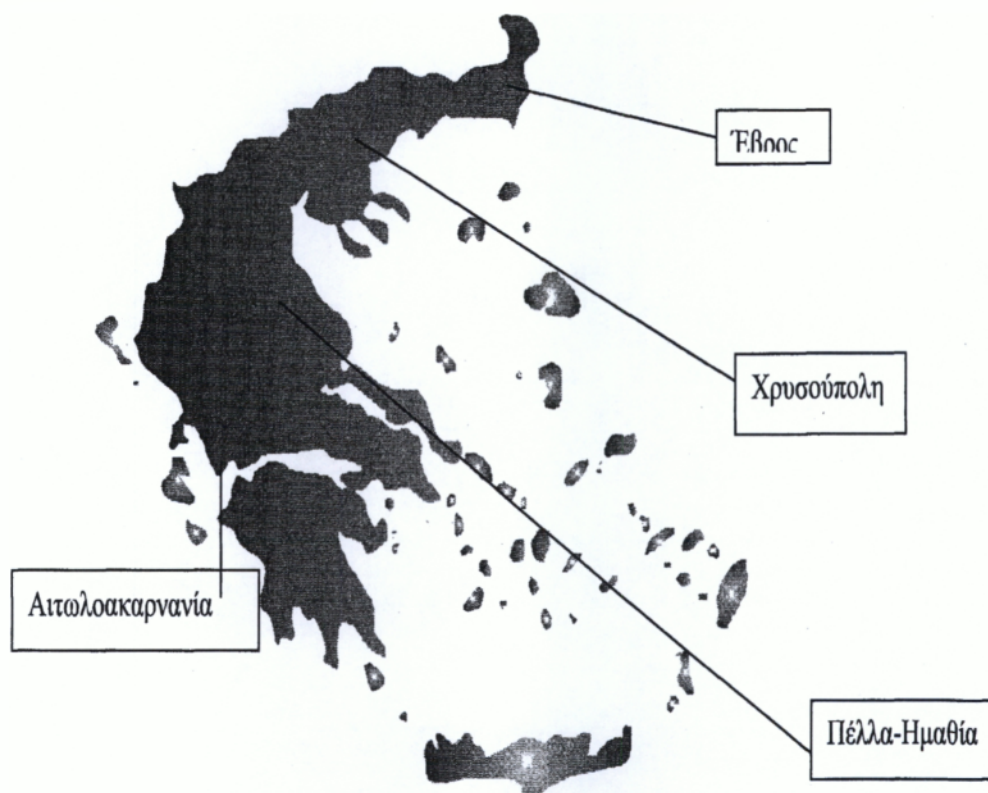
Πίνακας 2.2. Τιμή πώλησης και αξία παραγωγής

Έτος	Τιμή/κύβος		Αξία Παραγωγής		Αξία Παραγωγής/ στρέμμα		Αξία Παρ./γής/καλλιεργητή	
	ευρώ/κύβος	100=1999	χιλ. Ευρώ	100=1999	Ευρώ	100=1999	Ευρώ	100=1999
1999	1,91	100,0	987	100,0	814	100,0	20992	100,0
2000	1,89	99,0	901	91,3	684	84,0	17328	82,5
2001	2,05	107,3	1.387	140,5	956	117,4	25211	120,1
2002	2,60	136,1	2.122	215,0	1347	165,5	36580	174,3
2003	3,04	159,2	1.589	161,0	921	113,1	25626	122,1
2004	3,00	157,1	2.025	205,2	1006	123,6	29779	141,9
2005	3,01	157,6	2.484	251,8	1137	139,7	34502	164,4
2006	3,03	158,6	2.158	218,7	927	113,9	28770	137,1
2007	3,02	158,1	3.137	317,9	1318	162,0	34467	164,2

ΠΗΓΗ:Συν/σμός “Αχελώος 2008”

Γενικά ως προς την καλλιέργεια του σπαραγγιού, κατά τη περίοδο 1999 έως 2007, ο αριθμός των καλλιεργητών διπλασιάστηκε όπως και η παραγωγή, η απόδοση παρουσίασε σημαντικές μεταβολές, η μέση καλλιεργούμενη έκταση παρουσιάζεται τάση αύξησης καθ' όλη την εξεταζόμενη περίοδο, ενώ κατά το τελευταίο έτος, η τάση αυτή δεν φαίνεται να συνεχίζεται αλλά αντίθετα παρουσιάζεται μείωση της μέσης έκτασης στο επίπεδο της περιόδου έναρξης λειτουργίας του συνεταιρισμού.

Στην περιοχή της Αιτ/νίας εκτός από τον συνεταιρισμό "ΑΧΕΛΩΟΣ" έχει αναπτύχθει και ένας μικρός συν/σμός στην περιοχή Κατοχής. Η παραγωγή του είναι περιορισμένη, εξάγει 80 τόνους περίπου κατ' έτος. Ετσι, ο συν/σμός ΑΧΕΛΩΟΣ έχει σχεδόν την αποκλειστικότητα στην περιοχή. Στον Ελλαδικό χώρο υπάρχουν και άλλοι συνεταιρισμοί που διακινούν σπαράγγια στη Βόρεια Ελλάδα και συγκεκριμένα στους Νομούς Πέλλας, Ημαθίας, Έβρου, και Καβάλας (περιοχή Χρυσούπολης).



4.2. Τιμή πώλησης και Αξία Παραγωγής

Η μέση τιμή πώλησης ήταν 1,91 ευρώ ανά κιλό κατά το έτος 1999 και ανήλθε σε 3,02 ευρώ ανά κιλό για το έτος 2007. Η μέση τιμή παρουσιάζει συνεχή αύξηση έως το έτος 2003 ενώ για τα επόμενα έτη παρουσιάζει μία σχετική σταθερότητα (πίνακας 4.2.), από 3,00 έως 3,04

ευρώ ανά κιλό. Η αξία παραγωγής αυξήθηκε σε πολύ μεγάλο βαθμό και ήδη από το έτος 2002 ήταν διπλάσια σε σχέση με το έτος 1999., η παρατηρούμενη μείωση κατά το έτος 2003 είναι αποτέλεσμα της μεγάλης μείωσης της απόδοσης αφού κατά το έτος αυτό η τιμή πώλησης ήταν αυξημένη όπως και η καλλιεργούμενη έκταση. Από το έτος 2003 η αξία παραγωγής αυξάνει συνεχώς και ιδιαίτερα δε κατά το τελευταίο έτος 2007 έχει τριπλασιαστεί σε σχέση με το έτος έναρξης λειτουργίας ως αποτέλεσμα αφ' ενός μεν της αύξησης της καλλιεργούμενης έκτασης και αύξησης της τιμής πώλησης αφού η απόδοση ήταν στο επίπεδο του έτους 1999.

Η μεταβολή στην αξία παραγωγής ανά στρέμμα ακολουθεί τις ετήσιες μεταβολές της απόδοσης (πίνακες 4.2. και 4.1.), όμως η αύξησης της τιμής πώλησης οδηγεί την αξία παραγωγής ανά στρέμμα να είναι υψηλότερη από την αντίστοιχη του 1999 από το έτος 2003 και μετά έστω και αν η απόδοση είναι χαμηλότερη από το έτος αυτό. Άξιο παρατήρησης είναι η παρατηρούμενη αύξηση κατά 60% κατά το έτος 2007 παρουσιάζεται καθαρά η επίπτωση από την αύξηση της τιμής σε σχέση το έτος έναρξης αφού η απόδοση για τα δύο έτη είναι παρόμοια

Η αξία παραγωγής ανά καλλιεργητή κατά το 1999 ήταν 20.992 ευρώ και κατά το έτος 2007 ανήλθε σε 34.467 αντίστοιχα, δηλαδή αύξηση κατά 64% (πίνακας 4.2.), η μεταβολή οφείλεται αποκλειστικά και μόνον στην αύξηση της τιμής αφού η μέση έκταση και η απόδοση είναι παρόμοιες με αυτές του έτους 1999. Η πορεία της αξίας παραγωγής κατά το εξεταζόμενο διάστημα παρουσίασε σημαντικές μεταβολές κυρίως λόγω της μεταβολής της απόδοσης και της καλλιεργούμενης έκτασης αφού η τιμή πώλησης από το 2003 παραμένει σχεδόν σταθερή. Άξιο παρατήρησης είναι ότι η αυξημένη αξία παραγωγής ανά καλλιεργητή κατά το έτος 2002 οφείλεται στην υψηλή απόδοση και κατά το έτος 2005 στην αύξηση της μέσης καλλιεργούμενης έκτασης και στη υψηλή τιμή πώλησης αφού η απόδοση ήταν χαμηλή σε σχέση με τα άλλα έτη.

Ο συνεταιρισμός εμπορεύεται το σπαράγγι ως επώνυμο τυποποιημένο προϊόν (Σχήμα 1) Τα προϊόντα του συν/σμου απευθύνονται στην αγορά της κεντρικής Ευρώπης και πιο συγκεκριμένα της Γερμανικής αγοράς. Η παραπάνω αγορά παρουσιάζει έντονο ανταγωνισμό και υψηλές απαιτήσεις ως προς την ποιότητα.

Η δυναμική ανάπτυξη της παραγωγής στηρίχθηκε και στηρίζεται στην εξασφαλισμένη διάθεση της παραγωγής με συμβόλαια προαγοράς και προκαταβολών από τους εμπόρους της Γερμανικής αγοράς αλλά και με προσβάσεις και σε άλλες αγορές (Γαλλία, Ελβετία κ.λ.π.). Το κύριο πλεονέκτημα για την εδραίωση του Συν/σμού στην αγορά της Ευρώπης είναι η πρωιμότητα και η ποιότητα του προϊόντος.

Πίνακας 4.3. Πωλήσεις σπαραγγιού στην αγορά του Μονάχου από το Συνεταιρισμό ΑΧΕΛΩΟΣ, έτος 2004.

Είδος	Ποσότητα		Αξία πώλησης		Μέση τιμή πώλησης	
	Κιλά	%	Ευρώ	%	Ευρώ /κιλό	Δείκτης
Λευκα Ι (20+)	56170	9,91	230151,6	11,36	4,10	136,66
Λευκα Ι (16+)	96095	16,97	331313,65	16,36	3,45	115,0
Λευκα Ι (12+)	35268	6,22	37535,4	1,85	1,06	35,33
Βιολε Ι (20+)	86671	15,30	354100,89	17,48	4,09	136,33
Βιολε Ι (16+)	149004	26,31	517167,62	25,53	3,47	115,60
Βιολε Ι (12+)	69042	12,19	89322,48	4,41	1,29	43,0
Κορυφές	73986	13,06	160214,4	7,91	2,17	72,33
Σύνολο	566236	100,00	2024969,4	100,00	3,00	100,00

ΠΗΓΗ: Συν/σμός "Αχελώος"

Η πρωιμότητα αυτή διασφαλίζεται με την επιλογή των κατάλληλων εδαφών, τον προγραμματισμό και την καθοδήγηση των μελών ως προς την παραγωγή, αφού από την έναρξη της λειτουργίας του εφαρμόζει το Σύστημα Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Agro1 & Agro2 με πιστοποίηση από τον AGROCERT. Η ποιότητα του τυποποιημένου προϊόντος πιστοποιείται με την εφαρμογή του συστήματος διασφάλισης ποιότητας ISO 9001:2000 και η υγιεινή και ασφάλεια του προϊόντος με την εφαρμογή του συστήματος ανάλυσης επικινδυνότητας και κρίσιμα σημεία ελέγχου (HACCP).

Ο συν/σμος παράγει και εμπορεύεται αποκλειστικά λευκό και βιολέ σπαράγγι αφού αυτό διακινείται σχεδόν αποκλειστικά στις αγορές των Ευρωπαϊκών χωρών. Για το λόγο αυτό προϊόντα του συν/σμου διατίθενται αποκλειστικά σε πελάτες εξωτερικού.

Έτσι ο συνεταιρισμός βασιζόμενος στα ποιοτικά προϊόντα, στις ανταγωνιστικές τιμές, στη συνέπεια και στην υπευθυνότητα που διακρίνει τη διοίκηση απέκτησε σημαντικούς πελάτες στο εξωτερικό και εξάγει, από την έναρξη λειτουργίας του, το σύνολο της παραγωγής διαμορφώνοντας επιπλέον προοπτικές για την περαιτέρω αύξηση της παραγωγής του και των εξαγωγών του.

Η παραγωγή λευκού σπαραγγιού στην Ευρώπη																			
Μήνας	Φεβ		Μάρτιος				Απρίλ.				Μάιος				Ιούνιος				
Εβδομάδα	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
Ελλάδα																			
Ισπανία																			
Γαλλία																			
Γερμανία																			
Ολλανδία																			

Διάγραμμα 4.1. Περίοδος παραγωγής σπαραγγιού στις χώρες της Ευρώπης

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας

4.3. Εξωτερική αγορά, Κατανάλωση και Ζήτηση

Από την έναρξη λειτουργίας του συνεταιρισμού η παραγωγή εξάγεται αποκλειστικά στη Γερμανία και μάλιστα όλες οι αγοροπωλησίες πραγματοποιούνται στην αγορά του Μονάχου.

Οι τιμές πώλησης καθορίζονται κάθε εβδομάδα, μεταξύ των εισαγωγέων χονδρεμπόρων της Γερμανίας, στην αγορά της Γερμανίας (Αγορά Μονάχου), και των πολυκαταστημάτων, και είναι γνωστές στο συνεταιρισμό πριν τη φόρτωση του προϊόντος για εξαγωγή. Τα σπαράγγια χωρίζονται σε κατηγορίες ανάλογα με το χρώμα (λευκό, βιολέ) αλλά και με το μήκος σε εκατοστά (20+,16+,12+,κορυφες). Η κάθε κατηγορία έχει διαφορετική τιμή (πίνακας 4.3.) Την υψηλότερη τιμή έχουν τα λευκά και τα βιολέ σπαράγγια κατηγορίας I (20+) που αποτελούν το ένα τέταρτο (9,91%+15,30%) περίπου της παραγωγής και ακολουθούν τα λευκά και τα βιολε σπαράγγια κατηγορίας I (16+) που αποτελούν το 40% (16,97%+26,31%) περίπου της παραγωγής και το υπόλοιπο της παραγωγής δηλαδή το ένα τρίτο περίπου αποτελείται από τις κορυφές και τα άσπρα και βιολέ σπαράγγια κατηγορίας I (12+), (πίνακας 4.3.).

Η συνολική κατανάλωση σπαραγγιού στην Ε.Ε. υπολογίζεται σε 230.000 τον. Από την ποσότητα αυτή 127.000 τόνοι είναι νωπό σπαράγγι και 103.000 τόνοι κονσερβοποιημένο.

Η Ελλάδα εξάγει το μεγαλύτερο μέρος της παραγωγής της στη Γερμανία. Οι κύριοι ανταγωνιστές της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή αγορά στο νωπό σπαράγγι είναι η Γαλλία , η Ισπανία και η Ολλανδία .

Η Ελλάδα παράγει ποιοτικό προϊόν και με διαφορετική γεύση, αλλά το σημαντικότερο πλεονέκτημα είναι η πρωιμότητα της Ελληνικής παραγωγής και ιδιαίτερα του Ν Αιτωλ/νίας, με

αποτέλεσμα το νωπό Ελληνικό σπαράγγι να εμφανίζεται πρώτο στην Ευρωπαϊκή αγορά ενωρίς την άνοιξη περίοδο κατά την οποία οι τιμές είναι υψηλές .

Οι χώρες με τη μεγαλύτερη περίοδο συγκομιδής είναι η Ελλάδα, η Ισπανία και η Γαλλία, μεταξύ αυτών η χώρα μας έχει την πρωιμότερη παραγωγή (Διάγραμμα 4.1), αφού η περίοδος συγκομιδής αρχίζει από τη 4^η εβδομάδα του Φεβρουαρίου και σταματά την 4^η εβδομάδα του Μαΐου, ενώ στην Ισπανία αρχίζει από την 3^η εβδομάδα του Μαρτίου και σταματά την 1^η εβδομάδα του Ιουνίου. Φαίνεται καθαρά το πλεονέκτημα της χώρας μας απέναντι στις άλλες σπαραγγοπαραγωγούς χώρες, καθώς έχουμε πιο πρώιμη παραγωγή, δηλαδή από τον μηνά Φεβρουάριο, ένα μήνα νωρίτερα από την αμέσως επόμενη πρώιμη χώρα που είναι η Ισπανία η οποία όμως έχει μεγαλύτερη περίοδο συγκομιδής. Η πρωιμότητα των ελληνικών σπαραγγιών στηρίζει και τις υψηλότερες τιμές του προϊόντος.

Σύμφωνα με στοιχεία του έτους 1999 η Γερμανία είναι η χώρα με τη μεγαλύτερη κατανάλωση νωπού σπαραγγιού αφού η ετήσια κατανάλωση είναι 100 κιλά ανά κάτοικο και έτος. Από την κατανάλωση αυτή, από την εγχώρια Γερμανική παραγωγή προέρχονται 54 κιλά και τα υπόλοιπα 46 κιλά προέρχονται από εισαγωγή και συγκεκριμένα από την Ελλάδα προέρχονται 26 κιλά, από την Ισπανία 10 κιλά, από την Ολλανδία 5 κιλά, από την Γαλλία 3 κιλά, ενώ τα υπόλοιπα 2 κιλά προέρχονται από διάφορες χώρες. Με βάση τα στοιχεία το Ελληνικό σπαράγγι καλύπτει το 26% της συνολικής καταναλώσεως και το 57% των εισαγωγών σπαραγγιού στη Γερμανία. (Συν/σμός "Αχελώος", 2007)

4.4. Στρατηγική του συνεταιρισμού

Τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα του συν/σμού είναι η άριστη συσκευασία, οι καλές τιμές, η συνέπεια στην εξυπηρέτηση των πελατών καθώς και το οργανωμένο δίκτυο μεταφοράς των προϊόντων (μεταφορικά μέσα – ψυγεία) που εξασφαλίζουν την ομαλή και γρήγορη τροφοδοσία των πελατών της, λόγω της γεωγραφικής θέσης σε σχέση με τις χώρες εξαγωγής του προϊόντος. Ακόμη η αύξηση των κατηγοριών τυποποίησης του προϊόντος προσφέρει περισσότερο ομοιογενές (ισομεγέθη σπαράγγια) και εμφανίσιμο προϊόν στην αγορά, με τον τρόπο αυτό αντιμετωπίζει τον ανταγωνισμό από καλύτερη θέση και πετυχαίνει καλύτερες τιμές πώλησης.

Ο σκοπός του Συνεταιρισμού είναι η αξιοποίηση του συγκριτικού πλεονεκτήματος της πρωιμότητας του προϊόντος της περιοχής Παραχελωίτιδας, της δυνατότητας αύξησης της τοπικής παραγωγής και της βελτίωσης ακόμη περισσότερο του εισοδήματος των μελών του αλλά και νέων παραγωγών – μελών .

Η στρατηγική του συν/σμού για την επίτευξη των παραπάνω σκοπών είναι να ισχυροποιήσει ακόμη περισσότερο την ανταγωνιστικότητα του επώνυμου σπαραγγιού της Αιτωλ/νίας στην απαιτητική ευρωπαϊκή αγορά για το λόγο αυτό :

α) Εφαρμόζει συστήματα

- βελτίωσης και διασφάλισης της ποιότητας και της υγιεινής του προϊόντος
- τυποποίησης και συσκευασίας

β) Προωθεί

- τη μείωση του κόστους παραγωγής
- την αύξηση των καλλιεργούμενων εκτάσεων και της παραγωγής
- τη καλλιέργεια αποδοτικών ποικιλιών σπαραγγιού
- την εκπαίδευση των παραγωγών σε καινούργιες μεθόδους καλλιέργειας και

γ) Εφαρμόζει σύγχρονες μεθόδους μάρκετινγκ και διοίκησης με τη βοήθεια ειδικευμένων συμβούλων .

4.5. Προβλήματα – προοπτικές του κλάδου.

Στη χώρα μας υπάρχουν πολλές περιοχές που μπορεί να καλλιεργηθεί σπαράγγι, αρκεί το έδαφος να είναι γόνιμο, ελαφρύ και βαθύ. Το σπαράγγι είναι πολυετής καλλιέργεια με οικονομική ζωή 10-14 ετών ανάλογα με την περιοχή, το έδαφος και την ποικιλία .

Μια σημαντική ιδιαιτερότητα του σπαραγγιού είναι ότι η ίδια η έκταση δεν μπορεί να επαναφυτευτεί με σπαράγγι αν δεν παρέλθουν δέκα (10) ή κατ' άλλους είκοσι (20) έως και τριάντα (30) έτη. Οι απαιτήσεις σε νέα εδάφη, λόγω της παραπάνω ιδιαιτερότητας, για την αντικατάσταση παλαιών φυτειών και την επέκταση της καλλιέργειας δημιουργούν προβλήματα στις περιοχές όπου ήδη καλλιεργούνται σημαντικές εκτάσεις. Αυτό είναι και το κύριο πρόβλημα που καλούνται οι παραγωγοί να αντιμετωπίσουν κατά την επαναφύτευση της καλλιέργειας.

Στο Ν. Αιτωλ/νίας δεν προβλέπεται να δημιουργηθεί ανάλογο πρόβλημα αφού καλλιεργούνται περιορισμένες εκτάσεις με σπαράγγι και υπάρχει η δυνατότητα για τουλάχιστον σημαντική αύξηση των ήδη καλλιεργούμενων εκτάσεων .

Οι αποδόσεις ανά στρέμμα, στη Βόρεια Ελλάδα, κατά τη δεκαετία του 1970 ήταν 700 κιλά ανά στρέμμα ενώ κατά τη δεκαετία του 1990 οι αποδόσεις μειώθηκαν σε 500 κιλά ανά στρέμμα και αυτό λόγω της παρόδου δεκαετίας και πλέον από την αρχική φύτευση αρκετών εκτάσεων ή την επαναφύτευση καλλιεργειών μετά την πάροδο λίγων ετών σε εδάφη παλαιών φυτειών

Στο Ν. Αιτωλ/νίας οι στρεμματικές αποδόσεις είναι περίπου 400 κιλά ανά στρέμμα λόγω

της νέας καλλιέργειας του σπαραγγιού στην περιοχή, των ευνοϊκών εδαφών και των πρόσφορων κλιματικών συνθηκών της περιοχής αλλά και των νέων αποδοτικότερων ποικιλιών .

Στα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο συν/σμός εντάσσονται οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι καλλιεργητές ως προς την ενίσχυση της εγκατάστασης νέων φυτειών με τη βοήθεια διαφόρων αναπτυξιακών προγραμμάτων (σχέδια βελτίωσης, δανεισμοί κ.λ.π.).

Ωστόσο, πρέπει να αναφερθεί ότι ο συν/σμός δεν έχει ιδιαίτερα προβλήματα να αντιμετωπίσει όπως ανταγωνισμού από άλλους φορείς, αφού όπως προαναφέρθηκε δεν υπάρχει άλλος αντίστοιχος φορέας στο νομό. Ως προς τα οικονομικά στοιχεία ο συνεταιρισμός δεν αντιμετωπίζει ιδιαίτερα προβλήματα, επειδή ο μηχανολογικός εξοπλισμό που διαθέτει είναι καινούργιος και πλήρως εκσυγχρονισμένος και καλύπτει πλήρως τις ανάγκες του συν/σμού .

Μέσα στα μελλοντικά σχέδια του συν/σμού είναι και η επεξεργασία και τυποποίηση και άλλων προϊόντων στη περιοχή, όπως το ακτινίδιο, τα εσπεριδοειδή, λαχανικά κ.λ.π, για τα οποία σήμερα δεν υπάρχουν στην περιοχή εγκαταστάσεις και τα προϊόντα που παράγονται στο Νόμο Αιτ/νίας μεταφέρονται σε άλλες περιοχές όπως στο Ν. Άρτας, για επεξεργασία, τυποποίηση και συσκευασία.

Όλες οι ενέργειες του συνεταιρισμού λαμβάνουν πάντα υπόψη τη σωστή ποιότητα, τυποποίηση και συσκευασία των προϊόντων, στοιχεία απαραίτητα στοιχεία για την επιβίωση των επιχειρήσεων στη διεθνή ανταγωνιστική αγορά.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η καλλιέργεια του σπαραγγιού στην Αιτωλ/νία αποτελεί μια δυναμική παραγωγή πολύ ελπιδοφόρα λόγω της πρώιμης συγκομιδής της, που ευνοείται από τις τοπικές καιρικές συνθήκες και το κατάλληλο έδαφος της καθώς και από το γεγονός ότι η διάρκεια της παραγωγικής περιόδου είναι μεγάλη. Ακόμη προσφέρει ένα σημαντικό εισόδημα στους παραγωγούς ιδιαίτερα υψηλό να συγκριθεί με τα εισοδήματα από άλλες γεωργικές δραστηριότητες.

Ο συνεταιρισμός εκμεταλλευόμενος τα πλεονεκτήματα που προσφέρει η περιοχή της Αιτωλ/νίας έχει αναδειχθεί σε έναν αξιόλογο προμηθευτή της κεντρικής αγοράς του Μονάχου κατά τους μήνες Μάρτιο και Απρίλιο όπου η συγκομιδή της εγχώριας γερμανικής παραγωγής δεν έχει αρχίσει ακόμη αλλά ούτε και στις άλλες ευρωπαϊκές χώρες παραγωγής σπαραγγιών.

Ο συνεταιρισμός λαμβάνοντας υπόψη ότι η ευρωπαϊκή αγορά ζητά την πρόσφορα ενός επώνυμου και ποιοτικού σπαραγγιού, παράγει και εξάγει επώνυμο ποιοτικό προϊόν με το διακριτικό τίτλο “Alfa Spargel” με απώτερο στόχο την καθιέρωση του.

Για την επίτευξη των σκοπών και στόχων του ο Συνεταιρισμός έχει την ικανότητα να αναπτύσσει οποιοσδήποτε δραστηριότητες, με τις οποίες καλύπτει ολόκληρο το φάσμα της παραγωγής, μεταποίησης και εμπορίας του σπαραγγιού.

Η καλλιέργεια του σπαραγγιού στην Αιτωλ/νία βρίσκεται ακόμη στα πρώτα στάδια της παραγωγής της και δεν αντιμετωπίζει ιδιαίτερα προβλήματα όπως στενότητα εδαφών για τυχόν επέκταση της καλλιέργειας αφού το σπαράγγι είναι πολυετής καλλιέργεια με οικονομική ζωή 10-14 ετών ανάλογα με την περιοχή, το έδαφος και την ποικιλία. Οι καλλιεργητές δεν αντιμετωπίζουν προβλήματα όπως εκσυχρονισμού του μηχανολογικού εξοπλισμού, αφού έχουν στην διάθεση του σύγχρονα μηχανήματα .

Το μόνο που ζητούν είναι η βοήθεια και η στήριξη της πολιτείας , στα θέματα όσον αφορά στην βοήθεια των παραγωγών για την ενίσχυση της εγκατάστασης νέων φυτειών μέσα από διάφορα προγράμματα (σχέδια βελτίωσης, δανεισμοί κ.λ.π.).

Συμπερασματικά σημειώνεται ότι ο συνεταιρισμός “Αχελώος” αποτελεί ένα πρότυπο φορέα διακίνησης γεωργικών προϊόντων για τα Ελληνικά δεδομένα και ειδικά για την περιοχή της Αιτωλοακαρνανίας καθότι δραστηριοποιείται σε ένα γεωργικό προϊόν που διατίθεται εξ ολοκλήρου στην Ευρωπαϊκή αγορά με θετικές επιπτώσεις στο εθνικό ισοζύγιο εισαγωγών – εξαγωγών, προωθεί μια δυναμική καλλιέργεια σε αντικατάσταση τη φθίνουσας καλλιέργειας του καπνού .

Ακόμη εφαρμόζει μια στρατηγική που εντάσσει τα μέλη του στη σύγχρονη γεωργία

δηλαδή παραγωγή ανταγωνιστικών προϊόντων, ανεξάρτηση από οικονομικές ενισχύσεις, ολοκληρωμένη διαχείριση της γεωργικής παραγωγής με φιλοπεριβαλλοντικές μέθοδοι παραγωγής και ασφάλεια εργασίας των καλλιεργητών. Τέλος εφαρμόζει σύγχρονες μεθόδους επεξεργασίας και τυποποίησης για την ποιοτική και υγιεινή διασφάλιση των σπαραγγιών για την επιτυχή προώθηση τους στην εσωτερική και εξωτερική αγορά.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

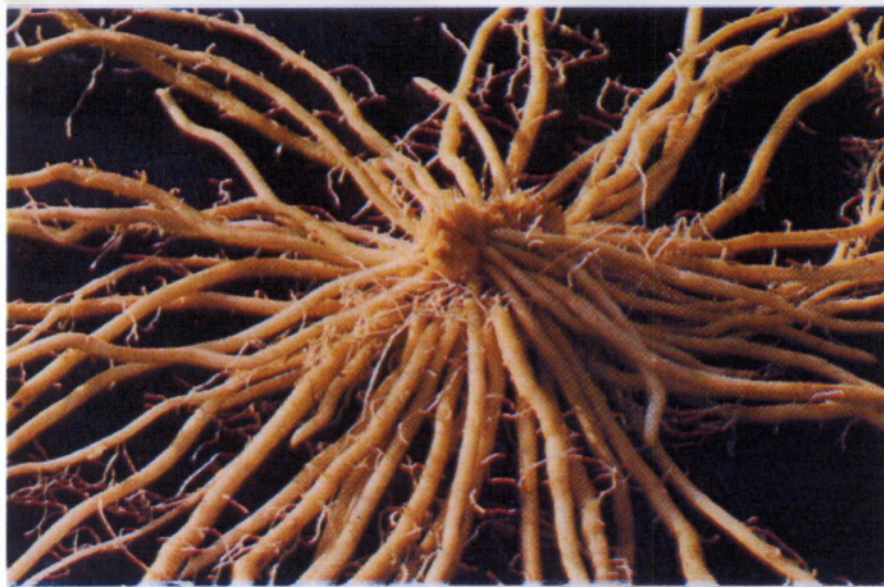
- Αγγίδης Α. (1999) « Το Σπαράγγι » Καλλιέργεια Αξιοποίηση. Εκτύπωση: Μ Τριανταφύλλου κ ΣΙΑ,Θεσ/νικη.
- Αντωνόπουλος Β. (1990) : «Ο Κόσμος Του Σπαραγγιού » Εκδόσεις :BANT ΑΕ,Αθήνα.
- Α.Σ. Αχελώος (2008), Αρχείο Συνεταιρισμού, Αδημοσίευτα Στοιχεία.
- Δασκάλου Γ. (1992): « Αστικοί και γεωργικοί Συνεταιρισμοί» Εκδόσεις :Σύγχρονη Εκδοτική, Αθήνα
- Δημητράκη Κ. (1998): « Λαχανοκομία » Εκδόσεις Αγρότυπος , Αθήνα
- Ελληνική Φυτοπαθολογική Εταιρία (1998):«Οδηγός Αντιμετώπισης Ασθενειών των Φυτών» Εκδόσεις : Σταμούλης, Αθήνα.
- Παναγόπουλος Χ. (2000): «Ασθένειες Κηπευτικών Καλλιεργειών» Εκδόσεις :Σταμούλης, Αθήνα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ



1. ΦΥΤΕΙΑ ΣΠΑΡΑΓΓΙΟΥ



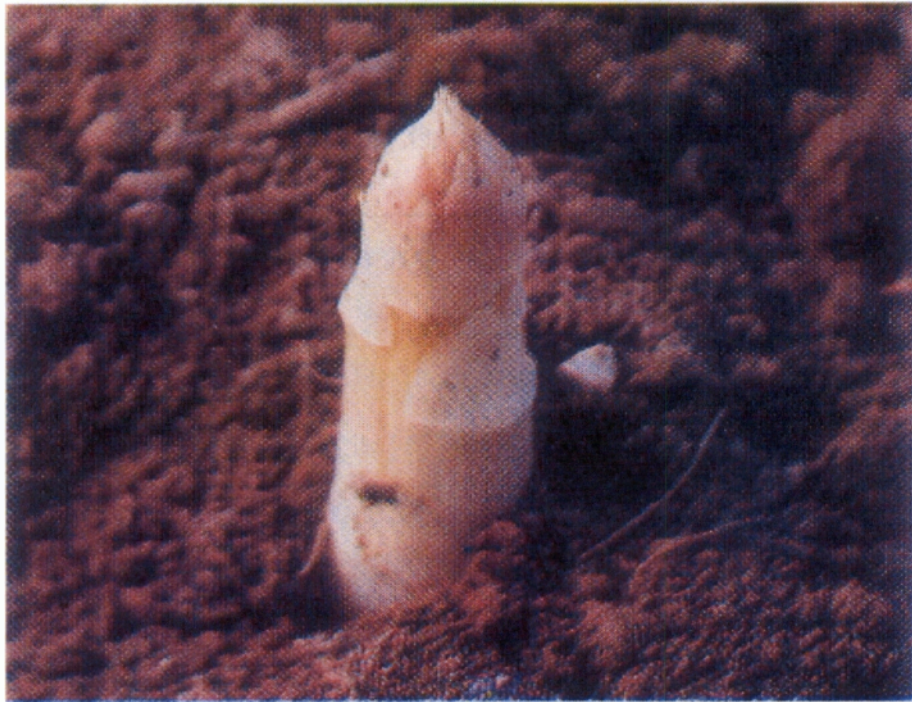
2. ΜΟΣΧΕΥΜΑ



3. ΣΚΕΠΑΣΜΑ- ΣΑΜΑΡΩΜΑ ΦΥΤΕΙΑΣ



4.



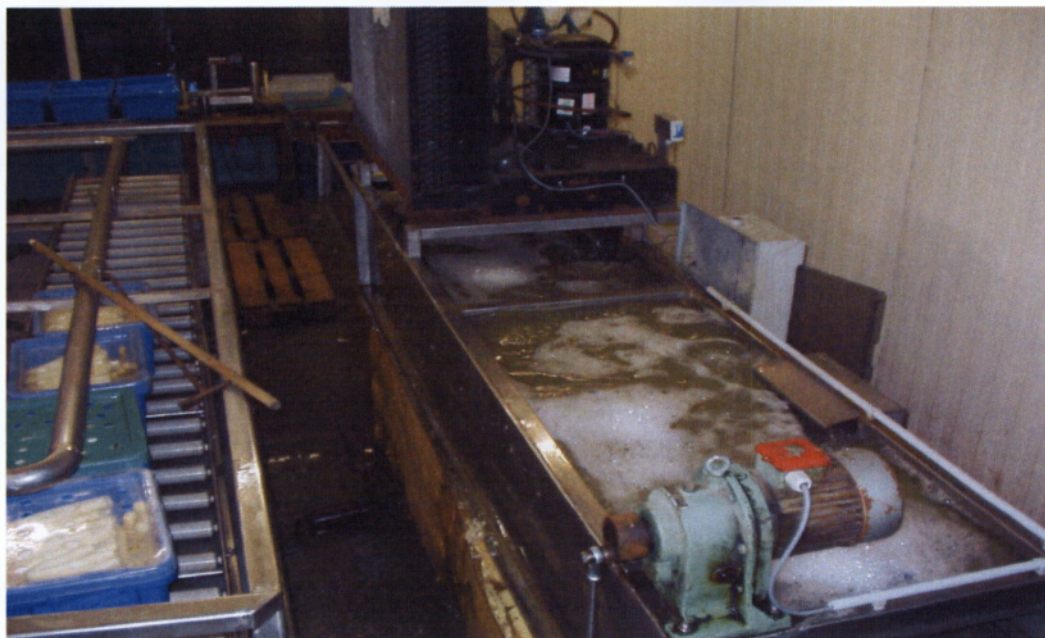
5. ΕΤΟΙΜΟ ΠΡΟΪΟΝ ΓΙΑ ΣΥΓΚΟΜΙΔΗ



6. ΣΥΓΚΟΜΙΔΗ



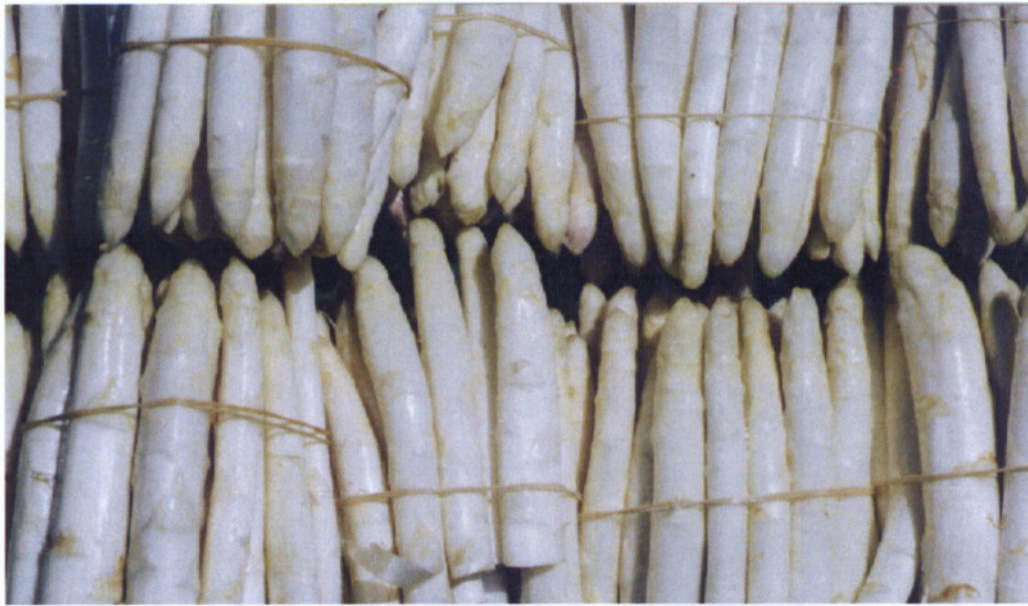
7. ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΜΕΧΡΙ ΤΗΝ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ



8. ΠΛΥΣΙΜΟ ΣΠΑΡΑΓΓΙΟΥ



9. ΣΠΑΡΑΓΓΙ



10.



11. ΤΕΛΙΚΟ ΠΡΟΪΟΝ



12.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ

**ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ
ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ
ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΣΠΑΡΑΓΓΙΟΥ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΛΑΧΑΝΙΚΩΝ
ΝΟΜΟΥ ΑΙΤ/ΝΙΑΣ**

« Ο ΑΧΕΛΩΟΣ »

(Σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2810/2000)

ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ

Του Αγροτικού Συνεταιρισμού παραγωγών σπαραγγιού και λοιπών

λαχανικών Νομού Αιτωλοακαρνανίας

«Ο ΑΧΕΛΩΟΣ»

(Σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2810/2000)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

Σύσταση - Επωνυμία - Έδρα

Συνιστάται Αγροτικός Συνεταιρισμός, που διέπεται από τις διατάξεις του παρόντος Καταστατικού και την νομοθεσία για τις Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις, με την επωνυμία **«ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΣΠΑΡΑΓΓΙΟΥ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΛΑΧΑΝΙΚΩΝ ΝΟΜΟΥ ΑΙΤΩΛΩΝΙΑΣ** με διακριτικό τίτλο **«Ο ΑΧΕΛΩΟΣ»** και έδρα θα έχει τη **Νεάπολη** του Νομού **Αιτωλίας** όπου είναι εγκατεστημένη και η Διοίκησή του.

Για τις συναλλαγές του Συνεταιρισμού με το εξωτερικό θα χρησιμοποιείται η επωνυμία του Συνεταιρισμού με πιστή μετάφραση σε οποιαδήποτε γλώσσα.

Άρθρο 2

Περιφέρεια

Ο Συνεταιρισμός έχει περιφέρεια τη γεωγραφική περιοχή, η οποία ορίζεται από τα διοικητικά όρια της Ελλάδος, όπου δραστηριοποιούνται τα μέλη του.

Άρθρο 3

Σκοπός - Δραστηριότητες

1. Ο Συνεταιρισμός αποσκοπεί, με την ισότιμη συνεργασία και την αμοιβαία βοήθεια των συνεταίρων μελών του στην οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη και προαγωγή τους, μέσω μιας συνιδιοκτητής και δημοκρατικά διοικούμενης επιχείρησης.
2. Για την επίτευξη των σκοπών του ο Συνεταιρισμός αναπτύσσει οποιοσδήποτε δραστηριότητες, με τις οποίες καλύπτει ολόκληρο το φάσμα της παραγωγής, μεταποίησης και εμπορίας των αγροτικών προϊόντων, και ειδικότερα του σπαραγγιού, καταναλωτικών προϊόντων γενικά καθώς και της προμήθειας και εμπορίας γεωργικών εφοδίων και της κατασκευής, προμήθειας και εμπορίας μέσων αγροτικής παραγωγής και της παροχής υπηρεσιών.

Οι δραστηριότητες αυτές ενδεικτικά είναι οι εξής :

- Η ίδρυση και λειτουργία υποκαταστημάτων, παραρτημάτων ή γραφείων στο εσωτερικό και το εξωτερικό.
- Η επεξεργασία, μεταποίηση και εμπορία προϊόντων και ειδικά του σπαραγγιού, μέσω της Ομάδας Παραγωγών.
- Η πρακτόρευση στην περιφέρειά του των ασφαλιστικών εταιριών, των οποίων η πλειονότητα των μετοχών ανήκει σε Συνεταιριστικές Οργανώσεις.
- Η πρακτόρευση στην περιφέρειά του, Οργανισμών ασφάλισης ή αγροτικής παραγωγής και κεφαλαίου.
- Η παροχή τεχνικής βοήθειας στα μέλη.
- Η δημιουργία συνεταιριστικών επιχειρήσεων, για την προμήθεια στα μέλη καταναλωτικών αγαθών.
- Η εκτέλεση εγγειοβελτιωτικών έργων και έργων αγροτικής οδοποιίας.
- Η παρέμβαση και η λήψη κάθε μέτρου προστασίας των αγροτικών προϊόντων των μελών του και τρίτων.
- Η παροχή συνεταιριστικής εκπαίδευσης.
- Η ίδρυση και λειτουργία αγροτουριστικών μονάδων, η ανάπτυξη του οικοτουρισμού, του κοινωνικού τουρισμού και αγροτουριστικών εργασιών.
- Κάθε δραστηριότητα για τη βελτίωση της κοινωνικής και πολιτιστικής κατάστασης των μελών του και του βιοτικού τους επιπέδου.
- Ο Συν/σμός θα φροντίζει για απόκτηση κάθε είδους μηχανικού ή τεχνικού εξοπλισμού και μέσων μεταφοράς είτε για κοινή χρήση είτε για διάθεση στα μέλη του, και ειδικότερα για την αγορά, εγκατάσταση τεχνικών μέσων (διαλογητήρια, τυποποιητές, ψυγεία, μεταφορικά μέσα, κονσερβοποιεία κ.λ.π..)
- Ο Συν/σμός μπορεί να αναλαμβάνει, ύστερα από απόφαση του Δ.Σ., με αποζημίωσή του (προμήθεια), όλες τις εργασίες που προβλέπουν οι οικείες διατάξεις της Εθνικής και Κοινοτικής

Νομοθεσίας, καθώς και εργασιών υπέρ τρίτων (συγκέντρωση-επεξεργασία-τυποποίηση-εξαγωγή προϊόντων που ασχολείται ο Συν/σμός).

3. Απαγορεύεται στο Συνεταιρισμό να χορηγεί χρηματικά δάνεια σε μη μέλη του ή να παρέχει εγγυήσεις υπέρ αυτών.

4. Για την εκπλήρωση των σκοπών του ο Συνεταιρισμός μπορεί :

α) Να μετέχει σε Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών.

β) Να συμπράττει σε κοινές επιχειρήσεις με καταναλωτικούς ή άλλους συνεταιρισμούς, νομικά πρόσωπα του δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα, με κοινωφελείς Οργανισμούς, με επιχειρήσεις Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.), με συνεταιριστικές οργανώσεις άλλων χωρών και με φυσικά ή νομικά πρόσωπα στο πλαίσιο της διακρατικής και διεπαγγελματικής συνεργασίας.

γ) Να συνιστά ή μετέχει σε εταιρίες του Εμπορικού Νόμου ή του Αστικού Κώδικα, που έχουν αντικείμενό τους δραστηριότητα, που εμπίπτει στους σκοπούς του Συνεταιρισμού.

δ) Στον Συν/σμό μπορούν να συγκροτούνται και να λειτουργούν «Ομάδες Παραγωγών» για τα προϊόντα που παράγονται από τα μέλη του συν/σμού όπως σπαράγγι κ.λ.π..

5. Ο Συνεταιρισμός εκπροσωπείται στις Διεπαγγελματικές Οργανώσεις, οι οποίες συνιστώνται σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου 2732/1999 σε εθνικό επίπεδο από την ΠΑΣΕΓΕΣ, ή από άλλη αντιπροσωπευτική Συνεταιριστική Οργάνωση.

Σε περιφερειακό επίπεδο η εκπροσώπηση θα γίνει σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

6. Τα μέλη του Αγροτικού Συνεταιρισμού μπορούν να συνιστούν Κλαδικές Οργανώσεις Παραγωγής Αγροτικού Συνεταιρισμού (ΚΟΠΑΣ) καθώς και Ομάδες Κοινής Εκμετάλλευσης Ο.Κ.Ε., σύμφωνα με το άρθρο 39 του Ν. 2810/2000 .

Άρθρο 4

Χρονική διάρκεια του Συνεταιρισμού

Η χρονική διάρκεια του Συνεταιρισμού είναι απεριόριστη .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Άρθρο 5

Προϋποθέσεις και κωλύματα εγγραφής

1. Μέλη του Αγροτικού Συνεταιρισμού μπορούν να γίνουν φυσικά πρόσωπα , εφόσον πληρούν τις παρακάτω προϋποθέσεις και δεν συντρέχει από τον νόμο περίπτωση αποκλεισμού τους από το Συνεταιρισμό.

Για να γίνει ένα φυσικό πρόσωπο μέλος του Συνεταιρισμού απαιτείται :

α) Να έχει πλήρη ικανότητα για δικαιοπραξία.

β) Να ασχολείται σε οποιονδήποτε κλάδο ή δραστηριότητα της αγροτικής οικονομίας, που εξυπηρετείται από τις δραστηριότητες του Συνεταιρισμού και ιδίως στην παραγωγή σπαραγγιού και λοιπών λαχανικών και να αποδέχεται να χρησιμοποιεί τις υπηρεσίες του Συνεταιρισμού.

2. Δεν μπορεί να γίνει μέλος του Συνεταιρισμού όποιος :

α) Αντιστρατεύεται με οποιονδήποτε τρόπο τα συμφέροντα του Συνεταιρισμού.

β) Τελεί υπό απαγόρευση ή δικαστική αντίληψη ή έχει καταδικαστεί αμετάκλητα για κακούργημα εκ δόλου ή πλημμέλημα, σε βάρος της περιουσίας Αγροτικού Συνεταιρισμού.

3. Μέλη του Αγροτικού Συνεταιρισμού μπορούν να γίνουν νομικά πρόσωπα, που έχουν ως καταστατικό σκοπό τους την άσκηση επιχείρησης αγροτικής παραγωγής, η οποία εξυπηρετείται από τις δραστηριότητες του Συνεταιρισμού και η οποία δεν είναι ανταγωνιστική προς εκείνη του Συνεταιρισμού.

Για να γίνει ένα νομικό πρόσωπο μέλος του Συνεταιρισμού απαιτείται να μη τελεί υπό εκκαθάριση ή σε κατάσταση πτώχευσης .

Άρθρο 6

Όροι εισδοχής

1. Τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, που συγκεντρώνουν τις προϋποθέσεις του προηγούμενου άρθρου, για να εγγραφούν στο Συνεταιρισμό πρέπει να υποβάλουν έγγραφη αίτηση στο Διοικητικό Συμβούλιο του Συνεταιρισμού. Η αίτηση πρέπει να περιλαμβάνει το ονοματεπώνυμο, ή την επωνυμία (εφόσον είναι νομικό πρόσωπο), το πατρώνυμο, το επάγγελμα ή τη δραστηριότητα και την κατοικία, ή την έδρα καθώς και δήλωση του υποψήφιου μέλους ότι αποδέχεται ανεπιφύλακτα τους όρους του καταστατικού, ότι έχει τις προϋποθέσεις του καταστατικού να γίνει μέλος του Συνεταιρισμού και ότι δεν συντρέχουν στο πρόσωπό του κωλύματα, από αυτά που προβλέπονται από το νόμο και τα οποία αποκλείουν την εγγραφή του στο Συνεταιρισμό.
2. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συνεταιρισμού αποφασίζει για την αποδοχή ή όχι της αίτησης μέσα σε χρονικό διάστημα που αυτό θα κρίνει από την υποβολή της. Αποδοχή της αίτησης μετά από τη λήψη απόφασης για σύγκληση Γενικής Συνέλευσης και μέχρι την έναρξη και το τέλος των εργασιών της δεν επιτρέπεται.
3. Η αίτηση και η δήλωση του αιτούντος μέλους φυλάσσονται στο αρχείο του συν/σμού και υπέχουν θέση σύμβασης μεταξύ αυτού και του συν/σμού.

4. Μέλη δεν μπορούν να γίνουν φυσικά ή Νομικά πρόσωπα που διαγράφηκαν από άλλο συν/σμό ή αποχώρησαν από αυτόν, χωρίς να έχουν εκπληρώσει όλες τις υποχρεώσεις τους προς αυτόν.

Άρθρο 7

Απόκτηση της ιδιότητας του μέλους

1. Η συνεταιριστική ιδιότητα αποκτάται από την ημερομηνία της απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου , που δέχεται την αίτηση, που διατάσσει την εγγραφή, εφόσον το ενδιαφερόμενο μέλος έχει καταβάλει τη συνεταιρική του μερίδα, σύμφωνα με το άρθρο 14 του καταστατικού αυτού.
2. Τα ιδρυτικά μέλη αποκτούν την ιδιότητα του μέλους από την καταχώρηση του Καταστατικού στο Βιβλίο Μητρώου Αγροτικών Συνεταιρισμών, που τηρείται στο αρμόδιο Ειρηνοδικείο και την καταβολή της συνεταιρικής τους μερίδας, σύμφωνα με το άρθρο 14 του καταστατικού.
3. Με την απόκτηση της συνεταιριστικής ιδιότητας το μέλος εγγράφεται στο Βιβλίο Μητρώου των Μελών.
4. Οι σχέσεις ανάμεσα στο Συν/σμό και τα μέλη του διέπονται από τις διατάξεις του Ν. 2810/2000 του παρόντος καταστατικού , του εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας που ψηφίζει η Γενική Συνέλευση.

Άρθρο 8

Δικαιώματα Μελών

Τα μέλη του Συνεταιρισμού δικαιούνται :

1. Να συμμετέχουν και ψηφίζουν στις Γενικές Συνελεύσεις του. Για την συμμετοχή των νέων μελών στις αρχαιρεσίες προς εκλογή οργάνων διοίκησης πρέπει να έχει παρέλθει τουλάχιστον ένα έτος από την ημερομηνία απόκτησης της ιδιότητας του μέλους και εφόσον μέχρι την ημερομηνία των αρχαιρεσιών έχουν καταβάλει το ποσό της συν/κής τους μερίδας, που προβλέπεται με το άρθρο 14 του παρόντος καταστατικού.
2. Να εκλέγονται στο Διοικητικό Συμβούλιο και αντιπρόσωποι σε ανωτέρου βαθμού Α.Σ.Ο.

3. Να συνιστούν και να συμμετέχουν στις Ομάδες Παραγωγών του Αγροτικού Συνεταιρισμού και λοιπές μορφές συλλογικής δράσης του Συνεταιρισμού.
4. Να συμμετέχουν στις συγκαλούμενες συσκέψεις, για θέματα του Συνεταιρισμού ή των μελών του.
5. Να συμμετέχουν σε συσκέψεις, σεμινάρια και συνέδρια στο εσωτερικό και εξωτερικό, που υιοθετεί ο Συνεταιρισμός.
6. Να συμμετέχουν στις δραστηριότητες και να συναλλάσσονται με τον συν/σμό και να χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες του και τις εγκαταστάσεις του.

7. Να ζητούν με αίτησή τους στο Διοικητικό Συμβούλιο πληροφορίες σχετικά με την πορεία των υποθέσεων του Συνεταιρισμού. Το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να παρέχει τις σχετικές πληροφορίες στην πρώτη μετά την υποβολή της αίτησης Γενική Συνέλευση των μελών.
8. Να ζητούν με αίτησή τους στο Διοικητικό Συμβούλιο και να παίρνουν αντίγραφα των πρακτικών της Γενικής Συνέλευσης, του Ισολογισμού και του Λογαριασμού κερδών και ζημιών. Τα αντίγραφα αυτά χορηγούνται στο μέλος μέσα σε προθεσμία ενός μηνός το αργότερο από την υποβολή της αίτησης και εφόσον ο ενδιαφερόμενος καταβάλει την σχετική δαπάνη.
9. Να λαμβάνουν, με αίτησή τους στο Διοικητικό Συμβούλιο, γνώση του περιεχομένου των ατομικών τους λογαριασμών και των αποφάσεων του Συνεταιρισμού.
Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί με αιτιολογημένη απόφασή του να αρνηθεί τη γνωστοποίηση του περιεχομένου των αποφάσεων, για τις εμπορικές δραστηριότητες του Συνεταιρισμού, αν από τη γνωστοποίησή τους πιθανολογείται βλάβη των συμφερόντων του Συνεταιρισμού.
Στην περίπτωση αυτή το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να φέρει το θέμα για την λήψη οριστικής απόφασης στην πρώτη Γενική Συνέλευση των μελών.
10. Να συμμετέχουν στη διανομή των πλεονασμάτων της διαχειριστικής χρήσης και στο προϊόν της εκκαθάρισης, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος καταστατικού και με τις αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης.

Άρθρο 9

Υποχρεώσεις Μελών

1. Οι συνεταίροι υποχρεούνται να παραμείνουν μέλη του Συνεταιρισμού τουλάχιστον όσο θα είναι σε παραγωγική διαδικασία τα προϊόντα τα οποία το μέλος διακινεί μέσω του συν/σμού και αναλαμβάνουν την υποχρέωση εγγραφής στην Ομάδα Παραγωγών του

Συνεταιρισμού για την ελάχιστη χρονική περίοδο, που απαιτούν οι κοινοτικοί κανονισμοί. Κάθε μέλος του Συνεταιρισμού κοινοποιεί την τυχόν αποχώρησή του γραπτός έξι (6) μήνες πριν την αποχώρησή του.

2. Τα μέλη του Συνεταιρισμού οφείλουν και δεσμεύονται :

- α) Να συμμορφώνονται πιστά με τις διατάξεις του καταστατικού του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας του Συνεταιρισμού της Ομάδας Παραγωγών, τις αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης και τις αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου του Συνεταιρισμού.
- β) Να συμμετέχουν ενεργά και να συνεργάζονται στη λειτουργία και στις δραστηριότητες του Συνεταιρισμού, να υπερασπίζονται και να εξυπηρετούν τα συμφέροντα του Συνεταιρισμού και να μη προβαίνουν σε πράξεις που μπορούν να βλάψουν τα συμφέροντά του ή τα συμφέροντα των συνεταίρων, ως μελών του Συνεταιρισμού.
- γ) Να εκπληρώνουν όλες τις υποχρεώσεις που ορίζονται από το νόμο, τις διατάξεις του καταστατικού αυτού και τους κανονισμούς του Συνεταιρισμού-Ομάδας Παραγωγών.
- δ) Να μη ανταγωνίζονται το Συνεταιρισμό, στον οποίο είναι μέλη.
- ε) Να παραδίδουν στο Συνεταιρισμό, σύμφωνα με τις ειδικότερες προβλέψεις του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας, την παραγωγή τους, που προορίζεται για το εμπόριο, των προϊόντων, για τα οποία η Γενική Συνέλευση αποφάσισε την κοινή εμπορία ύστερα από μεταποίηση ή όχι.
- στ) Να δηλώνουν στο Συνεταιρισμό μέσα σε προθεσμίες, που καθορίζει το Διοικητικό Συμβούλιο με απόφασή του, την παραγωγή που προορίζεται για πώληση των προϊόντων, της οποίας τη συγκέντρωση έχει αποφασίσει η Γενική Συνέλευση.

ζ) Να εφαρμόζουν τους κανόνες παραγωγής και ποιότητας, που θεσπίζονται για κάθε προϊόν, με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης.

η) Να δέχονται και να διευκολύνουν τα Όργανα του Συνεταιρισμού, που είναι αρμόδια για τον έλεγχο της τήρησης των κανόνων παραγωγής και ποιότητας.

θ) Να τηρούν όλες τις υποχρεώσεις, που επιβάλλονται από το Συνεταιρισμό-Ομάδα Παραγωγών (π.χ. Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας Συνεταιρισμού-Ομάδας Παραγωγών).

ι) Να εμπορεύονται την παραγωγή τους μέσω του Συνεταιρισμού.

4. Συνεταίρος, που αδικαιολόγητα δεν δηλώνει την παραγωγή του έγκαιρα στο Συνεταιρισμό με την επιφύλαξη της παραγράφου 2 του εδαφίου στ' του παρόντος ή κάνει ανακριβή δήλωση και δεν προσκομίζει την παραγωγή του στις εγκαταστάσεις του Συνεταιρισμού ή στο χώρο, που ο Συνεταιρισμός ορίζει ή διαθέτει την παραγωγή του μερικά ή ολικά σε άλλους φορείς χωρίς την έγγραφη συγκατάθεση του Συνεταιρισμού :

α) Υπόκειται στην πληρωμή ποινικής ρήτρας μέχρι ποσοστού 100% επί της αξίας κάθε κιλού προϊόντος, που δεν παραδίδεται. Το ακριβές ποσό της ποινικής ρήτρας προσδιορίζεται από τη Γενική Συνέλευση κατά τη λήψη της σχετικής απόφασης για την κοινή εμπορία του σχετικού προϊόντος, και

β) Μπορεί να διαγραφεί με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, η οποία επιβάλλει ταυτόχρονα και ποινική ρήτρα .

Άρθρο 10

Αποχώρηση Μελών

1. Τα μέλη του Συνεταιρισμού δεν μπορούν να αποχωρήσουν από αυτόν πριν περάσει το χρονικό διάστημα που αναφέρεται στο άρθρο 9 παρ. 1, εκτός εάν συντρέχει σπουδαίος λόγος, κατά τα ανωτέρω.
2. Για την αποχώρηση απαιτείται έγγραφη αίτηση του μέλους προς το Συνεταιρισμό πριν από έξι (6) τουλάχιστον μήνες . Μέχρι τη χρονολογία της αποχώρησης εξακολουθεί το μέλος, που ζήτησε να αποχωρήσει, να έχει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των άλλων μελών και να μετέχει στις Γενικές Συνελεύσεις. Όμως, από την ημέρα υποβολής της αίτησης θεωρείται ότι παραιτήθηκε από τυχόν αξιώματα, που κατείχε σε όργανα του Συνεταιρισμού ή σε ανώτερου βαθμού Αγροτική Συνεταιριστική Οργάνωση, στην οποία μετέχει ο Συνεταιρισμός.
3. Το μέλος που ζήτησε την αποχώρηση από το Συνεταιρισμό μπορεί να την ανακαλέσει με έγγραφη δήλωσή του προς το Συνεταιρισμό μέχρι τη λήξη της παραπάνω προθεσμίας, που η αποχώρησή του γίνεται οριστική. Επανάκτηση των αξιωμάτων που κατείχε αποκλείεται.
4. Ο συνεταίρος υποχρεούται να επανορθώσει κάθε ζημιά του Συνεταιρισμού από την πρόωρη λύση της συνεταιριστικής σχέσης χωρίς σπουδαίο λόγο.

Άρθρο 11

Διαγραφή Μέλους

1. Με αιτιολογημένη απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου διαγράφεται μέλος του Συνεταιρισμού, όταν :
 - α) Δεν έχει πλέον τις προϋποθέσεις εγγραφής.
 - β) Τεθεί υπό απαγόρευση ή δικαστική αντίληψη

γ) Αρνείται χωρίς λόγο την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του απέναντι στο Συνεταιρισμό και δεν εφαρμόζει τις διατάξεις του παρόντος καταστατικού, του νόμου, του εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας και τις αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης.

δ) Ανταγωνίζεται το Συνεταιρισμό, στον οποίο είναι μέλος .

ε) Βλάπτει από πρόθεση τα συμφέροντα του Συνεταιρισμού και ιδίως με την άσκηση κάθε δραστηριότητας, η οποία στρέφεται εναντίον των οικονομικών ή ηθικών συμφερόντων του Συνεταιρισμού .

2. Το Διοικητικό Συμβούλιο πριν από την απόφασή του περί διαγραφής συνταίρου, τάσσει σ' αυτόν δεκαήμερη προθεσμία για παροχή εξηγήσεων και άρση του λόγου διαγραφής, αν συντρέχει τέτοια περίπτωση.

3. Κατά της απόφασης διαγραφής επιτρέπεται προσφυγή του διαγραφέντος στη Γενική Συνέλευση. Τη διαγραφή στη Γενική Συνέλευση εισηγείται το Διοικητικό Συμβούλιο, που υποχρεούται όπως και η Γενική Συνέλευση να ακούσει προηγουμένως το υπό διαγραφή μέλος.

4. Η απώλεια της ιδιότητας του μέλους που διαγράφεται, επέρχεται με την κοινοποίηση της απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου ή της Γενικής Συνέλευσης, εάν ασκηθεί σ' αυτή.

5. Στα μέλη, που διαγράφονται για τους λόγους που αναφέρονται στα εδάφια γ' δ' και ε' της παραγράφου 1 του παρόντος, δεν επιστρέφονται οι υποχρεωτικές μερίδες

Άρθρο 12

1. Σε περίπτωση θανάτου μέλους του Συνεταιρισμού, ο κληρονόμος ή όταν υπάρχουν περισσότεροι κληρονόμοι, αυτός που υποδείχθηκε με έγγραφη συμφωνία του, εφόσον έχει τις προϋποθέσεις του νόμου και του καταστατικού να γίνει μέλος, υπεισέρχεται σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του μέλους που πέθανε.

Η δήλωση-αίτηση του κληρονόμου για τη συνέχιση στο πρόσωπό του της συνεταιριστικής ιδιότητας του μέλους που πέθανε, υποβάλλεται στο Διοικητικό Συμβούλιο του Συνεταιρισμού μέσα σε προθεσμία τεσσάρων (4) μηνών από την ημερομηνία του θανάτου του μέλους.

2. Αν δεν υποδειχθεί, η ονομαστική αξία της μερίδας, όπως τυχόν έχει προσαυξηθεί ή μειωθεί ανάλογα όταν υπάρχει ζημιά, αποδίδεται στους κληρονόμους στο τέλος της διαχειριστικής χρήσης στη διάρκεια της οποίας επήλθε ο θάνατος του μέλους.

Άρθρο 13

Δικαιώματα εξερχόμενων Μελών

1. Ο συνεταίρος, που εξέρχεται από το Συνεταιρισμό, δεν μπορεί να ζητήσει την εκκαθάρισή του, ούτε έχει καμιά απαίτηση ή αξίωση πάνω στην περιουσία του. Δικαιούται μόνο στην επιστροφή της υποχρεωτικής συνεταιρικής του μερίδας ή μερίδων, που καταβλήθηκαν απ' αυτόν, όπως έχουν διαμορφωθεί,
2. Η απόδοση της συνεταιρικής μερίδας και του δικαιώματος από το πλεόνασμα της χρήσης γίνεται μέσα σ' ένα χρόνο από την ημερομηνία που το μέλος, σύμφωνα με το νόμο, έχασε τη συνεταιριστική του ιδιότητα όχι όμως νωρίτερα από έξι μήνες απ' αυτή.
3. Αν μέχρι την οριστική έξοδο του μέλους αποφασισθεί η επιβολή εισφοράς στα μέλη, η απόφαση εφαρμόζεται και σε εκείνους, που έχουν ζητήσει να αποχωρήσουν.
4. Το Διοικητικό Συμβούλιο πάντοτε παίρνει τα κατάλληλα μέτρα για την εξασφάλιση των απαιτήσεων του Συνεταιρισμού έναντι των συνεταίρων, που αποχωρούν ή διαγράφονται καθώς και για την εκπλήρωση όλων των υποχρεώσεών τους απέναντι στο Συνεταιρισμό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΚΗ ΜΕΡΙΔΑ - ΕΥΘΥΝΗ

Άρθρο 14

Συνεταιρική μερίδα

1. Κάθε μέλος συμμετέχει στο Συνεταιρισμό υποχρεωτικά με μια υποχρεωτική συνεταιρική μερίδα και έχει μια ψήφο.
2. Η υποχρεωτική συνεταιρική μερίδα ορίζεται σε επτά χιλιάδες πεντακόσια εξήντα (7560) ευρώ . Η συνεταιρική μερίδα καταβάλλεται σε τρεις (3) σόποσες ετήσιες δόσεις.
3. Η συνεταιρική μερίδα είναι αδιαίρετη και ίση για όλους τους συνεταιίρους.
4. Τα μέλη μπορούν να αποκτήσουν πρόσθετες υποχρεωτικές μερίδες, ανάλογα με το ύψος των συναλλαγών τους με τον Συνεταιρισμό. Ειδικότερα, στο τέλος κάθε λογιστικής χρήσης καταρτίζεται πίνακας των μελών στον οποίο αναγράφεται το ύψος των συναλλαγών κάθε μέλους με τον Συνεταιρισμό και υπολογίζεται ο μέσος όρος. Ο πίνακας αυτός αναρτάται στα γραφεία του Συνεταιρισμού τουλάχιστον ένα μήνα πριν από την ετήσια τακτική Γενική Συνέλευση. Κάθε τρία χρόνια αθροίζονται τα ποσά των συναλλαγών κάθε μέλους και υπολογίζεται ο συνολικός μέσος όρος τριετίας για το σύνολο των μελών του Συνεταιρισμού. Το υψηλότερο ποσό συναλλαγών που πραγματοποιήθηκε από μέλος την τελευταία τριετία διαιρείται με τον αριθμό δύο (2). Το πηλίκο της διαιρέσεως αποτελεί το ύψος της συναλλαγής, την οποία πρέπει να έχει πραγματοποιήσει το μέλος μέσα στην αμέσως προηγούμενη τριετία, για την απόκτηση μιας πρόσθετης υποχρεωτικής μερίδας και (1) μιας ψήφου επιπλέον της πρώτης. Η πραγματοποίηση διπλάσιου ύψους συναλλαγών (το πηλίκον της άνω διαιρέσεως επί (2), παρέχει την δυνατότητα απόκτησης δεύτερης πρόσθετης υποχρεωτικής μερίδας και δεύτερης ψήφου επιπλέον της πρώτης. Σε περίπτωση, που το μέλος πραγματοποιήσει συναλλαγές, που υπερβαίνουν το 50% των ανωτέρω πολλαπλασίων, δύναται να αποκτήσει τις πλησιέστερες προς το επόμενο πολλαπλάσιο μερίδες και ψήφους. Τους όρους καθορισμού των πρόσθετων υποχρεωτικών μερίδων μπορεί να τροποποιεί ή ανακαθορίζει με απόφασή της η Γενική Συνέλευση των μελών.
5. Η αύξηση ή η μείωση του ύψους της συνεταιρικής μερίδας γίνεται με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης.

6. Η μεταβίβαση των συνεταιρικών μερίδων είναι δυνατή μόνο με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Συνεταιρισμού, σε άλλα μέλη του Συνεταιρισμού ή σε πρόσωπο, που έχει τις προϋποθέσεις του άρθρου 5 του παρόντος Καταστατικού.
7. Στην έννοια της συναλλαγής συμπεριλαμβάνονται και οι συναλλαγές που πραγματοποιεί το μέλος του Συν/σμού με την Ένωση που ανήκει ο Συν/σμός. Στην έννοια της συναλλαγής δεν συμπεριλαμβάνονται οι οικονομικές ενισχύσεις, επιδοτήσεις, που προέρχονται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων της Γεωργίας (FEOGA).

Άρθρο 15

Ευθύνη του Συνεταίρου για υποχρεώσεις του Συνεταιρισμού

1. Η ευθύνη των μελών του Συνεταιρισμού για τις υποχρεώσεις του προς τρίτους είναι επικουρική.
2. Η έκταση της ευθύνης αυτής ορίζεται περιορισμένα μέχρι του διπλάσιου του ποσού της υποχρεωτικής μερίδας.
3. Κάθε νέο μέλος ευθύνεται όπως ορίζουν οι προηγούμενες παράγραφοι και για τις υποχρεώσεις του Συνεταιρισμού, που αναλήφθηκαν πριν από την είσοδό του σ' αυτόν.
4. Η επικουρική ευθύνη των συνεταίρων απέναντι στους δανειστές του Συνεταιρισμού γεννάται μόνο εφόσον οι δανειστές δεν ικανοποιηθούν από τα περιουσιακά στοιχεία του Συνεταιρισμού ή των εγγυητών.
5. Οι συνεταίροι ευθύνονται με τον ίδιο παραπάνω τρόπο και μετά την έξοδό τους από τον Συνεταιρισμό για υποχρεώσεις, που δημιουργήθηκαν, όταν ήταν μέλη ή για προηγούμενες υποχρεώσεις, τις οποίες αποδέχθηκαν κατά την εγγραφή τους.
6. Οι αξιώσεις τρίτων από την ευθύνη των μελών του Συνεταιρισμού κατά τις προηγούμενες παραγράφους του παρόντος καταστατικού παραγράφονται μετά παρέλευση πενταετίας από τη λήξη του έτους μέσα στο οποίο γεννήθηκαν.
7. Η ευθύνη των συνεταίρων παύει οπωσδήποτε, όταν περάσει ένας χρόνος από το πέρας της πτώχευσης ή της εκκαθάρισης του Συνεταιρισμού, εκτός αν ασκήθηκε εναντίον τους αγωγή μέσα στο έτος.

8. Δεν απαγγέλλεται προσωπική κράτηση κατά των μελών και των μελών των Οργάνων του Συνεταιρισμού για υποχρεώσεις του Συνεταιρισμού προς τρίτους και προς το Δημόσιο καθώς και για υποχρεώσεις μεταξύ μελών και Συνεταιρισμού.

Άρθρο 16

Υποχρεώσεις των Συνεταίρων προς Τρίτους

1. Οι δανειστές μέλους του Συνεταιρισμού δεν έχουν κανένα δικαίωμα επί της περιουσίας του Συνεταιρισμού ή των πλεονασμάτων χρήσεων ή των συνεταιρικών μερίδων υποχρεωτικών ή προαιρετικών για οφειλές του μέλους προς αυτούς.
2. Δεν υπόκεινται σε κατάσχεση ή στη λήψη ασφαλιστικών μέτρων για οφειλές των συνεταίρων προς τρίτους :
 - Το αντάλλαγμα για τη χρήση των περιουσιακών στοιχείων, που έχουν παραχωρηθεί στο Συνεταιρισμό
 - Τα προϊόντα της παραγωγής των μελών, που παραδόθηκαν στο Συνεταιρισμό για πώληση ή διάθεση στην αγορά αυτούσια ή μετά από μεταποίηση ή επεξεργασία και
 - Το τίμημα των παραπάνω προϊόντων.
3. Δεν επιτρέπεται η κατάσχεση στα χέρια του Συνεταιρισμού ως τρίτου :
 - Χρημάτων, που έχουν ληφθεί από πιστωτικά Ιδρύματα ως δάνειο για λογαριασμό μέλους του ή προορίζονται για δάνειο προς αυτό, έστω και αν τα χρήματα αυτά τηρούνται στους λογαριασμούς του Συνεταιρισμού επί ονόματι του μέλους και
 - Απαιτήσεων για παροχές σε είδος του Συνεταιρισμού προς τα μέλη του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΟΡΓΑΝΑ ΤΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ

Άρθρο 17

Όργανα του Συνεταιρισμού είναι :

- Η Γενική Συνέλευση
- Το Διοικητικό Συμβούλιο

I. ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

Άρθρο 18

Συγκρότηση - Ψήφοι

1. Η Γενική Συνέλευση αποτελεί το ανώτατο Όργανο του Συνεταιρισμού και απαρτίζεται από όλα τα μέλη του, που έχουν εγγραφεί στο μητρώο του και διατηρούν την ιδιότητα του μέλους. Στη Γενική Συνέλευση μετέχουν όλα τα μέλη, που έχουν εκπληρώσει όλες τις ληξιπρόθεσμες οικονομικές τους υποχρεώσεις προς τον Συνεταιρισμό.
2. Τα μέλη μετέχουν στη Γενική Συνέλευση και ενασκούν τα δικαιώματα, που έχουν ως συνεταίροι για τις υποθέσεις του Συνεταιρισμού.
3. Στη Γενική Συνέλευση κάθε μέλος έχει μια ψήφο. Συνεταίρος που έχει πρόσθετες υποχρεωτικές μερίδες μπορεί να διαθέτει περισσότερες της μιας ψήφους και μέχρι τρεις.
4. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου δικαιούνται να μετάσχουν στην ψηφοφορία για τα θέματα της απαλλαγής από την ευθύνη τους, μόνο με τις ψήφους που διαθέτουν τα ίδια.
5. Κάθε μέλος μπορεί να εκχωρήσει δι' εξουσιοδότησεως του το δικαίωμα ψήφου σε άλλο μέλος του συν/σμού.

6. Τα νομικά πρόσωπα συμμετέχουν στην Γενική Συνέλευση του Συνεταιρισμού δια του νομίμου εκπροσώπου τους ή από ειδικά για το σκοπό αυτό εξουσιοδοτημένο πρόσωπο.

Άρθρο 19

Αρμοδιότητες

3. Η Γενική Συνέλευση αποφασίζει για κάθε θέμα, για το οποίο δεν προβλέπεται άλλο αρμόδιο Όργανο.

4. Στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Γενικής Συνέλευσης ανήκουν :

α) Η τροποποίηση του καταστατικού.

β) Η συγχώνευση ή μετατροπή ή παράταση της διάρκειας και η διάλυση του Συνεταιρισμού.

γ) Η εκλογή και η ανάκληση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των αντιπροσώπων σε Συνεταιριστικές Οργανώσεις ανώτερου βαθμού.

δ) Η έγκριση του Ισολογισμού και του Λογαριασμού «Αποτελέσματα Χρήσης», και ο καθορισμός του τρόπου διάθεσης των πλεονασμάτων χρήσης.

ε) Η μεταβολή του ύψους των συνεταιρικών μερίδων.

στ) Η επιβολή εισφοράς στα μέλη του Συνεταιρισμού. Η επιβάρυνση των μελών από τυχόν ζημιές.

- ζ) Η έγκριση του προγράμματος επιχειρηματικής δράσης και ανάπτυξης του Συνεταιρισμού και ο αντίστοιχος προϋπολογισμός.
- η) Η έγκριση του ετήσιου Προϋπολογισμού Εσόδων και Εξόδων.
- θ) Η απαλλαγή από κάθε ευθύνη των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.
- ι) Η ψήφιση Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας και του Κανονισμού Υπηρεσιακής Κατάστασης Προσωπικού.
- ια) Η απόφαση για την αγορά, την ανέγερση, την υποθήκευση, την ανταλλαγή και την πώληση ακινήτων του Συνεταιρισμού, (η έγκριση ίδρυσης, επέκτασης, εκσυγχρονισμού και μίσθωσης βιοτεχνίας ή βιομηχανίας καθώς και η έγκριση για την σύναψη δανείου για τους σκοπούς αυτούς).
- ιβ) Η απόφαση για την επιδίωξη αναγνώρισης του Συνεταιρισμού ως Ομάδας Παραγωγών, για συγκρότηση και λειτουργία από τα μέλη του Συνεταιρισμού Κλαδικών Οργανώσεων Παραγωγής Αγροτικού Συνεταιρισμού (Κ.Ο.Π.Α.Σ.), που αντιστοιχούν στους κλάδους παραγωγής και στα βασικά προϊόντα ή δραστηριότητες του Συνεταιρισμού, και για Ομάδες Κοινής Εκμετάλλευσης (Ο.Κ.Ε.).
- ιγ) Ο ορισμός των ελεγκτών του άρθρου 17 του Ν. 2180/2000 για την επόμενη οικονομική χρήση και ο καθορισμός της αμοιβής τους.
- ιδ) Ο καθορισμός του ανώτατου ποσού και των όρων για τα δάνεια που μπορεί να συνάψει ο Συνεταιρισμός ή να χορηγήσει στα μέλη του.
- ιε) Η απόφαση για συμμετοχή του Συνεταιρισμού σε κοινές επιχειρήσεις, σε νομικά πρόσωπα του δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα, σε κοινωφελείς Οργανισμούς, σε

Επιχειρήσεις Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, σε Συνεταιριστικές Οργανώσεις ανώτερου βαθμού, σε Συνεταιριστικές Εταιρείες, και η αποχώρησή του από αυτές .

ιστ) Η απόφαση για κάθε άλλο θέμα, που ειδικές διατάξεις του νόμου ή του παρόντος καταστατικού ορίζουν αρμόδια τη Γενική Συνέλευση .

5. Η Γενική Συνέλευση μπορεί με απόφασή της να μεταβιβάζει στο Διοικητικό Συμβούλιο την άσκηση των με στοιχεία (ι) και (ια) της προηγούμενης παραγράφου αρμοδιοτήτων.

Άρθρο 20

Σύγκληση

1. Η Γενική Συνέλευση συγκαλείται από το Διοικητικό Συμβούλιο σε τακτική συνεδρίαση μια φορά κάθε χρόνο. Η Συνέλευση πραγματοποιείται πάντοτε στην έδρα του Συνεταιρισμού μέσα σε έξι (6) το πολύ μήνες από την λήξη της χρήσης.

Η πρόσκληση περιέχει τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, τον τόπο και την ημερομηνία πραγματοποίησης και την ώρα έναρξης της συνεδρίασης και γνωστοποιείται στα μέλη του Συνεταιρισμού με την αποστολή της τουλάχιστον δέκα (10) ημέρες πριν από την έναρξη της συνεδρίασης.

Η τοιχοκόλληση της πρόσκλησης στο γραφείο του Συνεταιρισμού ή του Κοινοτικού ή Δημοτικού Καταστήματος αντικαθιστά την παραπάνω γνωστοποίηση της πρόσκλησης στα μέλη. Για την τοιχοκόλληση συντάσσεται πρακτικό, που υπογράφεται από τον Πρόεδρο και το Γραμματέα του Διοικητικού Συμβουλίου του Συνεταιρισμού. Η ημέρα της αποστολής ή τοιχοκόλλησης της πρόσκλησης και της συνεδρίασης της Γενικής Συνέλευσης δεν προσμετρούνται στην παραπάνω προθεσμία των 10 ημερών.

2. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να συγκαλέσει έκτακτη Γενική Συνέλευση του Συνεταιρισμού, όταν συντρέχει θέμα ειδικά προβλεπόμενο από το καταστατικό ή όταν η

έκτακτη σύγκληση επιβάλλεται από το συμφέρον του Συνεταιρισμού κατά την κρίση του Συμβουλίου.

3. Η Γενική Συνέλευση συγκαλείται επίσης σε έκτακτη συνεδρίαση μετά από αίτηση του 1/5 των μελών του Συνεταιρισμού. Η αίτηση υποβάλλεται στο Διοικητικό Συμβούλιο και σ' αυτήν αναφέρονται οι λόγοι της έκτακτης σύγκλησης και τα προς συζήτηση θέματα. Αν το Διοικητικό Συμβούλιο αρνηθεί ή αδρανήσει να συγκαλέσει έκτακτη Γενική Συνέλευση μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από την υποβολή της αίτησης, τα παραπάνω μέλη συγκαλούν απ' ευθείας μόνα τους τη Γενική Συνέλευση.

4. Οι προσκλήσεις της Γενικής Συνέλευσης υπογράφονται :

α) Από τον Πρόεδρο ή τον Αντιπρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου όταν συγκαλείται από το Διοικητικό Συμβούλιο.

β) Από όλους τους συνεταίρους, που υπέγραψαν την αίτηση έκτακτης σύγκλησης της Γενικής Συνέλευσης στην περίπτωση της παραγράφου 3 του άρθρου αυτού.

Άρθρο 21

Απαρτία

1. Η Γενική Συνέλευση βρίσκεται σε απαρτία, εφόσον κατά την έναρξη της συνεδρίασης είναι παρόντα ή αντιπροσωπεύονται μέλη του Συνεταιρισμού με δικαίωμα ψήφου, τα οποία εκπροσωπούν πλέον του μισού (1/2) του όλου αριθμού των ψήφων. Η ύπαρξη της απαρτίας βεβαιώνεται με την ανάγνωση του καταλόγου των μελών του Συνεταιρισμού, που είναι γραμμένα στο Μητρώο του Συνεταιρισμού. Αν δεν επιτευχθεί απαρτία κατά την έναρξη της συνεδρίασης επαναλαμβάνεται η ανάγνωση του καταλόγου, ύστερα από μία ώρα και εφόσον διαπιστωθεί απαρτία, η συνέλευση εισέρχεται στην ημερήσια διάταξη και έγκυρα παίρνει αποφάσεις πάνω στα θέματά της με την πλειοψηφία των σ' αυτήν εκπροσωπούμενων ψήφων, που προβλέπεται για κάθε περίπτωση στο άρθρο 23.

2. Αν στην πρώτη σύγκληση της Γενικής Συνέλευσης δεν υπάρξει απαρτία τότε η Γενική Συνέλευση συνέρχεται χωρίς νέα πρόσκληση στον ίδιο τόπο, την ίδια ημέρα και ώρα της επόμενης εβδομάδας και με τα ίδια θέματα της ημερήσιας διάταξης . Στην

επαναληπτική αυτή συνεδρίαση υπάρχει απαρτία οποιοσδήποτε και αν είναι ο αριθμός των εκπροσωπούμενων σε αυτή ψήφων.

3. Κατ' εξαίρεση αν πρόκειται για αποφάσεις που αφορούν στην :

- μεταβολή του σκοπού του Συνεταιρισμού,
- συγχώνευση με άλλο Συνεταιρισμό
- μετατροπή του Συνεταιρισμού
- διάλυση του Συνεταιρισμού και
- τροποποίηση του Καταστατικού,

η Γενική Συνέλευση βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει εγκύρως, εφόσον στην έναρξη της συνεδρίασης είναι παρόντα ή αντιπροσωπεύονται μέλη του Συνεταιρισμού, που έχουν δικαίωμα ψήφου και εκπροσωπούν τουλάχιστον τα δύο τρίτα (2/3) του όλου αριθμού των ψήφων. Εάν δεν συντελεστεί η απαρτία αυτή η Γενική Συνέλευση συνέρχεται σε επαναληπτική Συνέλευση, σύμφωνα με τη διαδικασία, που ορίζεται στην προηγούμενη παράγραφο, οπότε βρίσκεται σε απαρτία, εφόσον στην έναρξη της συνεδρίασης είναι παρόντα ή αντιπροσωπεύονται μέλη, που έχουν δικαίωμα ψήφου και εκπροσωπούν τουλάχιστον το μισό (1/2) του όλου αριθμού των ψήφων.

Άρθρο 22

Συνεδρίαση – Συζήτηση - Ψηφοφορία

1. Στην έναρξη της συνεδρίασης η Συνέλευση εκλέγει από τα μέλη της Πρόεδρο και Γραμματέα, ως και Εφορευτική Επιτροπή που αποτελείται από τρία (3) τουλάχιστον μέλη. Μέχρι την εκλογή του, καθήκοντα Προέδρου της Συνέλευσης ασκεί ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου ή αν αυτός απουσιάζει ο Αντιπρόεδρος ή το μεγαλύτερης ηλικίας μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, που παρίσταται ή αν δεν παρίσταται κανένα, ένας από τους παλαιότερους συνεταίρους που υποδεικνύεται από την πλειοψηφία των παρόντων.
2. Για τη συζήτηση και τις αποφάσεις που παίρνονται κρατούνται πρακτικά από το Γραμματέα, υπογράφονται από τον Πρόεδρο, το Γραμματέα και τα μέλη της Εφορευτικής Επιτροπής.

3. Η Συνέλευση μπορεί να συζητήσει και να πάρει αποφάσεις μόνο πάνω στα θέματα, που αναγράφονται στην ημερήσια διάταξη και περιέχονται στην πρόσκληση. Ειδικά τα θέματα αναβολής ή διακοπής της Συνέλευσης, σύγκλησης νέας, εκλογής προεδρείου, μεταβολής της σειράς των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης δεν είναι αναγκαίο να αναγράφονται στην ημερήσια διάταξη.
4. Οι ψηφοφορίες στις Γενικές Συνελεύσεις διακρίνονται σε φανερές και μυστικές. Οι φανερές μπορεί να γίνουν με έγερση των μελών ή με ανύψωση των χεριών ή με ονομαστική κλήση, ποτέ όμως με βοή. Οι μυστικές ψηφοφορίες γίνονται πάντοτε με ψηφοδέλτια υπό την εποπτεία και τον έλεγχο της Εφορευτικής Επιτροπής. Τα ψηφοδέλτια θεωρούνται έγκυρα εφόσον είναι ομοιόμορφα και δεν περιλαμβάνουν σημεία ή φράσεις άσχετες με το θέμα, που παραβιάζουν κατά την κρίση της Εφορευτικής Επιτροπής τη μυστικότητα της ψηφοφορίας.
5. Ψηφοφορία, που αφορά σε εκλογή του Διοικητικού Συμβουλίου του Συνεταιρισμού ή αντιπροσώπων του Συνεταιρισμού σε ανωτέρου βαθμού Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις, στις οποίες συμμετέχει ή σε θέματα εμπιστοσύνης προς τη διοίκηση ή απαλλαγή από ευθύνη των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου σε έγκριση Ισολογισμού και Απολογισμού και του Πίνακα Αποτελεσμάτων Χρήσης καθώς και σε προσωπικά θέματα είναι μυστική και γίνεται πάντοτε με ψηφοδέλτιο. Η ψηφοφορία πάνω στα άλλα θέματα είναι φανερή.

Η Εφορευτική Επιτροπή φροντίζει κατά τις ψηφοφορίες να απομακρύνονται από την αίθουσα της ψηφοφορίας πρόσωπα που δεν έχουν δικαίωμα ψήφου. Ειδικά τρίτα πρόσωπα απαγορεύεται να παρευρίσκονται κατά τον χρόνο της αποσφράγισης των ψηφοδελτίων και καταμέτρησης μέχρι και την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων.

Άρθρο 23

Απόφαση

1. Η απόφαση της Γενικής Συνέλευσης πάνω στα θέματα της ημερήσιας διάταξης παίρνεται με την απόλυτη πλειοψηφία των σε αυτήν εκπροσωπούμενων ψήφων. Σε περίπτωση ισοψηφίας η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται και εάν υπάρχει και νέα ισοψηφία η πρόταση απορρίπτεται. Οι αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης είναι υποχρεωτικές για όλα τα μέλη του Συνεταιρισμού, έστω και αν διαφωνούν ή είναι απόντα.

2. Η Γενική Συνέλευση αποφασίζει με αυξημένη πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) των ψήφων, που εκπροσωπούνται σε αυτήν, για τη διάλυση του Συνεταιρισμού, για τη μεταβολή του σκοπού του, για τη συγχώνευσή του με άλλο Συνεταιρισμό, για την μετατροπή του, την τροποποίηση του Καταστατικού και για κάθε άλλο θέμα, όπου το παρόν καταστατικό ή ο νόμος απαιτεί αυξημένη πλειοψηφία.
3. Αν τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου δεν απαλλαγούν από την ευθύνη ή δεν εγκριθεί ο Ισολογισμός, ο Απολογισμός και ο Πίνακας Αποτελεσμάτων Χρήσης, η Γενική Συνέλευση στην ίδια συνεδρίαση, μετά την ανάγνωση της έκθεσης των ελεγκτών, αποφασίζει για την ανάκληση ή μη των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και εκλογή νέου Διοικητικού Συμβουλίου. Αν τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ανακληθούν, η Γενική Συνέλευση στην ίδια συνεδρίαση εκλέγει προσωρινό Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο υποχρεούται μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) ημερών να συγκαλέσει Γενική Συνέλευση των μελών του Συνεταιρισμού με θέμα την εκλογή νέου Διοικητικού Συμβουλίου.
4. Απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, που λήφθηκε κατά παράβαση των διατάξεων του Νόμου ή του Καταστατικού υπόκειται σε ακύρωση. Για την κήρυξη της ακυρότητας εφαρμόζονται οι διατάξεις του Νόμου 2810/2000.

II. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Άρθρο 24

Συγκρότηση - Λειτουργία

1. Η Διοίκηση του Συνεταιρισμού ασκείται από το Διοικητικό Συμβούλιο, που αποτελείται από πέντε (5) μέλη. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση του Συνεταιρισμού. Η διάρκεια της θητείας του Διοικητικού Συμβουλίου είναι τρία (4) χρόνια .
2. Στο Διοικητικό Συμβούλιο συμμετέχει ως επιπλέον μέλος του εκπρόσωπος του προσωπικού του Συνεταιρισμού, αν τρεις (3) μήνες πριν από τις εκλογές των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου ο αριθμός του τακτικού προσωπικού του Συνεταιρισμού είναι μεγαλύτερος από είκοσι (20) άτομα. Για τον υπολογισμό του αριθμού των μελών του

τακτικού προσωπικού δεν λαμβάνονται υπόψη οι εποχιακοί εργάτες ή οι συνδεδεμένοι με σύμβαση έργου ή εργασίας ορισμένου χρόνου με το Συνεταιρισμό, που καλύπτουν ειδικές, έκτακτες, εποχικές ή πρόσκαιρες ανάγκες της Οργάνωσης. Ο εκπρόσωπος του προσωπικού συμμετέχει στο Διοικητικό Συμβούλιο με δικαίωμα ψήφου μόνο σε θέματα προσωπικού, στα οποία δεν συμπεριλαμβάνονται οι με οποιονδήποτε τρόπο προσλήψεις και απολύσεις προσωπικού και τα θέματα, που αφορούν στον Γενικό Διευθυντή.

3. Οι εκλογές για την ανάδειξη των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου διεξάγονται και οι Σύμβουλοι εκλέγονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 30 του παρόντος Καταστατικού.
4. Το Διοικητικό Συμβούλιο μετά την εκλογή του, το αργότερο μέσα σε πέντε (5) ημέρες συνέρχεται και συγκροτείται σε σώμα εκλέγοντας στην πρώτη μετά την εκλογή του συνεδρίαση από τα μέλη του, κατ' απόλυτη πλειοψηφία των συγκροτούντων την απαρτία μελών του, τον Πρόεδρο, τον Αντιπρόεδρο, τον Γραμματέα και τον Ταμία. Την πρωτοβουλία συγκλήσεως έχει ο Σύμβουλος, που πλειοψήφησε. Σε περίπτωση αδικαιολόγητης παραλείψεως η σύγκληση γίνεται από τον αμέσως επόμενο. Η κατανομή αξιωμαίων γίνεται με μυστική ψηφοφορία. Τα ανωτέρω αξιώματα δεν συμπίπτουν στο ίδιο πρόσωπο.
5. Σύμβουλοι που λόγω διαρκούς κωλύματός τους απέχουν από τις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο από πέντε (5) μήνες ή που αδικαιολόγητα δεν προσήλθαν σε πέντε συνεχείς συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου, θεωρούνται ότι παραιτήθηκαν από την ιδιότητα του Συμβούλου.
6. Το Διοικητικό Συμβούλιο συνεδριάζει ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να ορίσει τακτές ημέρες συνεδρίασης. Τότε δεν χρειάζεται προηγούμενη πρόσκληση των μελών του. Συγκαλείται επίσης υποχρεωτικά από τον Πρόεδρο ή τον Αντιπρόεδρο όταν το ζητήσουν δύο (2) τουλάχιστον απ' τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου με έγγραφη αίτηση, η οποία περιέχει το σκοπό και τους λόγους σύγκλησης ως και προτεινόμενη ημερομηνία σύγκλησης. Σε περίπτωση άρνησης ή παράλειψης του Προέδρου ή του Αντιπροέδρου να συγκαλέσουν Διοικητικό Συμβούλιο, σύμφωνα με την αίτηση, το Διοικητικό Συμβούλιο συγκαλείται με πρόσκληση, που υπογράφουν (3) μέλη.
7. Στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου δεν μπορούν να παραβρίσκονται άλλα μέλη του Συνεταιρισμού εκτός από :
 - α) Υπηρεσιακά στελέχη, συνεταιίροι ή εμπειρογνώμονες ή ειδικοί σύμβουλοι που προσκαλούνται από το Διοικητικό Συμβούλιο.

8. Το Διοικητικό Συμβούλιο βρίσκεται σε απαρτία όταν τα παρόντα ή αντιπροσωπευόμενα μέλη είναι περισσότερα από τα απόντα. Κάθε σύμβουλος μπορεί να είναι αντιπρόσωπος ενός μόνον συμβούλου.
9. Οι αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου παίρνονται με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων και αντιπροσωπευόμενων μελών. Απόλυτη πλειοψηφία υπάρχει όταν ο αριθμός των θετικών ψήφων είναι μεγαλύτερος του μισού του αριθμού των ψήφων των παρόντων και αντιπροσωπευόμενων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου .

Άρθρο 25

Αρμοδιότητες

1. Το Διοικητικό Συμβούλιο εκπροσωπεί το Συνεταιρισμό δικαστικά και εξώδικα. Την εκπροσώπησή του αυτή μπορεί να την αναθέτει στον Πρόεδρο ή σε άλλο μέλος του ή στον Γενικό Διευθυντή (Μάνατζερ). Αποφασίζει πάνω σε όλα τα θέματα που αφορούν την διοίκηση, τη διαχείριση της περιουσίας και των υποθέσεών του και γενικά τη λειτουργία του Συνεταιρισμού για την επίτευξη του σκοπού του, μέσα στο πλαίσιο του νόμου, του παρόντος καταστατικού, του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας του Συνεταιρισμού και των αποφάσεων της συνέλευσης των Κ.Ο.Π.Α.Σ. και της Ομάδας Παραγωγών (Ο.Π.).
2. Το Διοικητικό Συμβούλιο :
 - α) Θέτει σε εφαρμογή τις αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης και φροντίζει για την εκτέλεση των αποφάσεων των Κ.Ο.Π.Α.Σ., των Ο.Π., των αποφάσεων της Διεπαγγελματικής Οργάνωσης, στην οποία ανήκει και εποπτεύει την εφαρμογή τους από τα λοιπά Όργανα και τις υπηρεσίες του Συνεταιρισμού.
 - β) Συγκαλεί τις τακτικές και τις έκτακτες Γενικές Συνελεύσεις και καθορίζει τα θέματα που θα συζητηθούν σ' αυτές.

- γ) Καταρτίζει τον Ισολογισμό και τον Απολογισμό του Συνεταιρισμού και συντάσσει πρόγραμμα εργασιών του επόμενου έτους.
- δ) Αποφασίζει για την εγγραφή νέων μελών και τη διαγραφή μελών σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος.
- ε) Αποφασίζει για την αποδοχή καταθέσεων των μελών και την παροχή δανείων σ' αυτά μέσα στα όρια του καταστατικού και των αποφάσεων της Γενικής Συνέλευσης.
- στ) Αποφασίζει για τα τρέχοντα έξοδα της Διοίκησης και λειτουργίας του Συνεταιρισμού και ορίζει το ανώτατο χρηματικό ποσό, που ο ταμίας μπορεί να κρατάει στο ταμείο του για τα έξοδα αυτά.
- ζ) Αποφασίζει για την αγορά μηχανημάτων, εργαλείων, σκευών και λοιπών κινητών περιουσιακών στοιχείων και παντός αγαθού αναλώσιμου ή όχι για τις ανάγκες του Συνεταιρισμού και των μελών του.
- η) Επεξεργάζεται και υποβάλλει για έγκριση στη Γενική Συνέλευση τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του Συνεταιρισμού ως και τον Κανονισμό Καταστάσεως Προσωπικού.
- θ) Προσλαμβάνει και απολύει το υπαλληλικό, υπηρετικό, εργατικό και εργατοτεχνικό προσωπικό του Συνεταιρισμού.
- ι) Ασκή την πειθαρχική εξουσία στο προσωπικό του Συνεταιρισμού κατά τους όρους του Κανονισμού του προσωπικού και του νόμου.
- ια) Προσλαμβάνει τον Γενικό Διευθυντή. Η πρόσληψη γίνεται μετά από προκήρυξη, που δημοσιεύεται στον ημερήσιο Τύπο.

ιβ) Το Διοικητικό Συμβούλιο ορίζει τους εκπροσώπους στις Εταιρίες.

3. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να μεταβιβάζει με ειδική απόφασή του την άσκηση αρμοδιοτήτων του σε στέλεχος ή υπάλληλο του Συνεταιρισμού. Ειδικότερα, το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί με απόφασή του να ορίζει Γενικό Διευθυντή (Μάνατζερ), στον οποίο να αναθέτει με σύμβαση την μερική ή ολική άσκηση εξουσιών και αρμοδιοτήτων του, πλην εκείνων που κατά τον νόμο ή το παρόν καταστατικό απαιτούν συλλογική ενέργεια, καθώς και τη γενική διεύθυνση και διαχείριση των υποθέσεων του Συνεταιρισμού. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου καθορίζονται τα δικαιώματα, οι υποχρεώσεις και οι αρμοδιότητες του Γενικού Διευθυντή.
4. Αν ο Πρόεδρος ή μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου είναι αντίδικοι του Συνεταιρισμού, τον Συνεταιρισμό εκπροσωπεί το, ειδικώς από αυτό, εξουσιοδοτημένο μέλος του, εκτός αν η γενική συνέλευση διορίσει ειδικούς εκπροσώπους.
5. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να συγκροτεί επιτροπές γνωμοδοτικές ή να προσλαμβάνει ειδικούς επιστημονικούς συμβούλους για την επιβοήθηση του έργου του.

6. Άρθρο 26

Αρμοδιότητες Προέδρου

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου έχει τις παρακάτω αρμοδιότητες :

- α) Φροντίζει για την καλή λειτουργία των υπηρεσιών του Συνεταιρισμού.
- β) Πρωθυεί ή πραγματοποιεί τις αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και φροντίζει για την εκτέλεση των εργασιών του Συνεταιρισμού, σύμφωνα με το καταστατικό και τις αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης και ευθύνεται για την ακριβή τήρησή τους.
- γ) Φροντίζει για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του Διοικητικού Συμβουλίου.

- δ) Ενημερώνεται αρμοδίως για την επιχειρηματική πορεία του Συνεταιρισμού.
- ε) Φροντίζει μαζί με τον Ταμία να συνταχθούν οι μηνιαίες καταστάσεις του Ταμείου καθώς και ο Ισολογισμός, ο Λογαριασμός Αποτελεσμάτων του έτους και να υποβληθούν στην κρίση του Διοικητικού Συμβουλίου.
- στ) Συγκαλεί το Διοικητικό Συμβούλιο σε τακτικές και έκτακτες συνεδριάσεις και φροντίζει για την αποστολή των προσκλήσεων για τις Γενικές Συνελεύσεις με την επιφύλαξη της παρ. 7 του άρθρου 24 του παρόντος.
- ζ) Καταρτίζει την ημερήσια διάταξη και προεδρεύει στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου.
- η) Εκθέτει την κατάσταση του Συνεταιρισμού και τη δράση του Διοικητικού Συμβουλίου στην τακτική Γενική Συνέλευση.
- θ) Δίνει προς την Εποπτεύουσα Αρχή και τους Ελεγκτές όλες τις πληροφορίες, που ζητούνται απ' αυτούς.

Άρθρο 27

Ταμίας

1. Ο Ταμίας ενεργεί την ταμειακή εργασία σύμφωνα με το καταστατικό, τον κανονισμό λειτουργίας και τις αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου.

Ειδικότερα έχει τα εξής καθήκοντα :

- α) Ενεργεί κάθε είσπραξη και πληρωμή με βάση την εντολή του Προέδρου ή του εξουσιοδοτημένου απ' αυτόν προσώπου και κάνει τις απαραίτητες εξοφλήσεις κατά τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του Συνεταιρισμού.
- β) Εκτελεί κάθε σχετική προς την υπηρεσία του απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου.
- γ) Φυλάσσει το περιεχόμενο του Ταμείου, τα χρηματογράφα και τα αποδεικτικά έγγραφα.
- δ) Συντάσσει τις μηνιαίες καταστάσεις του Ταμείου και καταρτίζει με το Λογιστή ή το Γραμματέα τον ετήσιο Ισολογισμό.
- ε) Δίνει όλες τις αναγκαίες εξηγήσεις στο Διοικητικό Συμβούλιο.
- στ) Καταθέτει σε λογαριασμό καταθέσεων του Συνεταιρισμού κάθε ποσό που υπερβαίνει τις τρέχουσες ανάγκες του Συνεταιρισμού στο Υποκατάστημα Τράπεζας, με την οποία συναλλάσσεται ο Συνεταιρισμός.

2. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου μπορεί τα καθήκοντα του Ταμία να ανατεθούν σε υπάλληλο του Συνεταιρισμού ή στον Διευθυντή.

Άρθρο 28

Ευθύνη-Αποζημίωση μελών Διοικητικού Συμβουλίου

1. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ευθύνονται σύμμετρα για κάθε ζημιά που προκάλεσαν με υπαιτιότητά τους στο Συνεταιρισμό.

2. Οι αξιώσεις του Συνεταιρισμού παραγράφονται μετά από τρία (3) έτη από την τέλεση της πράξης, εκτός αν πρόκειται για ζημιά από δόλο, οπότε παραγράφονται μετά από δέκα (10) έτη.
3. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου μπορούν να απασχολούνται με τις υποθέσεις του Συνεταιρισμού. Στην περίπτωση αυτή το Διοικητικό Συμβούλιο με ειδική απόφασή του καθορίζει το είδος της απασχόλησης, την χρονική διάρκεια, τον τόπο παροχής καθώς και αποζημίωση για την απασχόληση του μέλους. Το ύψος των αποζημιώσεων αυτών καθορίζεται από την Γενική Συνέλευση των μελών κατόπιν εισηγήσεως του Διοικητικού Συμβουλίου.
4. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να καθορίζει έξοδα κίνησης και παράστασης για την συμμετοχή των μελών του στις συνεδριάσεις του. Το ύψος των εξόδων κίνησης και παράστασης καθορίζει η Γενική Συνέλευση των μελών μετά από εισήγηση του Διοικητικού Συμβουλίου.

Άρθρο 29

Αντιπρόσωποι

1. Από την Γενική Συνέλευση του Συνεταιρισμού εκλέγονται οι αντιπρόσωποι στις ανώτερου βαθμού συνεταιριστικές οργανώσεις, στις οποίες μετέχει ο Συνεταιρισμός. Ο αριθμός των αντιπροσώπων και ο αριθμός των ψήφων κάθε αντιπροσώπου καθορίζεται από τα καταστατικά των εν λόγω Οργανώσεων.
2. Σε κάθε περίπτωση οι αντιπρόσωποι ακολουθούν τη θητεία του Διοικητικού Συμβουλίου του Συνεταιρισμού τους. Αντιπρόσωπος που έχει εκλεγεί μέλος Διοικητικού Συμβουλίου Αγροτικής Συνεταιριστικής Οργάνωσης ανωτέρου βαθμού ή της ΠΑΣΕΓΕΣ, ασκεί τα καθήκοντά του μέχρι τη λήξη της θητείας του Οργάνου στο οποίο είναι μέλος, πλην αν συντρέξουν οι προϋποθέσεις αυτοδικαίας έκπτωσης.

Άρθρο 30

Αρχαιρεσίες

1. Τις εκλογές για την ανάδειξη του Διοικητικού Συμβουλίου και των αντιπροσώπων του Συνεταιρισμού διενεργεί Εφορευτική Επιτροπή, η οποία εκλέγεται από τη Γενική Συνέλευση των μελών και αποτελείται από τρία (3) τουλάχιστον μέλη.
2. Οι εκλογές διεξάγονται με μυστική ψηφοφορία και με ενιαίο ψηφοδέλτιο. Στο ψηφοδέλτιο αναγράφονται με αλφαβητική σειρά τα ονοματεπώνυμα των υποψηφίων για το Διοικητικό Συμβούλιο και των υποψηφίων για τους αντιπροσώπους. Η δήλωση υποψηφιότητας κατατίθεται εγγράφως στα γραφεία του Συνεταιρισμού τρεις (3) ημέρες πριν την ημέρα των εκλογών.
3. Ο αριθμός των σταυρών προτίμησης δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερος του μισού (1/2) του όλου αριθμού των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου. Στην περίπτωση, που προκύπτει κλάσμα, ισχύει ο αμέσως επόμενος ακέραιος αριθμός. Ψηφοδέλτια, που περιέχουν αριθμό σταυρών προτίμησης μεγαλύτερο από τον οριζόμενο από το καταστατικό ή χωρίς σταυρό είναι άκυρα.
4. Εκλεγέντες θεωρούνται αυτοί, που συγκέντρωσαν τις περισσότερες ψήφους. Αν υπάρχει ισοψηφία γίνεται κλήρωση. Όσοι δεν εκλεγούν θεωρούνται επιλαχόντες κατά τη σειρά του αριθμού των ψήφων που έλαβαν. Οι επιλαχόντες καταλαμβάνουν κενούμενες θέσεις τακτικών μελών μέχρι τη λήξη της θητείας τους.
5. Τα μέλη της Εφορευτικής Επιτροπής κωλύονται να εκθέσουν υποψηφιότητα για το αξίωμα μέλους Διοικητικού Συμβουλίου ή αντιπροσώπου. Η Εφορευτική Επιτροπή μεριμνά για την διεξαγωγή των εκλογών. Το έργο της αρχίζει από την ανακήρυξη των υποψηφίων για τα διάφορα αξιώματα μετά την προηγούμενη διαπίστωση των σχετικών προϋποθέσεων, που προβλέπει το καταστατικό και ο νόμος. Βασικό έργο της Εφορευτικής Επιτροπής είναι η διαπίστωση στο πρόσωπο των ψηφοφόρων του δικαιώματος του εκλέγειν.

Η Εφορευτική Επιτροπή φροντίζει για την έναρξη των εκλογών στον προγραμματισμένο χώρο και χρόνο, για την αδιάβλητη και ασφαλή διεξαγωγή τους, τη διαπίστωση του αποτελέσματος της ψηφοφορίας και στο τέλος την ανακήρυξη των εκλεγέντων.

Κατά την πορεία των εκλογών κρίνει τις τυχόν υποβαλλόμενες ενστάσεις ή άλλες διαφωνίες, που ανακύπτουν.

Στο τέλος της διαδικασίας συντάσσει πρακτικό, το οποίο υπογράφεται από όλα τα μέλη. Το σύνολο του εκλογικού υλικού η Εφορευτική Επιτροπή παραδίδει με πρακτικό στο Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο εκλέγεται.

6. Ανάκληση και ανακατανομή αξιωμάτων των μελών του Δ.Σ. γίνεται κατόπιν αποφάσεως των 2/3 του συνόλου των μελών του .
Όταν προκύπτει κλάσμα ισχύει ο αμέσως επόμενος ακέραιος αριθμός.

7. Αν κενωθεί η θέση μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου και δεν υπάρχουν επιλαχόντα μέλη, το Διοικητικό Συμβούλιο, με απόφαση των λοιπών μελών του, συμπληρώνει τη κενή θέση εκλέγοντας σε αυτήν μέλος του Συνεταιρισμού.

Τα ως άνω οριζόμενα μέλη διατηρούν την ιδιότητά τους αυτή μέχρι τη σύγκληση της πρώτης τακτικής ή έκτακτης Γενικής Συνέλευσης, η οποία επικυρώνει την εκλογή τους, ή , σε αντίθετη περίπτωση, εκλέγει νέα μέλη.

Σε περίπτωση παραίτησης της πλειοψηφίας ή του συνόλου των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου διενεργούνται αρχαιρεσίες.

8. Δεν μπορεί να εκλεγεί μέλος στα όργανα διοίκησης της συνεταιριστικής οργάνωσης όποιος καταδικάσθηκε με τελεσίδικη απόφαση σε οποιαδήποτε ποινή για κλοπή , απάτη, υπεξαίρεση (κοινή ή στην Υπηρεσία), εκβίαση, πλαστογραφία, ψευδορκία, απιστία, δωροδοκία, παράβαση καθήκοντος, υπαρπαγή ψευδούς βεβαίωσης, υπεξαγωγής εγγράφου, λαθρεμπορία και εμπορία ναρκωτικών .
Εάν κατά τη διάρκεια της θητείας του οργάνου διαπιστωθεί για μέλος του η ύπαρξη οποιουδήποτε από τα κωλύματα, που προαναφέρθηκαν, το μέλος αυτό εκπίπτει αυτοδικαίως από μέλος του οργάνου, οπότε εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 4 εδάφιο β και 7 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 31

Ειδικές διατάξεις για τα Όργανα Διοίκησης

1. Εισηγητής των θεμάτων στο Διοικητικό Συμβούλιο είναι ο Πρόεδρος του Συνεταιρισμού ή ο νόμιμος αναπληρωτής του ή άλλος σύμβουλος ή ο Γενικός Διευθυντής ή υπάλληλος του Συνεταιρισμού, που ορίζεται από τον Πρόεδρο ή τον Γενικό Διευθυντή.
2. Χρέη υπηρεσιακού γραμματέα σ' όλα τα συλλογικά όργανα Διοίκησης εκτελεί υπάλληλος του Συνεταιρισμού, που ορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο.
3. Οι συζητήσεις και οι αποφάσεις, που παίρνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο καταχωρούνται σε ειδικά βιβλία πρακτικών συνεδριάσεων, που τηρούνται για το καθένα χωριστά. Τα πρακτικά κάθε συνεδρίασης υπογράφονται από τα μέλη που ήσαν παρόντα σ' αυτή.
4. Τα βιβλία των πρακτικών, προτού να χρησιμοποιηθούν, θεωρούνται στην τελευταία τους σελίδα από την αρμόδια Δ.Ο.Υ.
5. Αντίγραφα ή αποσπάσματα πρακτικών του Διοικητικού Συμβουλίου επικυρώνονται από τον κατά το χρόνο της έκδοσής τους Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου ή το νόμιμο αναπληρωτή του.
6. Τα αναπληρωματικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και των αντιπροσώπων παίρνουν τη θέση των τακτικών μελών σε περίπτωση θανάτου, ανάκλησης, παραίτησης, αποχής των τακτικών μελών από την άσκηση των καθηκόντων τους ή έκπωσής τους σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου και του παρόντος καταστατικού. Σε κάθε περίπτωση τα αναπληρωματικά μέλη συνεχίζουν τη θητεία των μελών που αντικαταστάθηκαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ

Άρθρο 32

Εργασίες Συνεταιρισμού

1. Ο Συνεταιρισμός για την πραγματοποίηση του σκοπού του αναπτύσσει οποιαδήποτε δραστηριότητα, που προβλέπεται από το παρόν καταστατικό και κάθε άλλη, που θα αποφασίσει η Γενική Συνέλευση, σύμφωνα με το Καταστατικό και μέσα στα όρια του νόμου.
2. Η Γενική Συνέλευση εκδίδει εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του Συνεταιρισμού, ο οποίος καθορίζει ενδεικτικά :
 - α) Τους όρους λειτουργίας του Συνεταιρισμού.
 - β) Τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συνεταίρων ως προς τη χρήση των εγκαταστάσεων μηχανημάτων και των υπηρεσιών του Συνεταιρισμού.
 - γ) Ότι κάθε μέλος θα υποβάλλει δήλωση καλλιέργειας σχετικά με την καλλιεργούμενη έκταση και τον προβλεπόμενο όγκο παραγωγής κατά ποικιλία.
 - δ) Τον τρόπο διάθεσης των προϊόντων, τις ποικιλίες που πρόκειται να καλλιεργηθούν ή να απομακρυνθούν καθώς και τις μεθόδους καλλιέργειας.
 - ε) Κριτήρια ποιότητας και μεγέθους ανάλογα με τον προορισμό των προϊόντων.
 - στ) Τις κυρώσεις για αθέτηση των υποχρεώσεων των συνεταίρων και τη διαδικασία επιβολής τους, και

ζ) Τις λεπτομέρειες της τήρησης των λογαριασμών στην περίπτωση αναγνώρισης του Συνεταιρισμού, ως Ομάδας Παραγωγών.

3. Οι παραπάνω κανονισμοί μπορεί να περιλάβουν διατάξεις, που να υποχρεώνουν τα μέλη στην εφαρμογή κοινών κανόνων στην παραγωγή και στην εμπορία των προϊόντων τους, στην τοποθέτηση στην αγορά ολόκληρης ή μέρους της παραγωγής τους και κάθε άλλη διάταξη που θα χρειάζεται, για την αναγνώριση του Συνεταιρισμού ως Ομάδας Παραγωγών ή των Κ.Ο.Π.Α.Σ. ως Ομάδων Παραγωγών και γενικά για την εφαρμογή των κανονισμών της Ε.Ε.
4. Ο Συνεταιρισμός διεξάγει τις εργασίες του με δικές του υπηρεσίες. Μπορεί όμως να χρησιμοποιήσει τις υπηρεσίες άλλων Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων ή και τρίτων. Το Διοικητικό Συμβούλιο στις περιπτώσεις αυτές ορίζει την αποζημίωση ή την αμοιβή για τη χρησιμοποίησή τους αυτή στη διεξαγωγή των εργασιών του Συνεταιρισμού.
5. Ο Συνεταιρισμός μπορεί με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου να επεκτείνει τις εργασίες του και γενικά να παρέχει αγαθά και υπηρεσίες που παρέχονται στα μέλη του και προς πρόσωπα που δεν είναι μέλη του Συνεταιρισμού, με τους όρους που το ίδιο το Διοικητικό Συμβούλιο θα καθορίζει. Σε καμιά όμως περίπτωση οι όροι αυτοί δεν μπορεί να είναι ευνοϊκότεροι από τους όρους που ισχύουν για τα μέλη του.
6. Τρίτοι, που χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες του Συνεταιρισμού δεν έχουν κανένα δικαίωμα πάνω στα αποτελέσματα της χρήσης.
7. Ο Συνεταιρισμός ανεξάρτητα προς την παροχή των υπηρεσιών του προς μη μέλη, που προβλέπει η προηγούμενη διάταξη της παρ. 5 του παρόντος άρθρου, μπορεί με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου να παρέχει γενικά τις υπηρεσίες του και να αναλαμβάνει την ενέργεια εργασιών για λογαριασμό του Δημοσίου, ή και κάθε άλλου

νομικού προσώπου δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένων και των Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων και Εταιρειών τους κάθε μορφής, με αμοιβή.

Επίσης, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου μπορεί να αναπτύσσει ορισμένες δραστηριότητες σχετιζόμενες με την εφαρμογή της γεωργικής και κοινωνικής πολιτικής του κράτους ή και των κανονισμών της Ε.Ε. με αμοιβή, εφόσον ήθελαν ανατεθεί σ' αυτόν.

- 8. Η διαχείριση προϊόντων ή υπηρεσιών εκ μέρους του Συνεταιρισμού μπορεί να γίνεται είτε εξ ονόματος και για λογαριασμό του Συνεταιρισμού με προκαθορισμένους όρους για τα μέλη.**

Άρθρο 33

Κανόνες παραγωγής και εμπορίας

1. Οι παραγωγοί, μέλη του Συνεταιρισμού υποβάλλουν δηλώσεις σχετικά με την καλλιεργούμενη έκταση, τον προβλεπόμενο όγκο παραγωγής καθώς και τις ποσότητες που έχουν πράγματι συγκομισθεί.
2. Ο Συνεταιρισμός παραλαμβάνει τα προϊόντα, που προσκομίζονται από τα μέλη, αφού προηγηθεί έλεγχος από τα αρμόδια όργανά του της ποιότητας, της καλής κατάστασης κτλ. των προϊόντων, ώστε αυτά να είναι κατάλληλα για την κατά προορισμό χρήση τους.
3. Ο Συνεταιρισμός θεσπίζει ελάχιστα κριτήρια ποιότητας, μεγέθους, συσκευασίας, παρουσίασης και σήμανσης, ανάλογα με τον προορισμό των προϊόντων.
4. Ο Συνεταιρισμός βοηθά τα μέλη του με σκοπό την ορθή εφαρμογή των κανόνων που επιβάλλει.

Άρθρο 34

Εδικοί όροι ορισμένων εργασιών

1. Προμήθειες αναγκαιούντων ειδών.

α) Ο Συνεταιρισμός προμηθεύεται και διαθέτει στα μέλη του πρώτες ύλες, και κάθε είδους παραγωγικά εφόδια ή καταναλωτικά αγαθά, χρήσιμα για τις ανάγκες των εκμεταλλεύσεων ή της οικιακής οικονομίας τους.

β) Τα είδη αυτά μπορεί ο Συνεταιρισμός να τα διαθέτει και προς πρόσωπα, που δεν είναι μέλη του Συνεταιρισμού, με όρους που καθορίζει το Διοικητικό Συμβούλιο.

2. Δάνεια προς το Συνεταιρισμό.

Τα δάνεια, που χορηγούνται στο Συνεταιρισμό, για διάφορους γεωργικούς σκοπούς, συνάπτονται από το Διοικητικό Συμβούλιο μέσα στα όρια, που έχει θέσει η Γενική Συνέλευση, ανάλογα με τις ανάγκες του Συνεταιρισμού. Τα δάνεια αυτά παρακολουθούνται σε ειδικούς λογαριασμούς και δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την διενέργεια άλλων εργασιών ή για άλλους σκοπούς εκτός εκείνων για τους οποίους χορηγούνται.

3. Δάνεια προς συνεταίρους

α) Δάνεια χορηγούνται μόνο σε συνεταίρους και με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, που καθορίζει και τους βασικούς όρους του δανείου.

- β) Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να εξουσιοδοτήσει τον Πρόεδρο αυτού να εγκρίνει τη χορήγηση δανείων, που δεν υπερβαίνουν ορισμένο ποσό για κάθε συνεταίρο, με την επιφύλαξη της μεταγενέστερης έγκρισης απ' αυτό.
- γ) Ο τόκος των δανείων που μπορεί να συνάψει ο Συνεταιρισμός ή να χορηγήσει στα μέλη του, ορίζεται πάντοτε μέσα στα όρια που αποφασίζει η Γενική Συνέλευση. Οι εγγυητές όπου χρειάζονται, πρέπει να είναι συνεταίροι.
- δ) Τα δάνεια χορηγούνται κατά κανόνα για παραγωγικούς σκοπούς και χρησιμοποιούνται στη γεωργική εκμετάλλευση του δανειοδοτούμενου συνεταίρου. Δάνεια για καταναλωτικές ανάγκες χορηγούνται μόνο με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, η οποία κάθε χρόνο ορίζει γενικά το ύψος που μπορεί να φθάσουν τα δάνεια αυτά. Επίσης, μπορεί να χορηγείται στα μέλη πίστωση για εφοδιασμό τους με καταναλωτικά και λοιπά αγαθά από τα πρατήρια του Συνεταιρισμού ή της Ένωσης Συνεταιρισμών, στην οποία ανήκει ο Συνεταιρισμός.

4. Καταθέσεις.

- α) Ο Συνεταιρισμός δέχεται καταθέσεις από συνεταίρους. Το ανώτατο και κατώτατο όριο καταθέσεων γενικά και για κάθε μέλος χωριστά, η προθεσμία ανάληψής τους και ο τόκος καθορίζονται από τη Γενική Συνέλευση.
- β) Ο τοκισμός των καταθέσεων αρχίζει από την επόμενη ημέρα της κατάθεσης, ο δε υπολογισμός του τόκου γίνεται στο τέλος του λογιστικού έτους, εκτός αν η Γενική Συνέλευση αποφασίσει τον υπολογισμό του τόκου κάθε εξάμηνο.
- γ) Η ανάληψη των καταθέσεων γίνεται ύστερα από προειδοποίηση των καταθετών προ ορισμένου χρόνου, που ορίζεται από τη Γενική Συνέλευση, ανάλογα με το ποσό των

αποσυρόμενων χρημάτων,. Πριν από την προθεσμία αυτή έχει δικαίωμα το Διοικητικό Συμβούλιο να ειδοποιήσει τους καταθέτες να αποσύρουν τις καταθέσεις τους. Η πρόσκληση γίνεται προσωπικά στον καθένα. Μετά την παρέλευση της προθεσμίας, οι καταθέσεις αυτές παύουν να τοκίζονται.

δ) Σε κάθε καταθέτη δίνεται από το Συνεταιρισμό παραστατικό καταθέσεων ονομαστικά, στο οποίο αναγράφονται οι σχετικές πράξεις καταθέσεων ή αναλήψεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

ΕΛΕΓΧΟΣ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Άρθρο 35

Έλεγχος

1. Ο διαχειριστικός, λογιστικός και οικονομικός έλεγχος στο Συνεταιρισμό ασκείται σύμφωνα με το άρθρο 17 του Ν. 2810/2000.
2. Οι ελεγκτές και ισάριθμοι αναπληρωτές τους ορίζονται από την προηγούμενη τακτική Γενική Συνέλευση του Συνεταιρισμού. Η αμοιβή των ελεγκτών καθορίζεται με την απόφαση ορισμού τους. Οι ελεγκτές μπορούν να επαναδιορίζονται, όχι όμως για περισσότερες από πέντε (5) συνεχείς χρήσεις και υποχρεούνται να υποβάλλουν το πόρισμα του ελέγχου στο Διοικητικό Συμβούλιο του Συνεταιρισμού και στην εποπτεύουσα αρχή, το αργότερο είκοσι (20) ημέρες πριν από τη Γενική Συνέλευση.
3. Οι ελεγκτές υποβάλλουν το πόρισμα του ελέγχου στο Διοικητικό Συμβούλιο του Συνεταιρισμού, το οποίο υποχρεούται να το ανακοινώσει στην πρώτη μετά τον έλεγχο Γενική Συνέλευση των μελών της. Αντίγραφο του πορίσματος υποβάλλουν οι ελεγκτές στην εποπτεύουσα αρχή. Το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να καλεί εγγράφως τον ελεγκτή πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη συνεδρίαση της Γενικής Συνέλευσης

για να παρίσταται σ' αυτήν. Ο ελεγκτής υποχρεούται να παρίσταται στη Γενική Συνέλευση και να παρέχει οποιαδήποτε πληροφορία ή διευκρίνιση του ζητηθεί.

Αν από το πόρισμα του ελέγχου υπάρχουν ενδείξεις ότι έχουν τελεστεί πράξεις, που τιμωρούνται από τις διατάξεις του Ποινικού Κώδικα ή των άλλων ειδικών ποινικών νόμων, οι ελεγκτές υποχρεούνται εντός δέκα (10) ημερών να υποβάλλουν το πόρισμά τους ή τη σχετική έκθεσή τους στην Εισαγγελική Αρχή και να αναφέρουν στον Υπουργό Γεωργίας τις παραβάσεις του νόμου ή του καταστατικού.

Ο Συνεταιρισμός θέτει στη διάθεση των ελεγκτών κατάλληλο χώρο, όλα τα βιβλία και τα στοιχεία και παρέχει κάθε πληροφορία που χρειάζεται ο ελεγκτής για την εκτέλεση του έργου του. Οι ελεγκτές δικαιούνται κατά την άσκηση των καθηκόντων τους να ελέγχουν τα βιβλία, τους λογαριασμούς και κάθε άλλο στοιχείο του Συνεταιρισμού, που κρίνεται χρήσιμο για την πλήρη και επιτυχή εκτέλεση του έργου τους.

Οι ελεγκτές ελέγχουν ιδίως :

- α) Τη νομιμότητα των αποφάσεων και των πράξεων των θεσμικών Οργάνων του Συνεταιρισμού.
- β) Τη λογιστική τάξη και ιδίως αν τηρήθηκαν οι αρχές και οι κανόνες της λογιστικής επιστήμης.
- γ) Την οικονομική κατάσταση του Συνεταιρισμού, που προκύπτει από τον έλεγχο των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων, τα στοιχεία του Ισολογισμού, του Λογαριασμού «Αποτελέσματα Χρήσης» και των προσαρτημάτων. Στο πόρισμα πρέπει να προσδιορίζεται η πορεία της οικονομικής κατάστασης του Συνεταιρισμού στο πλαίσιο των καταστατικών του σκοπού και των ετησίων προγραμμάτων δράσης του.

- δ) Τη διαχειριστική τάξη, όσον αφορά τη νομιμότητα μόνο της πραγματοποίησης των δαπανών και αποσκοπεί κυρίως στη διαπίστωση τυχόν διαπραχθεισών ατασθαλιών, καταχρήσεων ή άλλων παραβάσεων και τον εντοπισμό των υπευθύνων.
4. Οι ελεγκτές με αίτησή τους προς το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να ζητήσουν τη σύγκληση έκτακτης Γενικής Συνέλευσης, αναφέροντας σε αυτήν τα προς συζήτηση θέματα. Το Διοικητικό Συμβούλιο συγκαλεί υποχρεωτικά τη Γενική Συνέλευση μέσα σε ένα (1) μήνα από την υποβολή της αίτησης, με θέματα αυτά που αναφέρονται στην αίτηση.

Άρθρο 36

Διαχειριστική Χρήση

1. Η διαχειριστική χρήση δεν μπορεί να περιλαμβάνει περισσότερους από δώδεκα (12) μήνες. Εξαιρετικώς η πρώτη διαχειριστική χρήση μπορεί να ορίζεται για χρονικό διάστημα μέχρι είκοσι τέσσερις (24) μήνες.
2. Κατά τη λήξη της χρήσης κλείνονται τα βιβλία του Συνεταιρισμού, ενεργείται η απογραφή της περιουσίας του και καταρτίζονται ο Ισολογισμός και ο Λογαριασμός «Αποτελέσματα Χρήσης», που υποβάλλονται από το Διοικητικό Συμβούλιο στην πρώτη μετά το τέλος της χρήσης τακτική Γενική Συνέλευση μαζί με τις αναγκαίες επεξηγηματικές εκθέσεις και τις εκθέσεις λογοδοσίας για τα πεπραγμένα του έτους, που έληξε.
3. Το Διοικητικό Συμβούλιο συντάσσει πρόγραμμα δράσης και ανάπτυξης του Συνεταιρισμού για την επόμενη χρήση, το οποίο συνοδεύεται από Προϋπολογισμό Δαπανών και το υποβάλλει για έγκριση στη Γενική Συνέλευση.
4. Η πρόταση για μη έγκριση από τη Γενική Συνέλευση του Ισολογισμού, του Λογαριασμού Αποτελεσμάτων Χρήσης και του προγράμματος δράσης, πρέπει να είναι ειδικά αιτιολογημένη.

Άρθρο 37

Διαχειριστικό υπόλοιπο - Πλεόνασμα - Κέρδη

1. Αν από τα ακαθάριστα έσοδα της Α.Σ.Ο. αφαιρεθούν οι κάθε είδους δαπάνες, οι ζημιές, οι αποσβέσεις και οι τόκοι των υποχρεωτικών και των προαιρετικών μερίδων, το υπόλοιπο που απομένει αποτελεί το διαχειριστικό υπόλοιπο της χρήσης. Το διαχειριστικό υπόλοιπο περιλαμβάνει πλεονάσματα και κέρδη. Τα πλεονάσματα προέρχονται από τις συναλλαγές του Συνεταιρισμού με τα μέλη του. Το πέραν του πλεονάσματος υπόλοιπο λογίζεται ότι προέρχεται από τις συναλλαγές με τρίτους και συνιστά κέρδη.
2. Από τα πλεονάσματα, πριν από την αφαίρεση ποσού για τις προαιρετικές μερίδες, κρατείται ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) για το σχηματισμό τακτικού αποθεματικού. Η κράτηση αυτή παύει να είναι υποχρεωτική όταν το τακτικό αποθεματικό φθάσει στο ύψος του συνολικού ποσού των υποχρεωτικών μερίδων των μελών του Συνεταιρισμού και επαναφέρεται εάν το τακτικό αποθεματικό υστερήσει έναντι του συνολικού ποσού των υποχρεωτικών μερίδων των μελών. Το μέρος των πλεονασμάτων, που μεταφέρεται στο τακτικό αποθεματικό λογίζεται ως ισόποση εισφορά των μελών.
3. Το υπόλοιπο των πλεονασμάτων, που απομένει μετά την κράτηση της προηγούμενης παραγράφου, διατίθεται για την :
 - α) Ανάπτυξη του Συνεταιρισμού
 - β) Απόδοση στα μέλη ανάλογα με τις συναλλαγές τους με το Συνεταιρισμό,
 - γ) Υποστήριξη άλλων δραστηριοτήτων που εγκρίνονται από τα μέλη.
4. Τα ποσά της περίπτωσης β' της προηγούμενης παραγράφου μπορεί, με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, να παραμείνουν στο Συνεταιρισμό ως εξατομικευμένες έντοκες καταθέσεις προθεσμίας των μελών. Το επιτόκιο που καταβάλλεται στην περίπτωση αυτή καθορίζεται με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης και δεν μπορεί να υπερβαίνει το επιτόκιο δανεισμού του συνεταιρισμού από τις τράπεζες.
5. Στο τακτικό αποθεματικό περιέρχονται :
 - α) Τα κέρδη, όπως ορίζονται στην παράγραφο 1, μετά τη φορολόγησή τους.
 - β) Η κράτηση της παραγράφου 2.

- γ) Τα έσοδα που περιέρχονται στο Συνεταιρισμό από χαριστική αιτία.
- δ) Κάθε άλλο έσοδο, για το οποίο δεν ορίζεται διαφορετικά από το παρόν.

6. Στο έκτακτο αποθεματικό και ειδικά αποθεματικά περιέρχονται πλεονάσματα χρήσεως εκτός του τακτικού αποθεματικού, σύμφωνα με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης.

Άρθρο 38

Ειδικά Αποθεματικά Κεφάλαια

1. Η Γενική Συνέλευση του Συνεταιρισμού με απόφασή της, που λαμβάνεται με την αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία των άρθρων 21 παρ. 3 και 23 παρ. 2 του παρόντος καταστατικού, μπορεί, μετά τις κρατήσεις για τακτικό και έκτακτο αποθεματικό και για τις προαιρετικές μερίδες, να διαθέτει από το καθαρό πλεόνασμα της διαχειριστικής χρήσης ποσοστό για το σχηματισμό έκτακτου ή και ειδικών αποθεματικών κεφαλαίων, που προορίζονται για την εξυπηρέτηση ειδικών σκοπών.
2. Στα ειδικά αποθεματικά κεφάλαια περιέρχεται και κάθε έκτακτη εισφορά των συνεταίρων, που επιβάλλεται με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης για ορισμένο σκοπό.
3. Η Γενική Συνέλευση μπορεί με απόφασή της, που λαμβάνεται όπως στην παρ.1, να μεταβάλει το σκοπό της χρησιμοποίησης των ειδικών αποθεματικών ή να αποφασίσει την κατάργησή τους. Στην τελευταία περίπτωση ορίζεται και η τύχη του υφιστάμενου κεφαλαίου.

Άρθρο 39

Έκτακτη Εισφορά

1. Εάν ο Συνεταιρισμός δεν μπορεί να πληρώσει τις οφειλές που έχουν λήξει ή εάν διαπιστωθεί κατά τη σύνταξη του Ισολογισμού ότι το Παθητικό υπερβαίνει το Ενεργητικό κατά το ένα τρίτο του συνολικού ποσού, της ευθύνης όλων των μελών, το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υποχρεωμένο να συγκαλέσει αμέσως τη Γενική Συνέλευση με θέμα την επιβολή έκτακτης εισφοράς στα μέλη του.

2. Το Διοικητικό Συμβούλιο στην παραπάνω περίπτωση υποβάλλει στη Γενική Συνέλευση Ισολογισμό και έκθεση για την περιουσιακή κατάσταση του Συνεταιρισμού και προτείνει το ποσό της έκτακτης εισφοράς, που πρέπει να καταβάλουν τα μέλη.

Για να επιβληθεί η έκτακτη εισφορά στα μέλη, πρέπει η Γενική Συνέλευση ν' αποφασίσει μόνο με την αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία των άρθρων 21 παρ. 3 και 23 παρ.2 .

Άρθρο 40

Τηρούμενα Βιβλία

1. Ο Συνεταιρισμός τηρεί τα βιβλία, που προβλέπονται από τον Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, καθώς και τα παρακάτω, θεωρημένα από την αρμόδια Δ.Ο.Υ., βιβλία :
- α) Βιβλίο μητρώου μελών.
 - β) Βιβλίο πρακτικών των Γενικών Συνελεύσεων και του Διοικητικού Συμβουλίου.
 - γ) Βιβλίο απογραφής και Ισολογισμού.
 - δ) Βιβλίο Μητρώου μελών Κλαδικής Οργάνωσης Παραγωγής (ΚΟΠΑΣ) του Συνεταιρισμού, στο οποίο καταχωρούνται τα πιο πάνω στοιχεία.
 - ε) Βιβλίο πρακτικών Κλαδικής Οργάνωσης Παραγωγής.
 - στ) Βιβλίο περιουσίας του Συνεταιρισμού, στο οποίο αναγράφονται τα περιουσιακά στοιχεία που αποκτά και κατέχει ο Συνεταιρισμός.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ

ΕΙΔΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 41

Προσωπικό Συνεταιρισμού

Το προσωπικό του Συνεταιρισμού, τακτικό, έκτακτο διέπεται από το άρθρο 38 του Ν. 2810/2000.

Άρθρο 42

Δημοσιότητα

Με τη φροντίδα και ευθύνη του Διοικητικού Συμβουλίου αποστέλλονται στην Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών, στην ΠΑΣΕΓΕΣ και στην Εποπτεύουσα Αρχή και τίθενται στον τηρούμενο απ' αυτές ειδικό φάκελο :

Αντίγραφο της εγκριτικής απόφασης του Ειρηνοδικείου και του Καταστατικού καθώς και κάθε τροποποίηση αυτού .

Άρθρο 43

Τροποποίηση Καταστατικού

1. Η τροποποίηση του παρόντος Καταστατικού γίνεται με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης με ονομαστική φανερή ψηφοφορία, εκτός αν η Γενική Συνέλευση θα αποφασίζει διαφορετικά. Η απόφαση για την τροποποίηση του Καταστατικού λαμβάνεται με την αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία των άρθρων 21 παρ.3 και 23 παρ. 2 του παρόντος.

2. Κάθε τροποποίηση του παρόντος καταστατικού ισχύει από την ημερομηνία που καταχωρείται η εγκριτική αυτού απόφαση του αρμόδιου Δικαστηρίου στο Ειδικό Μητρώο των Αγροτικών Συνεταιρισμών κάθε βαθμού, που τηρείται στο Ειρηνοδικείο της περιφέρειας του Συνεταιρισμού.

Άρθρο 44

Λύση

1. Ο Συνεταιρισμός λύεται :

α) Με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, που λαμβάνεται με την εξαιρετική απαρτία και πλειοψηφία των παραγράφων 21 παρ. 3 και 23 παρ. 2 αντίστοιχα του παρόντος.

β) Αν κηρυχθεί σε κατάσταση πτωχεύσεως.

γ) Με απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου της έδρας του Συνεταιρισμού μετά από αίτηση του Διοικητικού Συμβουλίου ή των 2/3 του συνολικού αριθμού των μελών του ή της εποπτεύουσας αρχής.

2. Η αίτηση για τη λύση στην περίπτωση γ' υποβάλλεται από την εποπτεύουσα αρχή, αν η λειτουργία του Συνεταιρισμού απέβη παράνομη ή αν αδράνησε για δύο (2) τουλάχιστον συνεχείς διαχειριστικές χρήσεις ή αν συνάγεται εγκατάλειψη του σκοπού τους, λόγω μειωμένης δραστηριότητάς του. Η απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου υπόκειται σε έφεση.

Άρθρο 45

Εκκαθάριση

1. Με εξαίρεση την περίπτωση της λύσης του Συνεταιρισμού, που επέρχεται από την κήρυξη του σε κατάσταση πτωχεύσεως κατά την οποία ακολουθείται η διαδικασία του Εμπορικού Νόμου, η λύση ακολουθεί σε κάθε άλλη περίπτωση, το στάδιο της εκκαθάρισης.
2. Η εκκαθάριση διενεργείται από έναν ή περισσότερους ειδικούς εκκαθαριστές, που ορίζονται από την Γενική Συνέλευση. Το νομικό πρόσωπο του λυθέντος Συνεταιρισμού εξακολουθεί να υπάρχει και να λειτουργεί για τις ανάγκες της εκκαθάρισης.
3. Σε περίπτωση θανάτου, παραίτησης ή αδράνειας των εκκαθαριστών, μετά από αίτηση μέλους ή πιστωτή του Συνεταιρισμού, το Μονομελές Πρωτοδικείο της έδρας του Συνεταιρισμού διορίζει άλλους εκκαθαριστές, δικάζοντας κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας.

Άρθρο 46

Ενέργειες Εκκαθαριστών

1. Οι εκκαθαριστές έχουν υποχρέωση, μόλις αναλάβουν τα καθήκοντά τους, να κάνουν απογραφή της περιουσίας της εκκαθαριζόμενης οργάνωσης και να συντάξουν Ισολογισμό, αντίγραφο του οποίου υποβάλλουν στην Εποπτεύουσα Αρχή.

Αν η εκκαθάριση παρατείνεται, ο Ισολογισμός συντάσσεται στο τέλος κάθε έτους. Ο τελικός Ισολογισμός καταρτίζεται στο τέλος της εκκαθάρισης. Οι εκκαθαριστές γνωστοποιούν τη λύση της Οργάνωσης με τη δημοσίευσή της σε μια ημερήσια εφημερίδα κι αν δεν εκδίδεται τέτοια σε περιοδική εφημερίδα, του Νομού της έδρας της και καλούν τους πιστωτές να αναγγείλουν τις απαιτήσεις τους.

2. Απαιτήσεις πιστωτών κατά της υπό εκκαθάριση οργάνωσης παραγράφονται μετά την πάροδο τριών (3) ετών από την ημερομηνία της δημοσίευσης της λύσεώς της.
3. Από το προϊόν της εκκαθάρισης εξοφλούνται τα ληξιπρόθεσμα χρέη της εκκαθαριζόμενης Οργάνωσης με την ακόλουθη σειρά : προηγείται η εξόφληση των οφειλών προς τους εργαζόμενους και ακολουθεί η εξόφληση των λοιπών δανειστών. Στη συνέχεια εξοφλούνται οι προαιρετικές μερίδες. Το υπόλοιπο του ενεργητικού που απομένει, διατίθεται στα μέλη πριν την εκκαθάριση.